اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

دوشنبه
• ۱۶ فروردین ۱۴۰۰
• ۲۲ شعبان ۱۴۴۲
• ۵ آوریل ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۵۹ • پیاپی ۳۰۷۷ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

قطار پرشتاب رکوردهای «فولاد» متوقف نمی‌شود

دستیابی به رکورد تولید بیش از ۷میلیون تن تختال در کارخانه اصلی و ۱۰میلیون تن فولاد خام در گروه فولاد مبارکه در آخرین روزهای سالی که با عنوان «جهش تولید» نام‌گذاری شده بود، لبیک جانانه‌ای بود به خواسته قلبی رهبر معظم انقلاب. فولادمردان فولاد مبارکه بار دیگر ثابت کردند فارغ از همه حاشیه‌ها دریایی از غیرت و کوهی از عزم و اراده هستند و با همتی که دارند می‌توانند در جامعه سفیران‌امید باشند.

حمیدرضا عظیمیان، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه از دستیابی به رکورد مهم دیگری در آخرین ساعات سال ۱۳۹۹ خبر داد و گفت: شرکت فولاد مبارکه در آستانه ورود به قرن جدید در آخرین ساعات سالی که مجموعه‌ای از مشکلات و محدودیت‌ها را در خود جای داده بود، توانست با کسب رکوردی دیگر با وجود ۴ بار تحریم و قرار داشتن در سیبل اصلی تروریسم اقتصادی ایالات متحده، کاری کند کارستان و در کوران تحریم و کرونا و کمبود مواد اولیه و انرژی موردنیاز، در رویارویی با بادهای سهمگین هجمه‌ها آنچه را که لیاقتش را داشت به دست آورد.

۶

سند ۲۵ساله، شایدها و بایدها

۱۴-۱۱-۹-۸-۷-۵-۴

سرمقاله

ایران بهشت فرصت‌های سرمایه‌گذاری ۲

یادداشت‌های امروز

قرارداد ایران و چین از کدام موضع؟ ۹

ضرورت بازنگری در سیاست‌های کلی ۱۱

باید با کشورهای دیگر هم تفاهمنامه امضا کرد ۱۲

به فکر پذیرش FATF باشیم ۱۴

گفت‌و گو

دیگر کشورها به دنبال فتح سرزمین‌ها نیستند ۱۲

تحلیل روز

دو تمدن قدیمی شریک منصف یکدیگر می‌شوند؟

سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین در شرایطی به امضا رسید که در یک سال گذشته بحث‌های فراوانی حول آن صورت گرفته است. گرچه تنها پیش‌نویس این سند به رسانه‌ها راه یافت اما تحلیلگران موافق و مخالف منتظر جزئیات بیشتر نشدند و هرکدام از زاویه‌ای به این مسئله نگریستند.

۳

۹۹، سال شکوفایی چادرملو
با درآمد ۲۵۵هزار میلیارد ریالی

در ۱۲ ماه سال مالی گذشته، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو با کسب درآمد ۲۵۵ هزار میلیارد ریالی و رشد ۱۶۴ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل یکی از موفق‌ترین سال‌های فعالیت خود در حوزه معدن و فولاد را پشت سر گذاشت.

مهندس فرهاد آذرین‌فر سرپرست مدیریت مالی چادرملو با اعلام این خبر گفت: این شرکت با سرمایه ۵۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریالی خود در سال گذشته با شکستن چندین رکورد در تولید سنگ‌آهن، گندله، آهن اسفنجی و شمش فولادی بیش از ۱۷ میلیون تن انواع محصولات فولادی تولید کرد که در مقایسه با سال ۹۸ از رشد ۹.۲۸ درصدی برخوردار بوده است.

آذرین‌فر همچنین با اشاره به تلاش کادر فنی و متخصصان این شرکت در اجرای طرح‌های زیربنایی در امر تولید، صرفه‌جویی ارزی ناشی از عدم واردات و تکیه بر بومی‌سازی و ساخت داخل قطعات و تجهیزات مورد نیاز، صادرات موفق محصولات فولادی، اثرات اجتماعی و رفع محرومیت در منطقه کویری و نیز مزایای اجتماعی حاصل از فعالیت این شرکت در خصوص برنامه مدیریت راهبردی شرکت برای دستیابی به اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت افزود: تولید کنسانتره سنگ‌آهن، بالاتر از ظرفیت اسمی (مشابه سال‌های گذشته) و تولید محصولات سنگ‌آهن دانه‌بندی شده، گندله، آهن اسفنجی، فولاد و تولید برق طبق برنامه مصوب سال ۱۳۹۹، تداوم عملیات اجرای اکتشافات تفصیلی پهنه معدنی آنومالی D۱۹ تداوم عملیات اجرایی احداث کارخانه گندله‌سازی شماره ۲ با ظرفیت ۵ میلیون تن، مشارکت در افزایش سرمایه شرکت‌های سرمایه‌پذیر، شروع عملیات اجرایی احداث کارخانه تولید فروآلیاژها (فرومنگنز پرکربن و فروسیلیکو منگنز) در دستور کار برنامه کوتاه‌مدت شرکت گنجانده شده است.

مدیر حوزه مدیرعامل و سرپرست مدیریت مالی و اقتصادی چادرملو همچنین پیش‌بینی اجرای طرح‌های آتی در چارچوب اهداف بلندمدت را مورد اشاره قرار داد و گفت: بهره‌برداری از معدن D۱۹ با همراهی و مشارکت شرکت سنگ‌آهن مرکز ایران (بافق) - طرح احداث دو واحد نیروگاه خورشیدی هر یک با ظرفیت ۱۰ مگاوات و توسعه نیروگاه‌های مشابه تا میزان ۱۰۰ مگاوات، با سرمایه‌گذاری ۵۰ میلیون یورو.

بهره‌برداری از کارخانه تولید فروآلیاژها (فرومنگنز پرکربن و فروسیلیکو منگنز) با ظرفیت ۵۰هزار تن در سال و با سرمایه‌گذاری ۴۰ میلیون یورو، ایجاد شرکت حمل‌ونقل ریلی برای تامین زیرساخت‌های حمل مواداولیه و محصولات و احداث کارخانه‌های کنسانتره و گندله به ظرفیت ۴ میلیون تن در سال.

سرپرست مالی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو همچنین میزان صادرات صورت گرفته به کشورهای متقاضی طی سال گذشته را ۶۰۳هزار تن شمش فولادی در گریدهای جهانی اعلام کرد و گفت: از این رهگذر بیش از ۲۴۹ میلیون دلاری ارزآوری داشته‌ایم.

▣ سرپرست مالی شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در ادامه، مهمترین طرح‌های مشارکتی چادرملو را به این شرح عنوان کرد:

۱ - مشارکت در ایجاد شرکت صنایع معدنی عصرنوین بهاباد، جهت کارخانه تولید کنسانتره.

۲ - مشارکت در ایجاد شرکت جدید اکتشاف با عنوان توسعه معادن و اکتشافات فلزیابان.

۳ - مشارکت در طرح احداث نیروگاه سیکل ترکیبی ۵۰۰ مگاواتی جدید.

۴ - مشارکت در شرکت فولاد سترک‌پارس شرق در منطقه آزاد چابهار، جهت تولید ۱۰ میلیون تن فولاد.

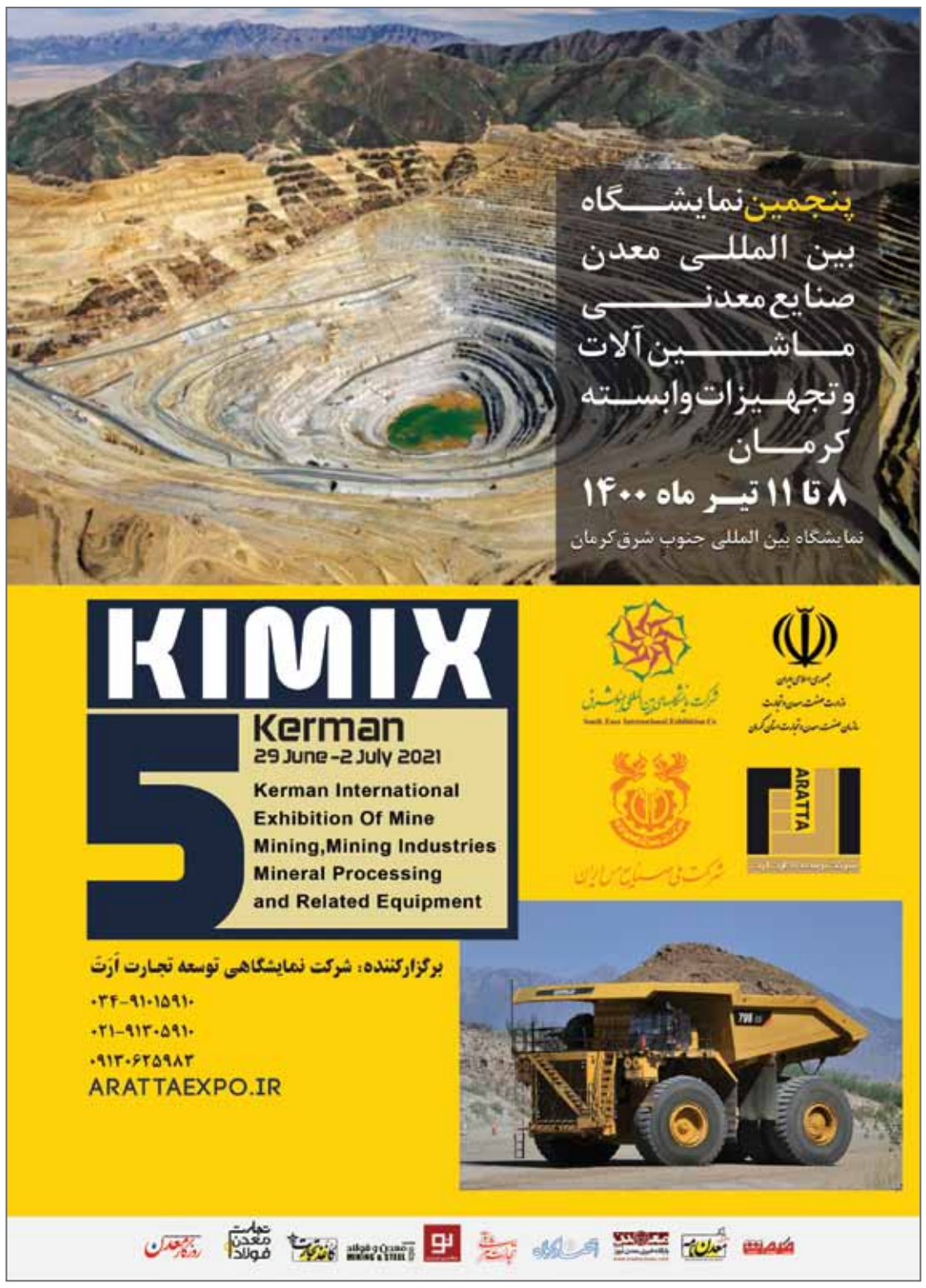
۵ - مشارکت در تأسیس شرکت تأمین آب صنایع و معادن.

۶ - مشارکت در شرکت صنایع معدنی نوظهور شاهرود، جهت تولید کاغذ سنگی.

۷ - مشارکت در طرح احداث کارخانه تجهیزات معدنی و صنعتی.

۸ - مشارکت در طرح احداث زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای.

۹ - مشارکت در ساخت کارخانه تولید آجر نسوز.

سرمقاله

ایران بهشت فرصت‌های سرمایه‌گذاری

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

اگر بگوییم اقتصاد ایران بهشت فرصت‌های سرمایه‌گذاری است باید اذعان کنیم که گاهی به‌دلیل نبود سرمایه یا دانش فنی روزآمد، زیرساخت‌های لازم برای این مهم فراهم نمی‌شود، این در حالی است که همواره دستیابی به رشد اقتصادی بالا باتوجه به تعدد فرصت‌های اقتصادی رها شده در کشور ممکن است.

در این بین انتظار از کشورهای علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری و توسعه روابط تجاری و اقتصادی با ایران به نتیجه رسیدن مذاکرات و توافقات و اعمال اقدامات عملی است که تاثیری مستقیم و عینی در اقتصاد ایران داشته باشد. در این زمینه «مرین سامرست» سردبیر نشریه اقتصادی مانی در مقاله‌ای با عنوان «آیا ایران یکی از بهترین کشورهای دنیا برای سرمایه‌گذاری است» که در روزنامه فایننشیال‌تایمز لندن منتشر شده به این سوال پاسخ داده و نوشته علاقه به سرمایه‌گذاری در ایران به‌شدت افزایش یافته و کنفرانس‌های متعددی در این زمینه برگزار می‌شود؛ از جمله کنفرانسی که روزنامه فایننشیال‌تایمز درباره فرصت‌های سرمایه‌گذاری در ایران و رونق اقتصادی و ثبات در کشور برگزار و از همه مهم‌تر ثبات سیاسی به مفهوم سیاست‌های پایدار برای توسعه را به‌طور مشروح مطرح کرد. در این کنفرانس‌ها کارشناسان و متخصصان سرمایه‌گذاری ایران را کشوری جوان و بسیار باسواد معرفی می‌کنند که حدود ۶۰ درصد جمعیت آن زیر ۳۵ سال است و مهاجران ایرانی نیز ثروتمند، کارآفرین و علاقه‌مند به کشورشان هستند. در این زمینه تاکید می‌شود حدود ۶۸ درصد کسانی که وارد دانشگاه می‌شوند زنان هستند و هر سال حدود ۲۳۵ هزار مهندس جدید فارغ‌التحصیل می‌شوند. علاوه بر این، این جمعیت جوان اشتیاق وافری به فناوری اطلاعات (IT) دارد و مشابه هر نوع شرکتی را که در غرب فعالیتی متحولانه و جالب در حوزه IT دارد، در ایران هم می‌بینید.

چندی پیش و پس از روی کار آمدن رئیس‌جمهوری جدید امریکا، وزیر بازرگانی بریتانیا هم ایران بعد از تحریم‌ها را بزرگ‌ترین فرصت در بازارهای نوظهور در ربع قرن اخیر دانست. وی در مقاله‌اش به دیدگاه «دومینیک بورکور» کارشناس مسائل ایران در شرکت مدیریت مالی «شارلمان کپیتال» اشاره کرد و گفت: ایران می‌تواند تولید ناخالص داخلی خود را در آینده نزدیک ۶ تا ۸ درصد افزایش دهد و هر چه را برای این کار لازم است در اختیار دارد. به‌گفته این کارشناس بین الملل، تردیدی نیست که تحریم‌ها ظرفیت عظیمی را بلا استفاده گذاشته است. ایران در حال حاضر از ۴۲ درصد ظرفیت تولیدی خود استفاده می‌کند و دارای ترکیب جمعیتی مناسب با بدهی کم است؛ چنانچه بدهی خالص دولت فقط ۴ درصد است (به‌قول یکی از خبرگان اقتصادی، این همان چیزی است که جورج آزبورن، وزیر خزانه‌داری بریتانیا خوابش را می‌بیند) و شرکت‌ها و مصرف‌کنندگان هم بدون بدهی هستند. اقتصاد ایران در همین وضعیت محدود و نامناسب خود بزرگ‌تر از اقتصاد استرالیا و به‌طرز شگفت‌انگیزی متنوع است.

از سوی دیگر به‌گفته بسیاری از اقتصاددانان معروف جهانی، این تصور اشتباه است که رونق اقتصادی در ایران فقط به این دلیل خواهد بود که این کشور یکی از بزرگ‌ترین ذخایر نفت و گاز دنیا را دارد. درست است که صنعت نفت و گاز صنعتی گسترده و پایه‌گذار برای توسعه سایر صنایع است اما امروزه به‌دلیل توسعه فناوری‌ها، مبنای رشد همه‌جانبه توسعه اقتصادی در ایران نیز تغییر کرده است. به‌گفته این دست از کارشناسان، حدود ۳۰ درصد حوزه اقتصادی در بازار سهام فعال هستند و صنعت خودرو می‌تواند دومین منبع تولید ناخالص داخلی ایران باشد. این تصور که بخش بزرگی از تولید ناخالص داخلی ایران به صنایع نظامی اختصاص دارد هم نادرست است. فقط ۲.۷ درصد تولید ناخالص داخلی به امور نظامی می‌رسد.

کارشناسان بین الملل بر این نکته تاکید دارند که تحریم‌ها دیگر نخواهد توانست اجماعی بین‌المللی برای محدودیت ایران ایجاد کند. درهمین شرایط تنش‌های منطقه‌ای، از دیگر عواملی هستند که ریسک سرمایه‌گذاری در کشور را بالا می‌برند.

البته نرخ نفت هم از عوامل مهم ترغیب سرمایه‌گذاران خواهد بود. درست است نفت ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی ایران را تشکیل می‌دهد، اما در حال حاضر می‌توان گفت یک‌سوم عایدی دولت از نفت است؛ بنابراین بین نفت بشکه‌ای ۲۰ دلار با بشکه‌ای ۶۰ دلار تفاوتی بسیار وجود دارد.

تحلیلگران بین‌المللی اعتقاد دارند می‌توان مخاطرات را به یک دلیل نادیده گرفت، چراکه سود بازارهای ایران پس از لغو تحریم‌ها حداقل ۲۰ درصد رشد می‌کند، در حالی که نسبت نرخ به درآمد ۵۵ درصد است و سود سهام بیش از ۱۶ درصد خواهد بود.

کلام پایانی اینکه با چنین نرخ‌هایی ایران باید یکی از بهترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در دنیا باشد؛ بنابراین دولت آینده برای عبور از بحران‌ها و فارغ از گرایشات سیاسی، لازم است برای عبور از مشکلات متعدد که پیش پای خود خواهد داشت به ۳ محور رشد اقتصادی، ثبات اقتصادی و رفاه اجتماعی توجه ویژه کند. عبور از بحران و دستیابی به ۳ هدف کلیدی مورد اشاره، مستلزم تغییر رویکرد در سیاست‌گذاری، شکل‌گیری اجماع در هدف و ابزار و نیز بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های کشور است تا ایران بتواند بهشت فرصت‌های سرمایه‌گذاری حداقل در منطقه باشد.

عزم مجلس برای نظارت بر سند همکاری ۲۵ ساله

نماینده مردم تبریز در مجلس گفت: رئیس مجلس در جلسه غیرعلنی صبح روز گذشته گفت کارگروهی در مجلس برای نظارت بر نحوه اجرای سند همکاری بین ایران و چین تشکیل می‌شود. حجت‌الاسلام سید محمدرضا میرتاج‌الدینی در گفت‌وگو با مهر، با اشاره به موارد مطروحه در جلسه علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی گفت: در این جلسه رئیس مجلس شورای اسلامی تحلیلی نسبت به مسائل سال گذشته داشت و تاکید کرد اگر ما قوی باشیم و با اقتدار برخورد کنیم، دشمن عقب‌نشینی خواهد کرد. وی بیان کرد: رئیس مجلس در این جلسه گفت ما باید برای اقدامات دشمن هزینه ایجاد کنیم و آنها بدانند که کارهای‌شان بی‌پاسخ نخواهد بود. نماینده مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: رئیس مجلس اشاره‌ای به تصویب قانون اقدام راهبردی برای رفع تحریم‌ها در مجلس کرد و گفت این قانون از اقدامات قاطع مجلس بود که نظام جمهوری اسلامی را در این موضوع به اقتدار رساند و گرچه این قانون ازسوی عده‌ای مورد بی‌مهری قرار گرفت اما مجلس قاطعانه روی اجرای این قانون ایستاد و ملت آثار مثبت آن را مشاهد خواهند کرد. میرتاج‌الدینی با بیان اینکه در این جلسه مباحثی هم درباره سند راهبردی ایران و چین مطرح شد، گفت: رئیس مجلس در این باره هم گفت این سند نقشه راه همکاری‌های مشترک است و در مجلس برای نظارت کامل بر اجرای آن کارگروهی تشکیل می‌شود تا با نظارت کامل و اجرای دقیق آن کشورمان از مزایای اقتصادی آن بهره‌مند شود.

رفع موانع تولید نیازمند اقدامات عینی و عملی است

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه دولت با تمام توان در زمینه برداشته شدن موانع برای فعالان بخش تولید تلاش خواهد کرد، گفت: رفع موانع و پشتیبانی از تولید نیازمند اقدامات عینی و عملی است و نباید صرفا در سخن و حرف محصور بماند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، دویست‌وچهاردهمین جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت صبح یکشنبه به ریاست حجت‌الاسلام‌والمسلمین حسن روحانی برگزار شد و در این جلسه پس از گزارش اجرای مصوبه ۱۷۷ ستاد اقتصادی دولت در راستای سیاست‌های ارزی و تجاری، پیشنهادهای وزارت صنعت، معدن و تجارت که با اخذ نظر صادرکنندگان و اتاق بازرگانی تهیه شده، مطرح شد و با هدف تسهیل تجاری، تشویق صادرات و رفع موانع تولیدکنندگان در واردات مواد اولیه قطعات مورد نیاز به‌عنوان ادامه مصوبه قبلی به تصویب رسید.

رئیس‌جمهوری در این جلسه درباره اقدامات و برنامه‌های پیشنهادی برای تحقق شعار «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» گفت: شعار امسال تداوم شعار سال‌های اخیر است و پیام ثبات و استمرار نگاه حمایت از تولید در سیاست‌های کشور را دارد. آنچه امروز بیش از همه اهمیت دارد حمایت همه‌جانبه از تقویت تولید و بهبود فضای کسب‌وکار است که به همکاری و هم‌افزایی همه دستگاه‌های ذی‌ربط و قوا بستگی دارد.

وی با بیان اینکه رفع موانع و پشتیبانی از تولید نیازمند اقدامات عینی و عملی است و نباید صرفا در سخن و حرف محصور بماند، اظهار کرد: برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات برای رفع موانع تولید باید با سرعت و خارج از روال پیچیده و زمان‌بر بروکراتیک و دیوان‌سالارانه انجام شود و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی و نظارتی باید بر جرات و جسارت مدیران برای رفع موانع بیفزاید.

روحانی با بیان اینکه برای تحقق شعار سال باید سخن فعالان اقتصادی بخش خصوصی را شنید و موانع سیاسی و حقوقی را از سر راه برداشت و از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی حمایت قانونی کرد، افزود: رفع تحریم‌ها، ارتقا و تعمیق عملیات بازار باز، ارتقای شفافیت و مبارزه با پول‌شویی، اعطای اختیارات ازسوی وزارتخانه‌ها به استان‌ها در راستای ارتقای تمرکز و واقع‌بینی برای هموار کردن مسیر تولید از جمله برنامه‌های دولت برای تحقق شعار سال ۱۴۰۰ است.

رئیس‌جمهوری با بیان اینکه دولت در سال گذشته باوجود همه تنگناها درخشش و نقش‌آفرینی خوبی در زمینه جهش تولید داشت، طرح «هر پنجشنبه افتتاح» را نماد عینی جدیت و حرکت دولت در راستای جهش تولید برشمرد و اظهار کرد: امسال نیز دولت با تمام توان در زمینه برداشته شدن موانع برای فعالان بخش تولید تلاش خواهد کرد. روحانی تصریح کرد: شعار سال ۱۴۰۰ با تقویت آموزش و پژوهش در واحدهای صنعتی و تولیدی، مراکز تحقیق و توسعه و پشتیبانی هر چه بیشتر از شرکت‌های دانش‌بنیان محقق خواهد شد و در سال ۱۴۰۰ باید موانع زیرساختی تولید در کشور برطرف شود و واحدهای صنعتی به سمت استفاده بیش از پیش از دانش و فناوری‌های نوین حرکت کنند.

در این جلسه همچنین گزارش دستگاه‌های مرتبط در زمینه برنامه‌ریزی و اقدامات انجام شده برای ساماندهی و ثبات بازار کالاهای ضروری و اقلام خوراکی و توزیع و تثبیت نرخ آن ارائه شد.

رئیس‌جمهوری با تاکید بر لزوم برنامه‌ریزی برای مدیریت و کنترل زنجیره تولید، تامین و توزیع کالاهای ضروری مردم با همکاری اصناف، تولیدکنندگان و بازرگانان گفت: برنامه‌ریزی‌ها برای مدیریت بازار نباید مقطعی و کوتاه‌مدت باشد، بلکه باید تنظیم بازار تا پایان سال را در نظر داشت.

روحانی با اشاره به برخی انتظارات کاذب و التهابات ساختگی در بازار عرضه کالا از دستگاه‌های تبلیغاتی کشور خواست برای مقابله با این پدیده با جدیت و حساسیت در اطلاع‌رسانی دقیق و به‌موقع عمل کنند.

رئیس مجلس شورای اسلامی خبر داد

تشکیل کمیسیون ویژه نظارت بر سند همکاری ایران و چین

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: باید کمیسیون ویژه‌ای برای نظارت بر سند همکاری ایران و چین در مجلس شورای اسلامی تشکیل شود تا این موضوع مهم به‌صورت مرتب رصد و پیگیری شود.

محمدباقر قالیباف در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی با اشاره به جلسه غیرعلنی گفت: ما از ساعت ۸:۱۵ جلسه خود را تشکیل دادیم و در آن جلسه بنده به نمایندگان گفتم که وظیفه ماست که حتما کمیسیون یا کارگروه ویژه‌ای برای نظارت بر سند همکاری ایران و چین تشکیل دهیم.

وی بیان کرد: بر این اساس عده‌ای از نمایندگان تقاضای تشکیل کمیسیون ویژه نظارت بر سند همکاری ایران و چین را امضا کرده‌اند و این موضوع در هفته جاری در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار می‌گیرد.

رئیس مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: این موضوع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باید مجلس به‌صورت مرتب و منظم سند همکاری ایران و چین را رصد و پیگیری کند.

رئیس مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: خوشبختانه قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها قفل‌های صنعت هسته‌ای را باز کرد و سمت و سوی بازی یک‌طرفه را تغییر داد و باعث شد گذشت زمان به نفع ایران شود.

به گزارش ایسنا، محمدباقر قالیباف به سند راهبردی ۲۵ساله ایران و چین اشاره کرد و گفت: درباره سند همکاری جامع ایران و چین نیز تصریح می‌کنیم که ما از این اقدام استقبال می‌کنیم. امضای این سند اگر به‌معنای اعلام باور به این امر باشد که جهان در غرب خلاصه نمی‌شود و قرن آینده قرن آسیاست، یک گام راهبردی محسوب خواهد شد. همچنین، امضای این سند هشدار مهمی به امریکاست تا بفهمد که مناسبات بین‌المللی به‌سرعت به ضرر امریکا در حال تغییر است و این کشور دیگر در موقعیتی نیست که بتواند الگو، برنامه یا توافقی را به‌طور یکجانبه به کشورهای مستقل تحمیل کند.

رئیس مجلس گفت: البته این سند می‌توانست زودتر امضا شود، چراکه ما عقیده داریم زمان مهمی که باید برای شکل دادن به همکاری‌های واقعی اقتصادی و سیاسی و مقابله موثر با فشارهای ظالمانه امریکا در نظر گرفته شود، از دست رفته است. با این حال باید فرصت را مغتنم شمرد و این سند را با حفظ منافع ملی بدل به پروژه‌ها و برنامه‌ها و همکاری‌های اقتصادی و سیاسی کرد.

■ عمل به شعار تقویت تولید

وی افزود: رهبر معظم انقلاب امسال نیز محور شعار سال را تقویت تولید قرار دادند. ما به مردم تعهد می‌دهیم به‌جای شعار، گزارش عملکرد دهیم و به جای ادعا، عمل کنیم. در سال گذشته مجلس شورای اسلامی گام عملیاتی برای برداشتن موانع تولید برداشت که بازتاب چندانی در رسانه‌ها نداشت. موادی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ با موافقت نمایندگان در سال گذشته اصلاح شد تا زمینه‌های قانونی حذف مجوزهای دست‌وپاگیر راه‌اندازی کسب‌وکار برداشته شود.

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: در سال پیش رو نیز طرح تسهیل ارائه مجوزهای کسب‌وکار که در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت، می‌تواند تحولی در موضوع مجوزها ایجاد کند که در صورت تصویب نهایی این طرح برای ایجاد یک کسب‌وکار جدید جز در موضوعات امنیتی و بهداشتی نیازی به اخذ هیچ مجوزی نخواهد بود و مردم بدون پوشیدن کفش آهنی یا داشتن پارتی می‌توانند کسب‌وکار خود را صرفا با اطلاع‌رسانی در سامانه مربوطه آغاز کنند.

قالیباف تصریح کرد: مجلس در گام‌های بعد با هم‌افزایی کمیسیون‌های صنایع و معادن، حمایت از تولید، اقتصادی، برنامه و بودجه، کشاورزی و عمران طرح‌های در دست اقدام که در مانع‌زدایی و پشتیبانی از تولید نقش موثری ایفا می‌کند را در اولویت قرار خواهد داد.

وی اظهار کرد: مجلس در قانون بودجه ۱۴۰۰ هم تصمیمات موثری برای حمایت از اشتغال گرفته است؛ مثل کاهش ۲۰ درصدی مالیات از واحدهای تولیدی و اصناف و اختصاص ۳۲ هزار میلیارد تومان برای توسعه اشتغال با اولویت مناطق محروم.

رئیس مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: قانون قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی نیز در مجلس تصویب شد که براساس آن در سال ۱۴۰۰ دیگر لازم نیست کشاورزان مثل سال‌های گذشته منتظر بمانند دولت با هر قیمتی که خواست برای دسترنج آنها قیمت‌گذاری کند. قانون مصوب مجلس پس از سال‌ها بالاخره نمایندگان کشاورزان و تشکل‌های صنفی کشاورزی را وارد چرخه صنفی قیمت‌گذاری کرد.

■ مبارزه جدی با فساد

قالیباف اظهار کرد: رهبر معظم انقلاب بر اهمیت مبارزه با فساد نیز تاکید داشتند. در تبیین ایشان شیوه مبارزه با فساد نیز از اهمیت قابل‌توجهی برخوردار بود که مطابق رهنمود معظم‌له راه مبارزه با فساد بستن کانال‌ها و مجاری فساد مانند اصلاح نظام بانکی و گمرکی است.

وی اضافه کرد: از آنجا که این رویکرد مبنایی در مبارزه با فساد، کارویژه مجلس و دستگاه‌های اجرایی است، مجلس به‌نوبه خود وظیفه دارد در این زمینه فعالانه عمل کند. مخصوصا اصلاح ساختار بودجه و دقت در تنظیم ابعاد برنامه هفتم ضروری است؛ از این رو دیوان محاسبات و کمیسیون‌های برنامه و بودجه موظفند این مسئله را در اولویت کار خود قرار داده و اقدامات تقنینی و نظارتی لازم را در دستور کار قرار دهند و گزارش اقدامات خود را به صحن علنی مجلس ارائه کنند.

بین‌الملل

امضای سند جامع تحریم‌ها را بی‌اثر می‌کند

مدیر اندیشکده صلح و امور دیپلماتیک پاکستان، پکن را شریک قابل اعتمادی دانست و گفت امضای سند همکاری‌های جامع ایران و چین تحریم‌های امریکا را بی‌اثر می‌کند و موجب تقویت روابط اقتصادی ایران، پاکستان و چین خواهد شد.

محمدآصف نور، مدیر اندیشکده مطالعات صلح و امور دیپلماتیک پاکستان (IPDS) در گفت‌وگو با ایرنا افزود: واشنگتن با تحریم‌های یکجانبه علیه جمهوری اسلامی ایران، باعث ایجاد مشکلاتی در مسیر توسعه اقتصادی این کشور شد اما همگرایی تهران و پکن تحریم‌های امریکا را بی‌تاثیر می‌کند.

این کارشناس پاکستانی با تاکید بر اهمیت ارتباطات منطقه‌ای و جایگاه ایران، چین و پاکستان برای ایجاد همکاری سه‌جانبه گفت: سند استراتژیک ایران و چین تحول مهمی است که همکاری پاکستان با این دو کشور را افزایش می‌دهد.

وی با بیان اینکه سند جامع همکاری ایران و چین همزمان با پنجاهمین سال برقراری روابط دیپلماتیک دو کشور امضا شد، خاطرنشان کرد: امضای این سند باعث می‌شود روابط ایران با چین به‌عنوان یک قدرت اقتصادی جهانی به سطح راهبردی ارتقا یابد.

محمد آصف نور با اشاره به خروج ترامپ از توافق هسته‌ای و اعمال تحریم‌های ضد ایرانی، گفت: با امضای سند جامع همکاری، ایران گام مهمی برداشت.

وی، چین را یک نیروی پیونددهنده قوی بین پاکستان و ایران دانست و افزود: انتظار می‌رود باتوجه به پیوندهای مشترک تهران و اسلام‌آباد، روابط دو کشور پس از امضای سند جامع تقویت شود.

مدیر اندیشکده مطالعات صلح و امور دیپلماتیک، امضای سند جامع را باعث توسعه همکاری سه‌جانبه ایران، چین و پاکستان دانست و خاطرنشان کرد: هم‌اکنون تجارت پاکستان با چین از طریق کریدور سی‌پک انجام می‌شود که در آینده این مسیر ارتباطی می‌تواند به ایران گسترش یابد.

وی تاکید کرد: همگرایی ایران، چین و پاکستان باعث تقویت تجارت از طریق دریا به‌ویژه استفاده از ظرفیت‌های بنادر چابهار، جاسک و گوادر می‌شود.

این تحلیلگر پاکستانی گفت: با لغو تحریم‌های ایران، زمینه تقویت روابط تجاری بین ایران و پاکستان فراهم می‌شود.

وی اظهار کرد: روابط پرفرازونشیب تهران و واشنگتن، باعث حضور فعال‌تر چینی‌ها در منطقه شده و آنان با ابتکارات دوجانبه و منطقه‌ای ضمن حمایت از جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان شریک بین‌المللی قابل‌اعتماد ظاهر شده‌اند.

محمد آصف نور، سند جامع همکاری‌های ایران و چین را موجب تقویت صلح و ثبات منطقه‌ای دانست و افزود: چین همیشه در فضای پیچیده سیاسی خاورمیانه تعادل پایداری را حفظ کرده و آنان با تعاملات اقتصادی و تعمیق این همکاری‌ها به‌دنبال رقابت نیستند، بلکه پکن با تعهد به امنیت و ثبات منطقه‌ای، درصدد تضمین سرنوشت و تامین منافع مشترک است.

۷ فروردین امسال و در جریان سفر وانگ‌یی، عضو شورای دولتی و وزیر امور خارجه جمهوری خلق چین به تهران، سند همکاری‌های جامع راهبردی ایران و چین به امضای وزیران خارجه دو کشور رسید.

سابقه شکل‌گیری این سند به سفر رسمی شی‌جین‌پینگ، رئیس‌جمهوری خلق چین به تهران برمی‌گردد که در جریان آن جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین با صدور بیانیه‌ای، سطح روابط دو کشور را به «مشارکت جامع راهبردی» ارتقا دادند.

عکس روز

مزارع دانه‌های روغنی کلزا در مازندران

عکس: باشگاه خبرنگاران جوان

روی خط سیاست

■ استقبال روسیه از شرایط جدید برجام

یک مقام ارشد روس موقعیت کنونی پیرامون برجام را منحصر به‌فرد توصیف و تاکید کرد موانع موجود باید از طریق تلاش‌های مشترک برطرف شود. به گزارش ایسنا، میخائیل اولیانوف، نماینده دائم روسیه نزد سازمان‌های بین‌المللی در وین در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت: یک موقعیت منحصر به‌فرد پیرامون برجام وجود دارد. هدف تمام شرکت‌کنندگان (طرف‌های برجام) و اکنون ایالات متحده احیای توافق است. به‌نظر می‌رسد اهداف استراتژیک در همزمانی هستند و دلایلی برای خوش‌بینی وجود دارد. وی ادامه داد: با این وجود تلاش‌ها برای پرداختن به این موضوع موانع زیادی را نیز نمایان کرده که باید از طریق تلاش‌های مشترک از بین بروند. اولیانوف در توئیتی دیگر درباره لزوم حفظ توافق هسته‌ای نوشت: این تنها راه تقویت رژیم عدم اشاعه و کاهش تنش‌ها در منطقه خلیج‌فارس است.

■ فرانسه به تعهداتش در برجام پایبند باشد

وزیر امور خارجه گفت: از فرانسه خواستم به تعهدات خود ذیل توافق برجام احترام گذاشته و اجرای تحریم‌های غیرقانونی اعمالی از جانب ایالات متحده را متوقف کند. به گزارش مهر، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه کشورمان در توئیتی، نوشت: امروز در تماس تلفنی با لودریان، وزیر خارجه فرانسه به فرانسه توصیه کردم در نشست هفته آینده در وین موضعی سازنده در زمینه برجام به نمایش بگذارد. وی تصریح کرد: از فرانسه خواستم به تعهدات خود ذیل توافق برجام احترام گذاشته و اجرای تحریم‌های غیرقانونی اعمالی از جانب ایالات متحده را متوقف کند.

گسترش صنعت
دوشنبه
۱۶ فروردین ۱۴۰۰
۲۲ شعبان ۱۴۴۲
۵ آوریل ۲۰۲۱
شماره ۱۷۵۹
پیاپی ۳۰۷۷

تولید محصول مشترک با انتقال دانش فنی

واقع‌بینی در تعیین نرخ خودرو

FATF نباشد قراردادی هم در کار نیست

www.sanatnewspaper.com

تحلیل روز

بررسی صنعت از سند ۲۵ ساله همکاری ایران و چین

دو تمدن قدیمی شریک منصف یکدیگر می‌شوند؟

ایران و چین به‌عنوان دو کشور مهم و دو بازیگر اثرگذار در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی از سابقه‌ای قابل تامل و چشمگیر طی چند دهه گذشته در گسترش مناسبات دوجانبه برخوردارند

امیرعباس آذرموند: سند همکاری ۲۵ ساله میان ایران و چین در شرایطی به امضا رسید که در یک سال گذشته بحث‌های فراوانی حول آن صورت گرفته است. گرچه تنها پیش‌نویس این سند به رسانه‌ها راه یافت اما تحلیلگران موافق و مخالف منتظر جزئیات بیشتر نشدند و هرکدام از زاویه‌ای به این مسئله نگریستند.

بررسی تاریخ چین نشان می‌دهد در دو قرن اخیر این کشور هیچ‌گاه جزو کشورهای استعمارگر نبوده و برعکس خود از قربانیان استعمار انگلستان و ژاپن بوده است. حتی پس از پیروزی انقلاب کمونیستی در سال ۱۹۴۹ میلادی این کشور یکی از مخالفان جدی استعمار و امپریالیسم در سطح جهان شناخته شد. اما از آن سال‌ها مدت‌ها می‌گذرد و دکترین مائو دیگر جای مهمی در نظام تصمیم‌گیری چین ندارد. در مقابل سیاست درهای باز و متعارف کردن رفتار جمهوری خلق چین برای توسعه ملی در سطح بین‌المللی در دستور مقامات این کشور قرار گرفته است. تن دادن به قواعد بازی در جهان امروز الزاماتی هم دارد که ازجمله آن در اولویت قرار دادن منافع ملی از سوی کشورهای بزرگ در مقابل کشورهای کوچک‌تر است. به همین دلیل منتقدان این سند با وجود اینکه چین را کشوری با تاریخ استعماری نمی‌دانند اما باور دارند ورود چین به عرصه ابرقدرت‌ها و تلاش این کشور برای کنار زدن ایالات متحده بدون ایجاد روابط بالا به پایین با کشورهای ضعیف‌تر و در پیش‌گرفتن برخی سیاست‌های امپریالیستی ممکن نخواهد بود.

ایران و چین به‌عنوان دو کشور مهم و دو بازیگر اثرگذار در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی از سابقه‌ای قابل تامل و چشمگیر طی چند دهه گذشته در گسترش مناسبات دوجانبه برخوردارند. در بررسی وضعیت موجود می‌توان روابط دو کشور را در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، نظامی و استراتژیک در سطح مطلوب ارزیابی کرد. با توجه به زمینه‌ها و فرصت‌هایی که در برقراری و گسترش مناسبات دوجانبه میان تهران و پکن وجود دارد، هم روندهای گذشته و جاری و هم روندهای آینده می‌تواند دستمایه گزارش‌های مختلف قرار بگیرد. مهم‌ترین فرصت‌ها و زمینه‌ها در همکاری تهران و پکن عبارت است از همسویی در سیاست خارجی، تکمیل‌گری متقابل اقتصادی و همپوشانی‌های امنیتی. در عین حال روابط دو طرف با محدودیت‌ها و چالش‌هایی نیز مواجه است که نیازمند مدیریت به منظور حل و فصل یا حداقل‌سازی آنها است. مهم‌ترین چالش میان این دو سیاست ساختارگرا و سیاست قدرت‌محور چین است. ضرورت‌هایی بر محاسبات سیاسی و اقتصادی ایران و چین حاکم است که آنها را به

سند همکاری ۲۵ ساله چیست؟

سند همکاری ایران و چین که با نام برنامه ۲۵ ساله همکاری‌های مشترک ایران و چین به امضا رسیده یک توافق استراتژیک و اقتصادی میان جمهوری اسلامی و جمهوری خلق چین است.

در این سند سرمایه‌گذاری در صنعت نفت، گاز، صنایع پتروشیمی، زیرساخت و همکاری‌های نظامی، امنیتی، فرهنگی و قضایی دیده شده است. بنا بر شنیده‌ها جمهوری خلق چین در ۵ سال اول اجرای این قرار موظف به سرمایه‌گذاری ۴۰۰ میلیارد دلاری در ایران است که ۲۸۰ میلیارد دلار آن در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی خواهد بود و ۱۲۰ میلیارد دلار مابقی نیز در حوزه‌های راه‌سازی خواهد بود. به گفته برخی این سند بخشی از طرح یک کمربند، یک راه جمهوری خلق چین است. گفته می‌شود بحث در این مورد با سفر سال ۹۴ رئیس‌جمهوری چین به ایران آغاز شد و از سال ۹۸ انعقاد این سند به شکل جدی مورد بحث قرار گرفت و میان طرف‌ها پیش‌نویس مبادله شد.

حسن روحانی در جلسه اول تیر ۹۹ هیات دولت به بحث و بررسی در زمینه پیش‌نویس نهایی این سند پرداخت و در آن نشست به وزارت خارجه ماموریت داده شد که در مذاکرات با چینی‌ها برای منافع متقابل این برنامه را به امضا برساند. برخی از منتقدان ادعا می‌کنند براساس این توافق چند هزار نیروی نظامی چینی در ایران استقرار خواهند یافت که البته این ادعا هنوز از جانب هیچ‌کدام از مراجع رسمی تایید نشده است. با این همه مسجل است که چینی‌ها اولویت خود را توسعه کشور خود می‌دانند و نه پیشرفت ایران. این درست مانند هر شرکت یا کشور دیگری است که اقدام به سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها می‌کند و به همین دلیل لازم است طرف ایرانی در این سند بتواند اهداف و منافع کشور را پیگیری کند وگرنه در هر قرارداد و معاهده‌ای ایران می‌تواند زیان ببیند.

فرصت‌های یک همکاری دوجانبه

ایران و چین به‌عنوان دو کشور مهم و دو بازیگر اثرگذار در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی از سابقه‌ای قابل تامل و چشمگیر طی چند دهه گذشته در گسترش مناسبات دوجانبه برخوردارند. در بررسی وضعیت موجود می‌توان روابط دو کشور را در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، نظامی و استراتژیک در سطح مطلوب ارزیابی کرد. با توجه به زمینه‌ها و فرصت‌هایی که در برقراری و گسترش مناسبات دوجانبه میان تهران و پکن وجود دارد، هم روندهای گذشته و جاری و هم روندهای آینده می‌تواند دستمایه گزارش‌های مختلف قرار بگیرد. مهم‌ترین فرصت‌ها و زمینه‌ها در همکاری تهران و پکن عبارت است از همسویی در سیاست خارجی، تکمیل‌گری متقابل اقتصادی و همپوشانی‌های امنیتی. در عین حال روابط دو طرف با محدودیت‌ها و چالش‌هایی نیز مواجه است که نیازمند مدیریت به منظور حل و فصل یا حداقل‌سازی آنها است. مهم‌ترین چالش میان این دو سیاست ساختارگرا و سیاست قدرت‌محور چین است. ضرورت‌هایی بر محاسبات سیاسی و اقتصادی ایران و چین حاکم است که آنها را به نزدیکی هرچه بیشتر به منظور استمرار عواید حاصله سوق می‌دهد. در این راستا سابقه ذهنی و ادراکی دو طرف نقش تعیین‌کننده‌ای دارد؛ به این معنا که منافع و عوایدی که ایران و چین از مناسبات دوجانبه در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی و امنیتی به دست آورده‌اند موجب رویکرد مثبت آنها به یکدیگر شده و از این رو دو طرف را ترغیب می‌کند تا ضمن حفظ این دستاوردها به گسترش آنها نیز بپردازند. چنین رویکردی نیازمند گسترش روابط دوجانبه فراگیر است. به بیان دیگر، طرف ایرانی و چینی برمبنای سیاسی و اقتصادی و به شکلی دو یا چندجانبه روابط خود را پیش می‌برند. با توجه به شواهد متعدد چین از کانون‌های اصلی سیاست منطقه‌گرایی ایران است و به همین ترتیب ایران نیز با توجه به ظرفیت اقتصادی خود به‌ویژه در حوزه انرژی و بازار ۸۰ میلیون نفری، در کنار قابلیت استراتژیک آن در سطح بین‌المللی از اهداف اصلی سیاست برون‌منطقه‌ای چین خواهد بود. برآیند رهیافت‌های سازنده متقابل دو کشور ترسیم چشم‌اندازی نویدبخش از روابط دوجانبه ایران و چین است.

تحولات در روابط ایران و چین

سیاست خارجی چین پس از پیروزی انقلاب کمونیستی این کشور در سال ۱۹۴۹ میلادی و تاکنون دو نقش کاملا متفاوت در مسیر توسعه این کشور ایفا کرده است. در مقطع ۱۹۴۹ تا ۱۹۷۹ سیاست خارجی چین بخشی از مسئله توسعه در این کشور بود که موانعی اساسی در مسیر پیشرفت این کشور ایجاد کرد. با تغییر استراتژی کلان چین از تجدیدنظرطلبی به توسعه‌گرایی سیاست خارجی این کشور از آن زمان تاکنون به بخشی از راه‌حل توسعه در این کشور تبدیل شده است. بر این مبنا چینی‌ها به‌تدریج سیاست خارجی خود را در جهت نیل به رشد و توسعه اقتصادی طراحی کردند. این روند با آغاز هزاره جدید ادامه یافت تا حدی که چین هم‌اکنون بیش از پیش خود را به اقتصاد اول جهان نزدیک کرده است.همان‌طور که گفته شد و آن‌طور که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تحلیل می‌کند با تغییر استراتژی کلان چین به توسعه‌گرایی، سیاست خارجی این کشور از سال ۱۹۷۹ تاکنون بیش از پیش اقتصادمحور شده است به نحوی که دهه ۱۹۹۰ میلادی دوره‌ای است که غرب از آن با عنوان دوره خیزش مسالمت‌آمیز چین یاد می‌کند.

این روند با آغاز هزاره سوم تداوم پیدا کرد به نحوی که اوج بلندپروازی اقتصادی چین در سطح بین‌المللی را می‌توان در کنگره هجدهم حزب کمونیست چین که در سال ۲۰۱۲ میلادی برگزار شد مشاهده کرد. این دوره که همزمان با ورود نسل پنجم رهبران چین به راس هرم سیاسی بود در حالی رخ داد که این کشور دگرگونی‌های مهمی را نه‌تنها در قیاس با زمان تاسیس چین کمونیست بلکه حتی نسبه به آغازه هزاره سوم به خود دیده است. حالا دیگر اقتصاد چین به قدری رشد کرده که به دومین قدرت اقتصادی جهان بدل شده است. این جایگاه اقتصادی سبب شد که هم خود چین و هم سایر دولت‌های جهان نقش بیشتری را برای این کشور قائل شوند و این میان جمهوری خلق چین هم می‌کوشد با بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی خود نفوذش را در سایر کشورها گسترش دهد.

در این میان جمهوری خلق چین نیز تلاش می‌کند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی خود نفوذش را در سایر کشورهای گسترش دهد. چین در دیپلماسی اقتصادی خود با اصالت دادن به محیط منطقه‌ای، بهره‌گیری همزمان از دیپلماسی عمومی و دیپلماسی اقتصادی، موازنه‌سازی خزنده در قبال امریکا و چندجانبه‌گرایی فعال در نهادهای جهانی توانسته سیاست خارجی خود را سامان دهد. در سپتامبر ۲۰۱۲ هجدهمین کنگره حزب کمونیست چین ورود نسل پنجم رهبران خود به عرصه قدرت را اعلام کرد. به دنبال برگزاری این کنگره، ژی جین پینگ، دبیر کل حزب کمونیست و رئیس‌جمهوری چین در یک سخنرانی عبارت «رویای چینی» را طرح کرد. پس از آن رویای چینی به‌عنوان مرکز ثقل بحث‌ها در سیاست خارجی چین و به‌ویژه در روابط اقتصادی این کشور با سایر کشورهای جهان مطرح بوده است.او در این سخنرانی رویای چینی را بازخیزش عظیم مردم چین اعلام کرد. بر این اساس دو هدف سرلوحه دستور کار رهبران چینی قرار گرفت که در قالب برنامه «دو صد سال» مطرح شده است؛ اول اینکه هدف مادی تبدیل چین به یک جامعه به‌نسبت مرفه تا سال ۲۰۲۱ که مقارن با یکصد سالگی حزب کمونیست است. دوم اینکه هدف نوسازی برپایه تبدیل چین به یک ملت کاملا توسعه‌یافته تا سال ۲۰۴۰ که مصادف با صدمین سالگرد تاسیس جمهوری خلق چین است. رویای چینی هرچند به شکلی مبهم تعریف شده اما آشکارا نشان می‌دهد رهبران چین به‌شدت دنبال تحکیم موقعیت اقتصادی چین از راه تثبیت توسعه در داخل و گسترش نفوذ اقتصادی خود در سایر نقاط جهان هستند.

مراوده حدود ۲۰۰ میلیارد دلاری در یک دهه

چین در دو دهه گذشته از مهم‌ترین شرکای تجاری ایران بوده و حتی در شرایط تحریم نیز تا حدی روابط اقتصادی خود با ایران را حفظ می‌کرد. این امر تا آنجاست که از سال ۸۸ تاکنون کمترین مراوده اقتصادی دو کشور در سال ۸۹ با تجارتی حدود ۶ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلاری بوده و در اغلب سال‌های دیگر این شاخص بیش از ۱۵ میلیارد دلار در سال بوده است. از سال ۸۸ تا کنون مجموع مراودات تجاری دو کشور به بیش از ۱۹۴ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار رسیده است؛ یعنی در سال میان این دو کشور حدود ۱۸ میلیارد دلار تبادل تجاری وجود دارد. به این ترتیب رابطه با چین که ابتدا یک رابطه سیاسی بر سر مخالفت با هژمونی‌طلبی امریکا و شوروی بود و در زمان جنگ به رابطه‌ای برای تامین برخی تسهیلات ایران تبدیل شده بود، اکنون به یک رابطه تجاری مهم و دست‌کم برای ایران مهم‌ترین رابطه اقتصادی به شمار می‌رود. درواقع ایران در تمام سال‌های گذشته با هیچ کشوری به اندازه چین تجارت نداشته است. گرچه این روابط هیچ‌گاه بدون چالش نبوده مثلا در ماجرای برجام چینی‌ها طرفدار بازگشت ایران به این معاهده هستند یا گفته می‌شود جمهوری خلق چین از رویه ایران در زمان پس از برجام و گرایش دولت به بستن قرار با شرکت‌های اروپای غربی ناراضی است. اما با همه پستی‌ها و بلندی‌ها این روابط ادامه‌دار باقی مانده است.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و چالش‌های آن

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، «سرمایه‌گذاری مشتمل بر ارتباط طولانی‌مدت، منافع پایدار و کنترل شرکت خارجی در کشور مقصد» است و وجه تمایز اصلی آن با روش متداول فاینانس که صرفا یک روش تامین مالی از خارج کشور است را می‌توان سهیم بودن سرمایه‌گذار خارجی در ریسک سرمایه‌گذاری دانست که عواید مثبت دیگری از جمله انتقال دانش، مدیریت و فناوری به کشور میزبان را می‌تواند در پی داشته باشد. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در دو دهه اخیر رشد قابل توجهی در جهان داشته و تلاش‌هایی برای جذب هرچه بیشتر سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای در حال توسعه شکل گرفته اما نتیجه چنین تلاش‌هایی در ایران تاکنون چندان توفیقی نداشته و ورود سرمایه خارجی به کشور همواره اندک بوده است. در پژوهش‌های صورت گرفته در این باره به مسئله کیفیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران توجه شده و از اینکه در سال‌های گذشته چگونه می‌توانستیم از ظرفیت‌های موجود بیشترین بهره را ببریم غفلت شده است. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در دوره اخیر رشد قابل توجهی داشته به نحوی که در ۴ دهه اخیر ۴۰ برابر شده است. براساس گزارش‌های سالانه سازمان کنفرانس توسعه ملل متحد (آنکتاد) در سال‌های گذشته ایالات متحده در صدر فهرست کشورهای برتر در جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی قرار داشته است. پس از این کشور چین، هنگ‌کنگ، سنگاپور، انگلیس، برزیل و استرالیا در صدر فهرست مقصد کشورهای سرمایه‌پذیر و ژاپن، چین، فرانسه، هنگ‌کنگ و آلمان هم در صدر فهرست کشورهای مبدأ قرار دارند. در سال ۲۰۱۸ امریکا، اروپا و چین در مجموع نیمی از جریان ورودی سرمایه را در سال ۲۰۱۸ از آن خود کردند اما ایران در همان تنها حدود ۰.۳ درصد جریان ورودی سرمایه خارجی را توانست جذب کند. نحوه اثرگذاری سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بسته به رویکرد خوش‌بینانه یا بدبینانه نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی به راه‌های متفاوتی قابل تبیین و تحلیل است. رویکرد مثبت و منفی را می‌توان ناشی از اختلاف دیدگاه حامیان جهانی‌سازی و مخالفان آن تعبیر کرد. براساس اجماع واشنگتن سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بی‌تردید برای رشد و توسعه مفید است. در مقابل و با عطف به نگاه استعماری به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی براساس اقتصادی ساختارگرا، تردید جدی نسبت به مفید بودن آن برمبنای شواهدی از عملکرد بخشی از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در امریکای لاتین و افریقا وجود دارد.

برخی معتقدند زیان فعالیت شرکت‌های چندملیتی در کشورهای در حال توسعه بیش از منافع آن است. این میان صاحب‌نظرانی با رویکرد بینابینی بین دو سر طیف با پذیرش نقاط ضعف و قوت سرمایه‌گذاری خارجی به طراحی سیاست‌های هوشمند پرداختند. از مهم‌ترین اثرات سرمایه‌گذاری مستقیم تاثیر بر تامین سرمایه و ارز است. برخی کشورها با درآمدهای پایین به طور فزاینده به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به‌عنوان منبعی برای تامین مالی سرمایه‌گذاری و تسریع رشد تکیه کرده‌اند. از سال ۱۹۹۵ تا سال ۲۰۰۸ میلادی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به طور متوسط سهم ۱۰ درصدی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص داشته که این سهم به مرور در حال کاهش است. ۳۹ درصد کل منابع خارجی جذب‌شده از سوی کشورهای در حال توسعه از روش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌شود. منابع مالی ارسالی مهاجران به کشور خود، جذب سرمایه در بورس و دریافت کمک‌های توسعه‌ای رسمی در رده‌های بعدی جذب منبع مالی قرار دارند.همچنین جذب سرمایه خارجی با هدف تامین مالی و بدون ایجاد محدودیت ممکن است آثار مخربی نیز برای کشور میزبان داشته باشد. سرمایه‌گذار خارجی در اقتصادهای مبتنی‌بر منابع طبیعی، گرایش بالایی در ارائه خدمات غیرقابل مبادله دارد. در کشورهای خاورمیانه و دارای منابع طبیعی ورود سرمایه می‌تواند خطر بیماری هلندی را برای این اقتصادها افزایش دهد.

از سوی دیگر سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند در ثبات اقتصادی موثر باشد. ایجاد پیوند میان کشور میزبان و اقتصاد جهانی موجب گره خوردن منافع و به سبب آن افزایش موقعیت رقابتی یک کشور در بازارهای جهانی و امنیت اقتصادی می‌شود. فناوری اصلی‌ترین کانال تاثیرگذاری سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی است. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی علاوه‌بر اینکه به صورت مستقیم فناوری روز دنیا را در قالب ماشین‌آلات و تجهیزات وارد کشور میزبان می‌کند و از راه سرریز فناوری می‌تواند باعث ارتقای فناوری کشور میزبان شود، اثر سرریز در این بخش به معنای ورود سرمایه‌گذار خارجی با بهره‌وری بالاتر می‌تواند سبب افزایش بهره‌وری شرکت‌های داخلی نیز شود. اثر سرریز در این حیطه به این معناست که ورود سرمایه‌گذار خارجی با بهره‌وری بالاتر، افزایش بهره‌وری شرکت‌های داخلی را نیز به همراه خواهد داشت. سرریز فناوری اول از راه ارائه آخرین مظاهر فناوری از سوی شرکت‌های چندملیتی به کشورهای میزبان اتفاق می‌افتد، همچنین ورود شرکت‌های خارجی منجر به رقابت بیشتر میان صنایع محلی شده و درنتیجه افزایش انگیزه شرکت‌های محلی در استفاده کاراتر از فناوری‌ها و منابع موجود و خلق فناوری‌های جدید می‌شود. با این همه در رویکردی انتقادی‌تر، اعتقاد بر این است که در صورت جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی دستیابی به فناوری شرکت‌های چندملیتی به شکل خودکار اتفاق نمی‌افتد. مثال‌های زیادی از عدم تاثیر مثبت این شرکت‌ها بر اقتصاد میزبان وجود دارد چراکه شرکت‌های چندملیتی سعی می‌کنند از ایجاد رقیب هم برای خود جلوگیری کرده و حداکثر تلاش خود را در جهت به دست آوردن بازارهای بیشتر و انتشار کمتر فناوری به‌عنوان ارزشمندترین دارایی خود به کار گیرند. صاحبان فناوری به ارزش دارایی خود واقف هستند و نظر به قدرت چانه‌زنی بالای خود در مذاکرات تجاری، بدون دریافت امتیازات و در شرایط خاص حاضر به در اختیار گذاشتن فناوری‌های خود نیست.

انتقال فناوری دلیل اصلی جذب سرمایه خارجی

افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، با رشد و توسعه اقتصادی بسیاری از کشورها در دو دهه اخیر همراه شده و رقابتی را میان کشورهای جهان برای جذب بیشتر سرمایه‌گذاری خارجی برانگیخته است. اما درباره اینکه آیا سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی یکی از علل رشد و توسعه اقتصادی است و چه نقشی در این زمینه می‌تواند ایفا کند اختلاف‌نظرهای فراوانی وجود دارد. گرچه محیط نامناسب کسب‌وکار و تحریم‌ها از اقبال سرمایه‌گذار خارجی به ورود و سرمایه‌گذاری در ایران به‌شدت کاسته اما زمینه استفاده مناسب از همان میزان اندک سرمایه خارجی ورودی نیز فراهم نشده است.

از مهم‌ترین دلایل این مشکل می‌توان به برداشت و درک نادرست مدیران و سیاست‌گذاران کشور از سرمایه‌گذاری خارجی و نبود ظرفیت‌های جذب و انتقال صحیح و کامل فناوری از این راه اشاره کرد. نگاه صرفا تامین مالی به سرمایه‌گذاری خارجی و غفلت از مهم‌ترین کارکرد آن که انتقال فناوری، درک نادرست از انگیزه‌های سرمایه‌گذاری خارجی و لزوم سودآوری سرمایه‌گذاری خارجی‌ها در کشور میزبان، نبود توجه به تعارض منافع سرمایه‌گذاری خارجی با منافع کشور میزبان، تصور خودکار بودن انتقال مدیریت و فناوری در جریان سرمایه‌گذاری خارجی، نبود ارزیابی صحیح هزینه انتقال اطلاعات در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی از مصادیق برداشت نادرست از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران است.تجربه نشان می‌دهد استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، انتقال موثر و جهش فناوری را در پی نداشته و برای انتقال موثر فناوری، باید ظرفیت‌های جذب آن در کشور ایجاد شود. وجود ظرفیت‌های علمی و فنی لازم برای جذب دانش بنیادین و عملیاتی و وجود نهادهای لازم برای ایجاد ظرفیت و جذب دانش از خارجیان از الزامات انتقال فناوری در سرمایه‌گذاری خارجی است. تجربه کشورهای موفق در این زمینه نشان می‌دهد ورود سرمایه خارجی در این کشورهای مبتنی‌بر انتخاب و تعیین شروط برای انتقال فناوری در چارچوب سیاست صنعتی این کشورها بوده است. کشوری که نداند چه نوع فناوری را برای کدام بخش از تولید می‌خواهد، یعنی آمایش عالمانه سرزمینی و سیاست صنعتی دورنگر و اولویت‌گذاری آموزشی و پژوهشی هوشمندانه نداشته باشد، نمی‌تواند به سرمایه‌گذاری خارجی در راستای منافع بلندمدت خود سامان دهد.

یادداشت

خلأهای مالیاتی و چالش تولید

آرمان خالقی/عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران

مالیات در اقتصاد هر کشوری یکی از مولفه‌های مهم در اداره و ایجاد رفاه برای آن کشور است اما اگر این امر مهم دارای ساختار مشخص و منسجمی نباشد، پیامدهایی به‌دنبال داشته و در صنعت داخل نمود زیادی دارد.

بخشی از فعالیت‌های غیررسمی تولیدی در کشور به فضای کسب‌وکار و قوانین مالیاتی برمی‌گردد. در سیستم دولتی اگر دولت نظام جامع مالیاتی را در کشور مستقر کند که تمام مبادی فروش (فیزیکی یا مجازی) یا تولیدکننده زیر این چتر نظام جامع مالیاتی قرار گیرند و تمام تراکنش‌ها و دادوستدها مشخص و افراد فعال در این حوزه گزارش مالی ارائه دهند، بخشی از پدیده اقتصاد زیرزمینی و فعالیت‌های زیرپله‌ای در بخش صنعت از بین می‌رود.

یکی از مشکلات عمده این است که هنوز سیستم مالیاتی درست تنظیم نشده برای اینکه کل کشور را پوشش دهد. با وجود برنامه‌هایی که اعلام می‌شود قوانینی که موجود است یا ادعاهایی که نظام مالیاتی می‌کند که در حال انجام است یا در دست اقدام دارد، هنوز در سیستم مالیاتی کشور محقق نشده است. به‌عنوان نمونه، مالیات ارزش‌افزوده که قرار بوده پای صندوق از مصرف‌کننده نهایی اخذ شود با خلأهایی که وجود دارد به‌درستی انجام نمی‌شود. کالای قاچاق و رسمی هر دو در فروشگاه‌ها عرضه می‌شوند و در چنین شرایطی نمی‌توانیم روی اقتصادهای زیرزمینی کنترل و نظارتی داشته باشیم.

درباره راهکار رفع این معضل، اجرایی شدن قانون پایانه‌های فروشگاهی است که قرار بوده در سیستم مالی فروشگاه‌ها مستقر شوند. از سال ۱۳۸۶ قرار بود کل واحدهای صنفی و صنعتی مجهز به پایانه‌های فروشگاهی شوند و تمام فروش‌های در آن ثبت شود تا سازمان مالیاتی بتواند کنترل داشته باشد اما هنوز اجرایی نشده است. بنابراین در این وضعیت تنها با مودیان بزرگ و دارای شناسنامه طرف هستیم و با واحدهای صنفی علی‌الراس برخورد می‌کنیم و مالیاتشان توافقی تعیین می‌شود، نه بر مبنای عملکرد واقعی آنها؛ بنابراین نه مالیات بر حق را می‌پردازند و نه مالیات ارزش‌افزوده را.

در این بستر در واقع در حق تولیدکننده واقعی و رسمی اجحاف می‌شود و قدرت رقابتش را در بازار از دست می‌دهد، زیرا واحدهای تولیدی زیرپله‌ای با نپرداختن مالیات قیمت تمام شده پایین‌تری دارند و طبیعی است مردم هم از کالاهای ارزان‌قیمت استقبال کنند.

بخشی از فعالیت کارگاه‌های غیررسمی در کشور و فرار مالیاتی مربوط به خلأهای موجود در نظام جامع مالیاتی بوده که یکی از چالش‌های اصلی بخش تولید به‌شمار رفته و صنعتگران را به سوی فعالیت به‌طور غیررسمی سوق می‌دهد. وصول مالیات نیازمند سازکار و سیستم‌های دقیق و کارآمد در سطح کشور است. هر قدر کارآمدی سیستم‌های یادشده بیشتر باشد، هم وصول مالیات با دقت و سرعت بیشتری انجام می‌شود و هم مالیات‌دهندگان احساس نظم، دقت و در نتیجه عدالت بیشتری در پرداخت مالیات خود می‌کنند.

تحقق این امر نیازمند ایجاد بسترهای مناسب زیرساختی، توسعه منابع انسانی و جلب رضایت صاحبان منافع آن است. از این‌رو ضرورت دارد تا دولت فعلی و دولت آینده همت جدی داشته باشد و نسبت به این امر شفاف‌سازی کند تا به‌این ترتیب اقتصاد پنهان را کوچک کرده که گام نخست آن شفافیت اقتصادی است تا این مسئله نتواند بخشی از سرمایه‌ها را به سوی خود جذب کند.

این مسئله در نظم‌بخشی مالیات‌ستانی از تولید و مصرف‌کننده و نیز ایجاد رفاه اجتماعی بسیار تاثیر دارد؛ بنابراین ضرورت دارد برای موانع‌زدایی از صنعت و تولید، اصلاح قوانین مالیاتی هرچه زودتر انجام شود تا تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان تکلیف خود را در این‌باره بدانند و صنعت در شرایط کاری بهتری به فعالیت تولیدی خود ادامه دهد.

ضرورت اصلاح قوانین مانع مسیر تولید

سخنگوی کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها در مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: باید با نگاه توسعه‌محور به بخش صنعت، کشاورزی و گردشگری در مسیر پشتیبانی ازتولید و رفع موانع آن گام برداریم.

علی حدادی در گفت‌وگو با ایسنا گفت: امروز کارآفرینان و تولیدکنندگان در پیچ‌وخم بروکراسی اداری معطل مانده‌اند؛ بنابراین یکی از اقداماتی که باید امسال چه از سوی این دولت و چه از سوی دولت بعدی دنبال شود، اصلاح آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها در راستای مانع‌زدایی از مسیر تولید است. وی اظهارکرد: صدور مجوز یکی از مهم‌ترین فرآیندهایی است که در راستای پشتیبانی از تولید و رفع موانع آن باید تسهیل شود. متاسفانه امروز تعداد زیادی از کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی کشور یا تعطیل شده یا در حال تعطیلی هستند. اصلاح ساختار و حمایت همه‌جانبه از تولیدکنندگان می‌تواند گامی موثر در زمینه اشتغالزایی نیز باشد. بخش دیگری از رفع موانع تولید به مجلس بازمی‌گردد که اصلاح قوانین باید در دستور کار مجلس قرار گیرد. قوانینی که مانع مسیر تولید شده باید اصلاح شود. باید با نگاه توسعه همه‌جانبه و پایدار کار را پیش ببریم. باید با نگاه توسعه‌محور به بخش صنعت، کشاورزی و گردشگری در مسیر پشتیبانی از تولید و رفع موانع آن گام برداریم.

حدادی تاکید کرد: از سوی دیگر، باید به شرکت‌های دانش‌بنیان توجه کنیم. اگر تولید متصل به پژوهش‌های علمی شود، کیفیت تولید بالا رفته و می‌توانیم با تکیه بر توانایی‌ها در زمینه پشتیبانی از تولید و رفع موانع آن گام برداریم.

کارشناسان درباره شرط موفقیت ایران در بهره‌برداری از قرارداد با چین مطرح کردند

تولید محصول مشترک با انتقال دانش فنی

ضرورت مشورت با نخبگان برای انعقاد قرارداد

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

کشور در پیشینه تاریخی خود همکاری‌های مشترک زیادی با کشورهای گوناگون داشته است. این همکاری‌ها یا در قالب جوینت‌ونچر بوده یا تحت لیسانس فلان برند بین‌المللی. همکاری و مشارکت دو شرکت بین‌المللی یا کشور در راستای قدرتمند شدن برای حضور در سطح بین‌المللی است؛ از این‌رو دولت‌ها یا بنگاه‌های اقتصادی مختلف در تدوین و تعیین مفاد این سند همکاری‌ها، بسیار هوشمندانه عمل می‌کنند که دو سر برد باشد.

برخی معتقدند براساس شواهد تاریخی، همکاری‌های صنعتی کشور خیلی مطلوب نبوده و بیشتر منجربه گسترش بازارهای محصولات خارجی در داخل کشور شده است، مانند صنعت خودرو. در این‌باره بسیاری از کارشناسان صنعتی و دانشگاهی معتقدند برای انعقاد قراردادها باید از نظر نخبگان و دانشگاهیان نیز استفاده شود و به‌عنوان مشاور در مذاکرات حضوری فعال داشته باشند. حال باید دید در سند همکاری ایران و چین قرار است چقدر از نظر نخبگان اقتصادی‌صنعتی کشور بهره گرفته شود.

عکس: آیدا فریدی

رضا آریاراد: بحث مهم در حوزه همکاری مشترک به نحوه انعقاد قرارداد برمی‌گردد تا همکاری مطلوبی به‌نفع اقتصاد و حیثیت ملی شکل گیرد

تولید محصولات مشترک با فناوری بالا

رضا آریاراد یکی از کارشناسان حوزه صنعت درباره همکاری ۲۵ ساله ایران و چین به صمت گفت: این یک سند همکاری بوده و قرارداد نیست. در واقع چراغ راه است. مسیری را دو طرف این همکاری مشخص کرده‌اند که در این بستر حرکت کنند؛ بنابراین قرارداد الزام‌آوری در ابعاد مختلف اقتصادی و صنعتی به‌شمار نمی‌رود. براساس شنیده‌ها این تمایل بین طرفین وجود دارد که همکاری‌های مشترک بیشتری در ابعاد مختلف اقتصادی و صنعتی بین ایران و چین وجود داشته باشد.

وی افزود: اقتصاد چین، اقتصاد قدرتمندی است. براساس آمارهایی که در چند سال اخیر منتشر شده ۲۵ درصد اقتصاد جهانی در اختیار امریکا بوده و حدود ۱۷ درصد اقتصاد جهان هم در اختیار چین است. در واقع چین دومین ابرقدرت جهان به‌لحاظ اقتصادی و صنعتی است. در نتیجه صاحب فناوری به‌روز و های‌تک هستند؛ بنابراین اگر از این منظر به موضوع نگاه کنیم، همکاری در زمینه صنعت با چین می‌تواند بسیار راهگشا باشد و صنعتگران ایرانی به‌ویژه در صنعت خودرو در مسیر صنعتی شدن و دستیابی به تولیداتی با فناوری بالا قرار می‌گیرند. این امر برای اقتصاد کشور نویدبخش است. البته در این سند همکاری این الزام هم وجود دارد که در آینده منجربه قراردادی محکم برای انتقال فناوری و دانش فنی شود.

او ادامه داد: شم دیگری هم وجود دارد، اینکه همکاری بیشتر در بخش تجاری باشد که نمی‌تواند در روزآمدی صنعت کشور راهگشا باشد. اما موضوع همکاری مشترک اقتصادی منجربه انتقال فناوری و تولیدات مشترک صنعتی از جمله خودرو برای بازارهای خاورمیانه و سایر بازارهای جهانی خواهد شد.

این کارشناس حوزه صنعت با بیان اینکه بازار ایران یک بازار گسترده است، گفت: تقاضا برای محصولاتی مانند خودرو در کشور بالاست. اگر این همکاری منجربه تولیدات مشترک با فناوری بالا شود، می‌تواند درآمد ارزی ما را افزایش داده و درآمد حاصل از فروش کالاهای صنعتی از جمله خودرو را جایگزین درآمد نفتی کشور کند. امیدوارم شکل همکاری یادشده این‌گونه باشد.

اهمیت نحوه انعقاد قرارداد و شکل همکاری

برخی نگاه خوشبینانه‌ای به امضای این سند همکاری ندارند و معتقدند تهدیدهای این سند همکاری زیاد است. آریاراد در پاسخ به این پرسش که پیشنهاد شما برای اینکه تجربه‌های ناموفق گذشته ایران دوباره تکرار نشود چیست، گفت: اگر بخواهیم واقع‌بینانه به این موضوع نگاه کنیم، این بدبینی‌ها طبیعی است. چینی‌ها هم به این سطح از فناوری برپایه کپی‌کاری دست یافته‌اند. البته آنها خلاقانه عمل کرده و در کنار دسترسی به منابع اروپایی و امریکایی به فناوری‌های مهمی هم دست یافتند. این نکته بسیار مهم است که این سند همکاری منجربه به یک قرارداد محکم همراه با انتقال فناوری شود.

او افزود: در گذشته قراردادهای جوینت‌ونچر و همکاری‌های مشترک در صنایع گوناگون به‌ویژه در صنعت خودرو با طرف‌های اروپایی داشتیم که منجربه انتقال فناوری نشد. البته این اواخر قراردادی مشترک بسته شد که اگر همکاری‌ها ادامه می‌یافت، بازار صادراتی ایران گسترش می‌یافت اما در سطحی محدود. این امیدواری وجود دارد که ایران با توجه به تجربه همکاری‌های قبلی، قراردادهایی محکم در زمینه انتقال فناوری و دانش فنی منعقد کند. به‌این ترتیب، ایران هم می‌تواند در کنار چین در سطح بین‌المللی با تولید محصولات صنعتی مشترک عرض اندام کند و صنعتگران ما حرفی برای گفتن داشته باشند.

این کارشناس صنعت با بیان اینکه بحث زیادی در حوزه همکاری‌های نفتی وجود دارد، گفت: عمده موضوع همکاری‌های مشترک فعلی در حوزه اقتصاد است، اینکه فناوری های‌تک منتقل و این همکاری منجربه افزایش ارزش‌افزوده برای کشور شود؛ البته تولیدات باکیفیت و در سطح استانداردهای بین‌المللی نه استانداردهای ملی و منطقه‌ای. اگر این رویه شکل بگیرد، بسیار به‌نفع ایران است و گام‌های بلندی در راستای افزایش تیراژ تولید محصولات کیفی برداشته می‌شود. اما تاکید می‌کنم بحث مهم در حوزه همکاری مشترک به نحوه انعقاد قرارداد برمی‌گردد تا همکاری مطلوبی به‌نفع اقتصاد و حیثیت ملی باشد و توان رقابتی محصولات صنعتی افزایش یابد.

تفاوت ساختار صنعتی ایران و چین

لطفعلی بخشی، نایب‌رئیس انجمن اقتصادانان ایران درباره تاثیر همکاری مشترک ایران و چین در زمینه روزآمدی صنعت کشور و درآمدزایی ارزی برای اقتصاد ایران به صمت گفت: نخست باید بررسی شود که ساختار صنعتی ایران چگونه است و صنایع چینی دارای چه ساختاری هستند. طبیعتا چین هم مانند هر کشوری که وارد فرآیند انعقاد قرارداد و تفاهمنامه می‌شود، از انعقاد یک قرارداد بلندمدت هدفی را دنبال می‌کند. درحال‌حاضر، چین به بزرگ‌ترین کارخانه جهان تبدیل شده و در واقع از شیر مرغ تا جان آدمیزاد را با کیفیت‌های مختلف تولید و به جهان صادر می‌کند. جاده‌ای را هم که در حال ایجاد آن است، بیشتر برای بازارسازی و بازاریابی برای محصولات چینی است.

وی افزود: طبیعی است کشوری که به تمام جهان صادرات محصولات مختلف صنعتی دارد، به‌دنبال خرید کالاهای صنعتی از ایران نیست، زیرا ساختار صنعت چین ساختاری تولیدی و صادراتی است و نیازی به محصولات غیربومی ندارد. آنچه درحال‌حاضر چین به آن نیاز دارد تامین مواد اولیه مانند گاز، نفت، سنگ‌آهن و منابع معدنی است که ایران در این حوزه‌ها غنی است. بنابراین نخستین موضوعی که به ذهن متبادر می‌شود این است که چین مواد اولیه را از ایران خریداری کرده و در ادامه محصولات ساخته شده مانند خودرو، لوازم‌خانگی و... تحویل می‌دهد. درنتیجه نمی‌تواند چندان مشتاق به انتقال دانش فنی صنایع مختلف به طرف ایرانی باشد، چون بازار آن کوچک‌تر می‌شود. چین به‌دنبال بازار تقاضاست.

او ادامه داد: ممکن است انتظار چینی‌ها از انعقاد قرارداد در این همکاری مشترک با انتظار ما از این همکاری متفاوت باشد؛ بنابراین نمی‌توانیم چشم انتظار این باشیم که چین دانش فنی در اختیار صنعتگر داخلی قرار دهد. چنانکه این کشور در همکاری با سایر کشورها هم مبادرت به انتقال دانش فنی نکرده است.

مسئله اشتغالزایی ایرانی و چینی

بخشی با بیان اینکه چین هرجا مبادرت به سرمایه‌گذاری کرده از منابع انسانی خود بهره برده، گفت: برخی بر این باورند که بعید به‌نظر می‌رسد اگر رویه چین همچون سایر همکاری‌های مشترک بین‌المللی آن براساس تامین نیروی انسانی از چین باشد، کمکی به اشتغالزایی کشور کند، مگر اینکه یکی از شرکا به نفع دیگری کوتاه بیاید.

نایب‌رئیس انجمن اقتصادانان ایران درباره انعقاد چنین قراردادی اظهارکرد: با توجه به محدودیت‌های تحریم موقعیت ایران در سطح بین‌الملل تضعیف شده و این موضوع ضرورت این همکاری را برای دولت ایجاد کرده است. دیگر اینکه متن قرارداد اعلام نشده و تا مفاد جزیی سند همکاری رسانه‌ای نشود، نمی‌توان درباره منافع کشور در این همکاری مشترک اظهارنظر قطعی کرد. بنابراین درحال‌حاضر نمی‌توان امیدوار بود که منفعت زیادی نصیب اقتصاد کشور شود.

بخشی در پاسخ به این پرسش که چگونه می‌توان از حجم تهدیدها کاست، افزود: اگر به‌دنبال منافعی از این همکاری مشترک هستیم، نباید اجازه دهیم طرف چینی صنایع موردنظر خود برای همکاری را مشخص کند. ایران باید همکاری را به سوی صنایعی که کشور در آنها دچار کمبود دانش فنی است، سوق دهد. به‌عنوان مثال، در صنعت فولاد، سیمان، کاشی، سرامیک و... کمبودی نداریم اما در برخی صنایع کاربرد نسبت به هوش مصنوعی کمبود داریم؛ بنابراین همکاری‌ها باید در این زمینه‌ها باشد.

شرط و شروط موفقیت ایران

نایب‌رئیس انجمن اقتصادانان ایران تاکید کرد: باید مولفه‌های صنعتی را طرف ایرانی مشخص کند و با اولویت‌بندی صنایع به مقدم و موخر دسته‌بندی شوند. همچنین محل‌های سرمایه‌گذاری را باید طرف ایرانی تعیین کند. طبیعی است که طرف مقابل برای سرمایه‌گذاری بهترین مناطق را انتخاب می‌کند که منجربه بسته شدن دست طرف ایرانی می‌شود درحالی‌که برخی از مناطق کشور برای سرمایه‌گذاری هم مشتری داخلی دارد و هم خارجی؛ بنابراین ایران باید محل سرمایه‌گذاری را تعیین کند.

بخشی در پایان عنوان کرد: تجربه‌های گذشته نشان داده که دولتمردان در قراردادهای بین‌المللی چندان موفق نبوده‌اند و ضرورت دارد از نخبگان داخلی و از نظر کارشناسان حقوقی و دانشگاهی برای انعقاد قراردادها به‌عنوان مشاور استفاده کند.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، بر نحوه انعقاد قرارداد بسیار تاکید می‌شود. کارشناسان اقتصادی و صنعتی معتقدند باید با استفاده از تجربه‌های گذشته و بهره‌مندی از دیدگاه و آرای نخبگان و کارشناسان حقوقی، سند همکاری مشترک ایران و چین منجربه دو سر برد شود. به گفته برخی از کارشناسان کارنامه دولت در این حوزه انتقادهایی را به‌دنبال داشته که تاکید می‌شود کارشناسان دانشگاهی و نخبگان هم جدا از بدنه دولت در مذاکرات برای انعقاد قراردادها حضور داشته باشند.

چالش تامین قطعات مورد نیاز کامیونداران

رئیس هیات‌مدیره انجمن رانندگان کامیون‌های یخچال‌دار تهران از نحوه تامین قطعات خودروهای تجاری و چالش‌های ناشی از آن سخن گفت. عبداله خانعلی در گفت‌وگو با خبرخودرو درباره کمبود و افزایش قیمت قطعات خودروهای سنگین، اظهارکرد: مسئله این است که ما با کمبود قطعه در کشور مواجه نیستیم، بلکه عده‌ای سودجو با هدف کسب سود بیشتر، قطعات را احتکار کرده و با قیمت بیشتری می‌فروشند. علاوه‌بر اینکه قطعات یدکی مانند لاستیک سهمیه‌ای نیست و دولت در توزیع و فروش آن نقشی ندارد و کامیونداران قطعات مورد نیاز خود را از بازار آزاد تهیه می‌کنند. وی ادامه داد: ورود دولت در حوزه لاستیک نیز اشتباه بوده، زیرا لاستیک‌های سیستم دولتی کیفیت مطلوبی نداشته و راننده ناچار است از سهمیه خود استفاده کرده و هر کالایی با هر کیفیتی به او داده می‌شود، بپذیرد اما اگر لاستیک مانند قطعات یدکی آزاد باشد، راننده از لاستیک با کیفیت استفاده می‌کند. رئیس هیات‌مدیره انجمن رانندگان کامیون‌های یخچال‌دار تهران در پاسخ به این پرسش که تقاضا برای قطعات نو بیشتر است یا استوک، گفت: کامیون‌های چینی به‌دلیل کیفیت پایینی که دارند، قطعه استوک ندارند، زیرا قطعه‌ای استوک است که قابلیت استفاده از آن، برای خودرو دیگر وجود داشته باشد اما قطعات کامیون‌های چینی این قابلیت را ندارند و بیشتر قطعات استوک مربوط به کامیون‌های اروپایی است که قطعات نو و استوک آن در بازار موجود است و راننده بسته به توان خود می‌تواند قطعه نو یا استوک بخرد. خانعلی ادامه داد: متاسفانه قطعات تقلبی در بازار افزایش یافته و تشخیص قطعه اصلی و تقلبی دشوار است. به همین دلیل در مواقعی که قطعه اصلی موجود نیست، راننده ناچار به خرید قطعه استوک می‌شود. وی در پاسخ به پرسشی دیگری مبنی بر اینکه آیا استفاده از قطعات تقلبی برای کامیونداران مشکل‌ساز نیست، گفت: قطعات تقلبی مانند هر قطعه دیگری تا زمانی که قابل استفاده باشد، کار می‌کند. علاوه‌بر اینکه تشخیص از کارافتادگی قطعات مکانیکی کامیون راحت‌تر از قطعات برقی یا الکترونیکی-مکانیکی است و راننده هر زمانی که تشخیص خرابی قطعه را بدهد آن را تعویض می‌کند. رئیس هیات‌مدیره انجمن رانندگان کامیون‌های یخچال‌دار تهران خاطرنشان کرد: قطعات پرمصرف مانند فیلتر روغن، فیلتر گازوئیل، فیلتر هوا، حسگر گاز و قطعات موتوری مانند سرسیلندر و سوپاپ‌های تنظیم‌کننده باد در کامیون‌های برقی و بادی نسل جدید، قطعاتی هستند که تقاضای بیشتری برای آنها وجود دارد. نیاز به تعویض این قطعات در کامیون‌های اروپایی به ندرت رخ می‌دهد و دست‌کم تا ۶ تا ۷ هزار کیلومتر نیازی به بازشدن موتور وجود ندارد.

ایران تامین‌کننده نیازهای معدنی صنایع چین می‌شود

سند ۲۵ ساله پیشران توسعه معدنی

عکس: آیدا فریدی

ملیکا انصاری: پس از امضای سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین اظهارات متفاوتی درباره مفاد این سند، چشم‌انداز و همچنین تاثیر آن بر روند آتی بخش‌های اقتصادی کشور مطرح شد. بحث سناریوهای محتمل بر آینده این همکاری مهم استراتژیک طی روزهای اخیر در محافل اقتصادی، اجتماعی و سیاسی همچنان داغ بوده و درگیری مخالفان و موافقان این سند هنوز به سرانجام نرسیده است. بدیهی است تا روشن نشدن ابعاد و مفاد دقیق این تفاهمنامه، هرگونه جبهه‌گیری مطلق و قضاوت، نامطمئن به‌نظر می‌رسد، اما می‌توان با اطلاعات کلی که طی سال‌ها تجارت و مراوده با کشور چین به‌دست آورده‌ایم، در حوزه معدن و صنایع معدنی آینده‌نگری تقریبی داشت و چگونگی همکاری بخش معدنی این دو کشور را پیش‌بینی کرد. در این شماره صمت به بررسی ابعاد مختلف توسعه همکاری ایران و چین در سایه سند همکاری پرداخته و در گزارش پیش رو فعالیت مشترک صاحبان معادن و فعالان معدنی ایران با سرمایه‌گذاران چینی را بررسی کرده‌ایم.

این همکاری باثبات است

محسن کوهکن، نماینده دوره هفتم، هشتم و دهم مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین را گامی مثبت در جهت گسترش روابط بین‌الملل و همچنین موضوعی راهگشا برای فعالیت‌های اقتصادی، صنعتی و معدنی کشور دانست و گفت: این سند تنها همکاری بین دو کشور را مستحکم‌تر کرده و شایعات مطرح‌شده مبنی بر وطن‌فروشی صحت ندارد. وی افزود: پیش از پرداختن به نظرات متفاوت مطرح‌شده ازسوی جوامع مختلف صنفی درباره امضای سند همکاری ۲۵ساله ایران و چین، باید به این نکته اشاره شود که سند مذکور دارای ماهیت مشارکتی است و روالی مشابه سایر همکاری‌های اقتصادی دارد؛ به این معنا که متناسب با سرمایه‌گذاری صورت گرفته، سود و زیان مشترک تعیین و به دو طرف قرارداد اختصاص می‌یابد. همچنین به‌دلیل امضای تفاهمنامه معتبر مبنی بر وجود مشارکت، هر دو کشور می‌توانند نسبت به ثبات همکاری‌ها اطمینان خاطر داشته باشند.

▣ قوانین هادی همکاری‌ها

کوهکن بر ضرورت تعیین مسیر قانونی اقدامات مشترک اقتصادی تاکید کرد و گفت: هر گونه توافق و همکاری اقتصادی که ذیل سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین در دستور کار قرار دارد، باید طبق مسیر قانونی موجود در کشور صورت پذیرد؛ به‌عبارت دیگر امضای این تفاهمنامه مشروعیتی به رعایت نکردن مقررات ازسوی کشور مقابل و قرار نگرفتن اقدامات در مسیر قانونی نخواهد بخشید؛ بنابراین می‌توان انتظار داشت همکاری‌های مشترک با کشور چین در خاک ایران، کاملا مطابق با مقررات کشور ما بوده و تخطی قانونی ازسوی طرف مقابل صورت نخواهد گرفت. وی در ادامه افزود: موارد فعالیت‌های مشترک را ایران تعیین می‌کند؛ به این معنا که هر جا فعالان اقتصادی و معدنی کشور ما بنا به ضرورت و وضعیت موجود حضور شریک دیگری را برای فعالیت‌های خود مناسب بدانند، طرف چینی وارد فعالیت خواهد شد؛ بنابراین قدرت انتخاب انجام اقدامات اشتراکی در دست صاحبان صنایع و معادن ایرانی است و هیچ اجباری بر وجود همکاری بین دو کشور در هیچ یک از بخش‌های اقتصادی و معدنی وجود ندارد.

▣ تامین منابع مالی معادن

محسن کوهکن به تاثیر گسترش روابط ایران و چین بر توسعه بخش‌های معدنی کشور اشاره کرد و گفت: بخش معدن کشور دارای امکانات و ظرفیت‌های بالقوه‌ای است که طی سال‌های گذشته به‌دلیل کمبود امکانات و منابع مالی مناسب از آنها بهره‌برداری نشده است. مشارکت سرمایه‌گذاران چینی در فعالیت‌های معدنی می‌تواند ضمن تامین منابع مالی مورد نیاز این بخش، به شکوفایی معادن و صنایع معدنی کشور ما منجر شود؛ به این ترتیب می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین دستاوردهای معدنی امضای این سند، تامین منابع مالی مورد نیاز برای انجام فعالیت‌ها است. این اقدام در آینده‌ای نه‌چندان دور می‌تواند باعث پیشرفت چشمگیر بخش معدن و رونق معادن متروکه ایران شود.

▣ کم‌اثر شدن تحریم‌ها

کوهکن یکی دیگر از مهم‌ترین مزیت‌های سند همکاری بلندمدت ایران و چین را بی‌خاصیت کردن تحریم‌ها می‌داند. محسن کوهکن در این زمینه گفت: معنا و مفهوم تحریم، محدودیت اقدامات و فعالیت‌های اقتصادی است. در چنین شرایطی خرید و فروش یا به‌عبارتی دیگر صادرات و واردات برای کشور محدود می‌شود و پیرو همین شرایط طی سال‌های اخیر ضربه‌های سنگینی بر بدنه بخش‌های اقتصادی کشور وارد شده است. وی تصریح کرد: همکاری‌های اقتصادی به‌ویژه معدنی با کشور چین که یکی از قدرتمندترین کشورهای جهان از نظر اقتصادی محسوب می‌شود، به‌معنی بی‌اثر شدن محدودیت‌های تبادلات اقتصادی و ارزی ایران با سایر کشورهای جهان است. به این ترتیب صادرات مواد معدنی به بازارهای جهانی و همچنین واردات ماشین‌آلات مورد نیاز فعالیت‌های معدنی، با سهولت بیشتری امکان‌پذیر خواهد شد. بدین جهت می‌توان این سند را گامی موثر در حوزه معدن و صنایع معدنی کشور دانست. وی همچنین در ادامه افزود: نباید فراموش کرد که این سند الزام دفاع از روابط میان ایران و چین را به وجود آورده است؛ به این معنا که بنا به تفاهمنامه امضاشده، اگر مشکلی ازسوی طرف سومی مانند کشورهای غربی ایجاد شود، هر دو کشور حاضر در این سند (ایران و چین) برای باز شدن آن گره ملزم به تلاش هستند.

لزوم تبدیل سند به قراردادها

قدیر قیافه، نایب رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه ارتباط بلندمدت ایران و چین را یکی از عوامل مهم گسترش اقتصادی آینده کشور دانست. او در گفت‌وگو با صمت گفت: به‌تازگی سند همکاری ۲۵ساله ایران و چین امضا شد که می‌توان آن را نقطه عطف مهمی برای صنایع و معادن کشور تلقی کرد. امید آن می‌رود تا مسئولان دولتی با زیرکی و هوشیاری، در آینده این سند را به قراردادهای مهمی برای تمامی بخش‌های اقتصادی کشور تبدیل کنند، چراکه این همکاری ظرفیت‌های توسعه‌ای مناسبی را برای کشور ما ایجاد می‌کند و با استفاده از این سند و آغاز مشارکت‌های گسترده تجاری و اقتصادی با کشور چین، شاهد آینده‌ای درخشان در چرخه اقتصاد کشور خواهیم بود. شایان توجه است که این همکاری‌ها نه‌تنها سهولت اقدامات صادراتی و وارداتی را به همراه دارد، بلکه به افزایش تعامل ایران با سایر کشورها، بهره‌برداری از علم و فناوری روز جهانی برای بخش معدنی و همچنین بهبود زیرساخت‌های صنعتی منجر خواهد شد.

▣ نقطه عطف بخش معدن

قدیر قیافه این سند همکاری را مانند ستونی دانست که می‌تواند روابط ایران با چین را مستحکم‌تر کرده و در آینده‌ای نزدیک به پیشرفت و توسعه تمامی حوزه‌های اقتصادی کشور از جمله معدن کمک شایانی کند. وی در این باره تصریح کرد: قابل انکار نیست که چین قدرت اول تولید صنعتی در دنیاست و برای استمرار فعالیت صنایع خود و ادامه روند تصاعب بازارهای جهانی احتیاج به مصرف مواد معدنی و فرآورده‌های آن دارد؛ به این ترتیب چین بزرگ‌ترین مصرف‌کننده مواد معدنی در دنیاست و همان طور که پیش‌تر اشاره شد، این موضوع می‌تواند نقطه عطف مهمی برای بخش معدن و صنایع وابسته آن در کشور ما باشد. وی افزود: ایران به‌دلیل دارا بودن ذخایر گوناگون معدنی، می‌تواند به یکی از مهم‌ترین تامین‌کنندگان نیازهای معدنی کشور چین تبدیل شود و بازار فروش قطعی برای زنجیره صنایع معدنی خود به‌دست آورد؛ بنابراین انتظار می‌رود مسئولان دولتی توجه شایانی به این ظرفیت ایجادشده برای بخش معدن و صنایع معدنی کرده و کمال استفاده را از مشارکت‌های معدنی دو کشور ببرند.

▣ ورود فناوری معدنی

رئیس اسبق انجمن سنگ آهن ایران در ادامه سخنان خود به دانش و فناوری گسترده‌ای که چین طی سال‌ها توانست به آن دست یابد، اشاره کرد. او ورود فناوری‌های روز جهانی توسط متخصصان چینی به کشور را مزیت مهم دیگر سند همکاری ۲۵ساله ایران و چین دانست و گفت: از دستاوردهای این تفاهمنامه بلندمدت می‌توان به ورود فناوری‌های جدید در تمامی بخش‌ها از جمله حوزه معدنی به کشور اشاره کرد. دانش و فناوری مهندسان چینی نه‌تنها در حوزه زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی به کمک فعالان و صاحبان معادن ایرانی می‌آید، بلکه عملیات استخراج و فرآوری مواد معدنی به‌ویژه عناصر خاص را تحت تاثیر قرار خواهد داد. با کمک ماشین‌آلات و فناوری چین به‌عنوان کشوری پیشرفته انتظار می‌رود شاهد تحولی نوین در فعالیت‌های معدنی ایران باشیم.

سخن پایانی

به‌عقیده کارشناسان سیاسی و اقتصادی، همکاری‌های کارشناسی‌شده تجاری با چین می‌تواند برای کشور ما رونق و توسعه اقتصادی به ارمغان آورد. امید آن می‌رود با ورود منابع مالی این کشور قدرتمند به ایران ضمن پیشرفت در صنایع و معادن، بتوانیم به یکی از فعالان مهم بازارهای جهانی در بخش معدن تبدیل شویم.

فراخوان شناسایی پیمانکار توانمند جهت مناقصه

احداث جاده دسترسی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری در نظر دارد موضوع مناقصه احداث جاده دسترسی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری را با مشخصات و شرایط کلی زیر (طبق شرایط و مشخصات اسناد مناقصه) ازطریق مناقصه عمومی یک مرحله‌ایی به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید

الف) شرح مختصر عملیات مورد نیاز:

احداث جاده دسترسی به طول حدود ۷ کیلومتر به همراه رمپ و لوپ‌های زیرگذر با ۲۲ متر عرض رویه آسفالت، دو زیرگذر با دهانه ۱۶ متر و۱۲دستگاه آبرو و زیرگذر فرعی با دهانه‌های مختلف

ب) مدت اجرا: ۱۸ ماه

ج) محل اجرا: شمال شرقی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال وبختیاری به سمت جاده سفیددشت - زرین‌شهر

د) اهم شرایط

۱. احراز کلیه شرایط ذکر شده در مدارک ارزیابی کیفی.
۲. ارائه پایه و رشته پیمانکار حداقل رتبه ۲ (دو) راه و ترابری.
۳. داشتن توان مالی لازم.
۱-۳. قرارداد «فاقد پیش‌پرداخت» می‌باشد.
۴. پذیرفته‌شدگان نهایی قادر به ارائه ضمانتنامه بانکی باشند.
۵. داشتن سوابق و تجربیات حداقل ۲ پروژه مشابه طی پنج سال اخیر و ارائه رضایتنامه از کارفرمایان مربوطه و ارائه تصویر قراردادها.

متقاضیانی که دارای شرایط مندرج در بند (د) می‌باشند و آمادگی اجرای پروژه را دارند می‌توانند تا تاریخ **۱۴۰۰/۰۱/۲۳** آمادگی خود را به صورت کتبی به آدرس شهرکرد، کیلومتر ۳۵ جاده بروجن- شهرکرد، شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری، طبقه اول، بازرگانی، قسمت امور قراردادها، تلفن تماس **۰۳۸۳۴۲۶۷۲۳۲** اعلام و نسبت به دریافت مدارک ارزیابی کیفی از واحد بازرگانی شرکت یا بارگذاری از طریق لینک آدرس اینترنتی **www.sdsteel.ir** اقدام نمایند. ضمناً بایستی اطلاعات مورد درخواست تا پایان وقت اداری **۱۴۰۰/۰۲/۰۵** به ترتیب ردیف‌های فرم ارزیابی در قالب زونکن مدارک ارزیابی کیفی برابر با اصل شده و همچنین در دو حلقه لوح فشرده تهیه و به همراه سایر مدارک مورد نیاز به آدرس فوق‌الذکر در مقابل دریافت رسید تحویل گردد. بدیهی است به مدارکی که پس از انقضای مهلت مقرر ارائه گردد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد.

مدارک مناقصه بین پیمانکاران واجد شرایط که با توجه به دستورالعمل، امتیازکسب شده وتشخیص کارفرما از بین متقاضیان انتخاب خواهند شد، توزیع خواهد گردید. بدیهی است ارائه مدارک فوق‌الذکر هیچگونه حقی را جهت متقاضیان برای شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

روابط عمومی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

مزایده عمومی

شرکت معدن کار باختر

شرکت معدن کار باختر در نظر دارد *اموال اسقاطی، مستعمل و از رده خارج موجود خود در استان همدان (واحد باباعلی) و استان کردستان (واحدهای شهرک گلالی و سورچه)* را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. از متقاضیان خواهشمند است از تاریخ درج آگهی تا ۷ روز جهت بازدید، دریافت اسناد مزایده و ارائه پیشنهاد قیمت با شماره تلفن **۰۸۱-۳۸۳۷۰۲۳۵** (داخلی۴) و یا تلفن همراه **۰۹۱۸۳۱۸۹۸۲۳** تماس و یا به آدرس همدان، خیابان مهدیه، جنب بانک صادرات، کوچه توحید، بن‌بست کیانیان، درب *اول* از سمت *راست* مراجعه نمایند.

شرکت معدن کار باختر

آخرین اخبار وتازه ترین تحلیل ها را در

پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

www.Gostaresh.news

آسیاتک asiatech

asiatech.ir ۱۵۴۴ ۹۱۰۱۰۰۰۰

دارای مجوز FCP به شماره 16-94-100 از سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی

خبر

ثبت رکوردی جدید از فولاد در راه است

همتگران شرکت فولاد مبارکه درنظر دارند با عبور از حجم ۷۱۵ هزار تن آهن اسفنجی در ماه، رکورد ماهانه این بخش را جابه‌جا کنند. به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، داریوش رشیدی مدیر ناحیه آهن‌سازی این شرکت درباره آخرین رکورد شرکت فولاد مبارکه در بخش تولید آهن اسفنجی، اظهار کرد: واحدهای احیای مستقیم فولاد مبارکه در آخرین ساعات ۱۲ فروردین تولید ۲۵ هزار و ۱۲۵ تن آهن اسفنجی را به ثبت رساندند که رکورد جدیدی برای این بخش به شمار می‌رود.

وی افزود: آهن اسفنجی تولیدشده از کیفیت مناسبی به‌ویژه از نظر درجه فلزی و کربن موردنیاز فولادسازی برخوردار است. آخرین رکورد ثبت‌شده در این بخش مربوط به ۲۲ فروردین ۹۹ با ۲۴ هزار و ۷۸۲ تن بود که خوشبختانه با ثبت رکورد جدید در واحد احیای مستقیم شهید خرازی (۹ هزار و ۵۰ تن)، رکورد جدید به ثبت رسید. گفتنی است رکورد پیشین واحد شهید خرازی مربوط به یکم فروردین امسال به میزان ۸۸۹۰ تن در روز بوده است. مدیر ناحیه آهن‌سازی شرکت فولاد مبارکه گفت: امیدواریم به همت و تلاش کارکنان ناحیه آهن‌سازی، با عبور از مرز ۷۱۵ هزار تن، رکورد ماهانه تولید آهن اسفنجی را جابه‌جا کنیم. رکورد پیشین تولید ماهانه آهن اسفنجی مربوط به اردیبهشت سال گذشته با تولید ۷۱۵ هزار تن بوده است. رشیدی خاطرنشان کرد: شرایط تولید معمولا در فروردین و اردیبهشت از نظر منابع تولید آهن اسفنجی مهیاتر است بنابراین تصمیم بر این شد تا حجم تولید در این ۲ ماه افزایش یابد. وی با بیان اینکه برای تولید این حجم آهن اسفنجی حدود ۳۵ هزار تن گندله مناسب به منظور شارژ واحدهای احیای مستقیم استفاده شده، گفت: آهن اسفنجی ماده اولیه تولید مذاب در بخش فولادسازی است. این مقدار تولید آهن اسفنجی در روز، زمینه ساز تولید تقریبا ۲۳ هزار تن تختال در واحد فولادسازی خواهد بود. وی گفت: در سالی که از سوی رهبر معظم انقلاب به عنوان تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها نام‌گذاری شده است، در تلاش هستیم تا پشتیبانی لازم را از واحد فولادسازی داشته باشیم.

قطار پرشتاب رکوردهای «فولاد» متوقف نمی‌شود

تولید ۷ میلیون تن تختال و ۱۰ میلیون تن فولاد خام در سال جهش تولید

گروه معدن
editor@smtnews.ir

دستیابی به رکورد تولید بیش از ۷ میلیون تن تختال در کارخانه اصلی و ۱۰ میلیون تن فولاد خام در گروه فولاد مبارکه در آخرین روزهای سالی که با عنوان «جهش تولید» نام‌گذاری شده بود؛ لبیک جانانه‌ای بود به خواسته قلبی رهبر معظم انقلاب. فولادمردان فولادمبارکه بار دیگر اثبات کردند فارغ از همه حاشیه‌ها دریایی از غیرت و کوهی از عزم و اراده هستند و با همتی که دارند می‌توانند در جامعه سفیران امید باشند.

حمیدرضا عظیمیان، مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه از دستیابی به رکورد مهم دیگری در آخرین ساعات سال ۱۳۹۹ خبر داد و گفت: شرکت فولاد مبارکه در آستانه ورود به قرن امید و در آخرین ساعات سالی که مجموعه‌ای از مشکلات و محدودیت‌ها را در خود جای داده بود، توانست با کسب رکوردی دیگر با وجود ۴ بار تحریم و قرار داشتن در سیل اصلی تروریسم اقتصادی ایالات متحده، کاری کند کارستان و در کوران تحریم و کرونا و کمبود مواد اولیه و انرژی موردنیاز، در رویارویی با بادهای سهمگین هجمه‌ها آنچه را که لیاقتش را داشت به دست آورد.

حمیدرضا عظیمیان

▣ رکورد تولید ۷ میلیون تختال و ۱۰میلیون تن فولاد خام

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، عظیمیان افزود: شرکت فولاد مبارکه در سالی که گذشت ثابت کرد این فرزند خلف انقلاب اسلامی در عرصه صنعت و اقتصاد امروز به شکوفایی کامل دست پیدا کرده و می‌تواند با درنوردیدن مرزهای تولید و کسب رکوردهای متعدد یکی پس از دیگری تاریخ‌سازی کند.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه با بیان این مطالب اظهار کرد: دستیابی به رکورد تولید بیش از ۷ میلیون تن تختال در کارخانه اصلی و مادر فولاد مبارکه و ۱۰ میلیون تن فولاد خام در گروه فولاد مبارکه در آخرین روزهای سالی که به‌عنوان «جهش تولید» نام‌گذاری شده بود، لبیک جانانه‌ای بود به خواسته قلبی رهبر معظم انقلاب.

عکس: فولاد مبارکه

> شرکت فولاد مبارکه در سال ۱۳۹۹ با دستیابی به رکورد تولید بیش از ۷ میلیون تن تختال در کارخانه اصلی و مادر فولاد مبارکه و ۱۰ میلیون تن فولاد خام در گروه فولاد مبارکه توانست شعار جهش تولید را محقق کند

▣ کارستان جهش تولید با رکوردهای متعدد

عظیمیان به تلاش ستودنی کارکنان متخصص فولاد مبارکه اشاره کرد و گفت: کارکنان متخصص گروه فولاد مبارکه از ابتدای امسال با عزمی مضاعف تصمیم‌شان را گرفته بودند و یک دل شدند تا با کسب رکوردهای پی‌درپی نشان دهند با باور ملی، ایستادگی و اتحاد می‌توان تمام غیرممکن‌ها را ممکن کرد و این اراده فولادی را تا آخرین روزهای اسفند به نمایش گذاشتند تا بدین ترتیب نام فولاد مبارکه خاری باشد در چشم بدخواهان این مرز و بوم کهن.

وی به رکوردهای متعدد گروه فولاد مبارکه در سال جهش تولید هم پرداخت و افزود: پشت سر گذاشتن رکوردهای روزانه و ماهانه تا ثبت رکورد روزانه ۱۴۰ ذوب، در ناحیه فولادسازی و ریخته‌گری مداوم، ثبت رکورد بی‌نظیر تولید ۷۰۰ هزار و ۱۶۵ تن گندله در ناحیه آهن‌سازی، ثبت رکورد تولید سالانه یک میلیون و ۳۷۲ هزار تن در واحد تاندم مداوم نورد سرد، رکورد تولید ۱۳۴ هزار تن محصول قلع‌اندود درخط نورد دو قفسه‌ای، عبور از رکورد سالانه یک میلیون و ۱۵۲ هزار تن در خطوط باکس آنیلینگ نورد سرد و ۱۲۳ هزار تن درخط تمپر میل، عبور از ظرفیت اسمی سالانه ۱.۵ میلیون تن تختال و ثبت ۵ رکورد متوالی در طول ۶ ماهه در فولاد هرمزگان، ثبت رکورد تولید سالانه یک میلیون و ۳۸۲ هزار تن آهن اسفنجی با رکورد کیفی ۹۴.۸ درصد در واحد احیای مستقیم مجتمع فولاد سبا، عبور از تولید ۳ میلیون تن گندله در فولاد سنگان، ارتقای رکورد تولید ماهانه ورق گالوانیزه در شرکت فولاد تاراز چهارمحال و بختیاری و رسیدن به تولید ۱۸ هزار و ۵۴۹ تن، تولید ۹۸ هزار و ۳۲۵ تن سنگ‌آهک دانه‌بندی در شرکت فولادسنگ و همین‌طور ثبت رکورد تولید ماهانه آهن اسفنجی در شرکت فولاد سفیددشت، جابه‌جایی ۳ رکورد در فولاد امیرکبیر کاشان و همچنین ۲ رکورد در فولاد متیل و... تنها گوشه‌ای از این رکوردها در سال جهش تولید است.

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه در پایان گفت: این موفقیت‌ها و رکوردهای متعدد را به همه آنهایی که دل در گرو استقلال و آزادی این نظام مقدس دارند تبریک می‌گوییم و در این لحظه‌های باشکوه، با غرور و افتخار برخاسته از همت همکارانم در گروه بزرگ فولاد مبارکه به همه آنهایی که در قالب یک تیم بزرگ کاری این دستاورد بزرگ را آفریدند ادای احترام می‌کنم و به ایشان دست‌مریزاد می‌گویم و مطمئنم شرکت فولاد مبارکه با چشم‌اندازی که برای خود ترسیم کرده است آینده‌ای بهتر خواهد داشت. بدین ترتیب سال ۱۴۰۰ سال فولاد مبارکه و همه اراده‌های فولادین است.

▣ سخن پایانی

شرکت فولاد مبارکه بزرگ‌ترین فولادساز کشور است که سهم حدود ۵۰ درصدی از تولید فولاد ایران را در اختیار دارد. این مجموعه عظیم فولادی در طول سال‌های گذشته تلاش کرده در مسیر ارتقای کمی و کیفی تولیدات خود گام بردارد. بدین ترتیب در سال ۱۴۰۰ نیز شاهد ثبت رکوردهای متعددی از این شرکت و گروه‌های زیرمجموعه آن بودیم.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران:

ریل‌گذاری شرکت ملی صنایع مس روشن است

ملیکا انصاری: اردشیر سعدمحمدی در نشست خبری با اصحاب رسانه اظهار کرد: سال گذشته، سال دستیابی به رکوردهای متعدد و توسعه‌های معدنی برای شرکت ملی صنایع مس ایران بود. سال ۱۳۹۹، در شرکت مس ۱۰۱ هزار متر حفاری عمقی برای شناخت ظرفیت‌های جدید انجام شد که نتیجه آن یک میلیارد تن ذخیره جدید با عیار نیم درصد بود. به گفته مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران، ارزش برجای این ذخیره به لحاظ ریالی بیش از ۳۵ هزار میلیارد تومان است که این مقدار به دارایی‌های شرکت مس افزوده شد. درحال‌حاضر افزون‌بر ۴۰ میلیون تن ذخیره خالص مس در کشور داریم که با احتساب این میزان جایگاه هفتم جهان را از نظر ذخایر مس به خود اختصاص داده‌ایم. امیدواریم در سال ۱۴۰۰ با اقداماتی که در دستور کار شرکت ملی مس قرار دارد، به رتبه ششم جهان دست یابیم.

به گزارش صمت مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران در این نشست افزود: از جمله دستاوردهای شرکت ملی مس می‌توان به افزایش تولید کاتد مس اشاره کرد. برای نخستین‌بار در تاریخ، شرکت مس در سال ۱۳۹۹ از رکورد تولید ۲۸۰ هزار تن کاتد مس عبور کرده که نسبت به رکورد قبلی ۱۲ درصد رشد داشته است.

▣ برنامه‌های متعدد توسعه‌ای

سعد محمدی در ادامه از برنامه‌های متعدد توسعه‌ای آتی شرکت ملی صنایع مس ایران خبر داد و گفت: سال پیش رو ۳ پروژه مهم معدن و کارخانه کنسانتره درآلو، معدن و کارخانه کنسانتره دره‌زار و کارخانه فلوتاسیون حاصل از سرباره‌های سرچشمه در شرکت مس به بهره‌برداری خواهد رسید و بیش از ۴۰۰ هزار تن به تولید کنسانتره شرکت مس افزوده خواهد شد. انتظار می‌رود که با این اقدامات توسعه‌ای، حداقل ۸۰۰ میلیون دلار درآمد شرکت مس افزایش یابد. همچنین طی ۴ سال آینده درنظر داریم با اجرای پروژه‌های مختلف در سونگون، سرچشمه، سریدون، میدوک، خاتون‌آباد و نوچون، ظرفیت تولید کنسانتره شرکت مس به ۲.۳ میلیون تن رسد.

▣ وضعیت شرکت مس در بورس

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران همچنین به وضعیت شرکت‌های مس در بورس اشاره کرد. او شرایط مس در بورس را روشن خوانده و گفت: شرکت ملی صنایع مس ایران از ریل‌گذاری خود و اهدافی که در پیش‌رو دارد، آگاه است و تمام مقاصد توسعه‌ای خود را برای سال‌ها آتی برنامه‌ریزی کرده است. به همین دلیل در آینده‌ای نه چندان دور این شرکت می‌تواند به یکی از ۱۰ شرکت برتر جهانی در تولید مس تبدیل شود. در زمینه بازار سهام هم باید اشاره کنم که در پایان سال ۱۳۹۹ میزان بازدهی سهام شرکت ۲۸۲ درصد بوده و رتبه دوم شرکت‌های بورسی کشور را کسب کردیم. امیدواریم با برنامه‌های تدوین شده در سال آینده، به جایگاه نخست دست پیدا کنیم.

▣ ارزش سهام مس

همچنین به‌عنوان یک کارشناس اقتصاد این موضوع را لازم توجه می‌دانم که باید به ارزش سهام مس به صورت سالانه نگاه کرد؛ یعنی ارزش سهام را باید از ابتدا تا انتهای سال بررسی کرد. ارزش سهام شرکت مس را بزرگ جلوه نمی‌دهم اما این سهام برای افرادی که به سهام مس به‌عنوان قلک و نوعی سرمایه‌گذاری در بلندمدت نگاه می‌کنند، با توجه به طرح‌های توسعه‌ای که شرکت ملی صنایع مس درنظر دارد آینده خوبی خواهند داشت.

▣ افزایش فروش نسبت به سال گذشته

سعدمحمدی در ادامه افزایش ۹۰ درصدی فروش مس نسبت به سال ۹۸ را اعلام کرد: فروش سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ بیش از ۹۰ درصد رشد داشته است. ما در سال ۹۹ موفق به فروش ۲۷۲ هزار و ۴۰۰ تن کاتد شده‌ایم که رکوردی در تاریخ مس محسوب می‌شود. اما قبل از ورود به صادرات، به میزان مناسبی مس وارد بازار ایران کردیم تا مس موردنیاز صنایع تامین شود. عرضه مس در بورس باعث شد تا افزایش نرخ ناشی از کمبود این ماده معدنی نداشته باشیم و همچنین صنعتگران با کمبود مس روبه‌رو نشوند. افزایش قیمتی که سال گذشته صنایع مس داشته، به دلیل افزایش نرخ جهانی آن بوده و دلیل داخلی نداشته است. همچنین نباید فراموش کرد که کیفیت تولیدات مس کشور ما، قابل رقابت با سایر محصولات خارجی بوده و قابلیت استفاده در صنایع نانو و «های‌تک» را دارد.

▣ توجه به مسئولیت اجتماعی

شرکت ملی صنایع مس ایران در سال گذشته توانسته به‌خوبی از عهده مسئولیت‌های اجتماعی خویش برآید. از موفقیت در تیم‌های ورزشی گرفته تا تهیه بسته‌های کمک معیشتی برای افراد کم‌بضاعت، ساخت بیمارستان مجهز در مناطق محروم و برگزاری اردوهای جهادی همه از اقداماتی بود که این شرکت طی سال گذشته به‌عنوان مسئولیت‌های اجتماعی خود انجام داده است.

چین یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان مس در دنیاست. از این رو، بنابر سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین انتظار می‌رود این کشور عمده نیازهای خود را از طریق معادن مس ایران تامین کند. حال پرسشی که مطرح می‌شود آن است که در صورت بروز مشکلات در روابط معدنی بین دو کشور، شرکت ملی مس چه تمهیداتی برای جبران خسارات وارده پیش‌بینی کرده است.

▣ تاثیر توسعه روابط با چین

اردشیر سعد محمدی، مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس در پاسخ به این سوال خبرنگار صمت به افزایش فروش و صادرات سال اخیر شرکت صنایع مس تاکید کرد و گفت: ارقام ارائه شده حاکی از آن است که این شرکت بازارهای جهانی خود را پیدا کرده است. در صورتی که روابط اقتصادی با کشور چین در آینده به دست‌اندازی برسد، این شرکت توانایی آن را دارد تا از طریق تعامل با سایر شرکت‌ها و انجام اقدامات توسعه‌ای آن ضرر را جبران کند.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس همچنین به الزام وجود تجهیزات و ماشین‌آلات پیشرفته در فعالیت‌های معدنی اشاره کرد. وی در پاسخ به سوال صمت درباره واردات دستگاه‌های حفاری عمیق و همچنین تعامل با سایر کشورها برای تبادل اطلاعات گفت: در نیمه نخست سال ورود ۱۵ دستگاه حفاری عمیق برای شرکت ملی صنایع مس ایران عملیاتی خواهد شد. همچنین پرورش متخصصان برای استفاده از تجهیزات به‌روز جهانی از ضرورت‌هایی است که این شرکت در ادامه برنامه‌های خود به آن توجه کرده است. جوان‌گرایی، استفاده از نخبگان کشور و حمایت از ایده‌های نو از جمله موضوعاتی است که شرکت ملی صنایع مس همواره بر آن تاکید داشته است. درباره تعامل با سایر کشورها برای واردات ماشین‌آلات و تجهیزات نیز می‌توان گفت امکان همکاری‌های مشترک برای واردات فناوری و تجهیزات وجود داشته و در برنامه‌های آینده شرکت ملی صنایع مس به این موضوع پرداخته شده است.

گسترش تجارت
دوشنبه
۱۶ فروردین ۱۴۰۰
۲۲ شعبان ۱۴۴۲
۵ آوریل ۲۰۲۱
شماره ۱۷۵۹
پیاپی ۳۰۷۷
www.Tejaratdaily.com

همه چیز دست خودمان است

آغاز ۱۴۰۰ با شرق دور

«چوپانان» الماسی در دل کویر

تفاهمنامه ۲۵ ساله ضمانت اجرایی ندارد

جمشید عدالتیان، عضو اتاق بازرگانی ایران اظهار کرد: قراردادی با چین منعقد نشده، تنها یک سند همکاری راهبردی است که درباره جزئیات آن و قرارداد باید بعدا بررسی شود. اگر کل ۴۰۰ میلیارد دلاری که از آن یاد شده را سرمایه‌گذاری چین در ایران فرض کنیم، سالانه ۱۸ تا ۲۰ میلیارد دلار می‌شود که در اقتصاد ما رقم بزرگی نیست. درآمد ملی کشور حدود ۴۵۰ میلیارد دلار است که ۲۰ میلیارد دلار در آن رقم زیادی نیست.

وی افزود: نکته دوم این است که این یک تفاهمنامه است که امکان دارد اجرا شود یا نشود.

این توافقنامه را می‌توان اصلا اجرا نکرد یعنی دولت بعدی می‌تواند بگوید من این سند را قبول ندارم و اجرا نمی‌کنم چراکه اصلا به تصویب مجلس نرسیده و قانون نیست. بنابراین توافقنامه چین مسئله مهمی نیست که این‌طور شلوغش کرده‌اند.

بنا بر گزارش ایلنا، وی اضافه کرد: از نظر اقتصادی حتی اگر بخواهند سالانه ۲۰ میلیارد دلار در کشور سرمایه‌گذاری کنند هر قرارداد به نوبه خود باید مورد بررسی قرار بگیرد که می‌تواند به تصویب مجلس هم برسد. از این رو، برگزاری رفراندوم برای آن معنا ندارد.

عدالتیان خاطرنشان کرد: این مسئله بیشتر دست ایران را برای مذاکرات بعدی با دیگر کشورها باز کرده، از نظر من ایران نه‌تنها باید با چین کار کند بلکه با دنیا باید کار کند. آنها نمی‌خواهند کار کنند، ما با چین کار می‌کنیم، آنها هم به رقابت بیفتند.

حرف و حدیث‌ها درباره توافق ۲۵ ساله ایران و چین ادامه دارد

از «هندوانه سربسته» تا «یک توافق ضروری»

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین در این روزها نقل محافل سیاسی و اقتصادی کشور است و بسیاری از فعالان این حوزه‌ها مشتاق هستند تا تاثیر چنین توافقنامه‌ای را بر اقتصاد و تجارت کشور بدانند. اگرچه جزئیات این تفاهمنامه از سوی طرفین آن یعنی دولت چین و دولت ایران هنوز منتشر نشده، اما گمانه‌زنی‌ها درباره تاثیر این توافق بلندمدت بین‌المللی ادامه دارد. برخی آن را یک فرصت ارزشمند می‌دانند و در مقابل گروهی آن را برای کشور زیان‌بار دانسته و با معاهده‌هایی مانند ترکمانچای مقایسه می‌کنند. البته در کنار این دو گروه، برخی از صاحب‌نظران نیز این توافقنامه را دارای وجوه مثبت و منفی احتمالی زیادی می‌بینند و سود و زیان کشور در این توافقنامه را در ارتباط مستقیم با عملکرد سیاست‌گذاران سیاسی و اقتصادی کشور می‌دانند. به این بهانه در این شماره صمت به جنبه‌های مثبت و منفی احتمالی توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین در گفت‌وگو با کارشناسان در حوزه تجارت پرداخته‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

اگر یک قدرت بزرگ در این حوزه به ما پشت کند، معقول این است که با یک قدرت بزرگ دیگر وارد مذاکره شویم تا مانع از بر هم خوردن تعادل در دیپلماسی اقتصادی کشور شویم و فشار به وجود آمده را به شکل مطلوب تعدیل کنیم

یک هندوانه سربسته

بسیاری از فعالان و کارشناسان حوزه تجارت در گفت‌وگوهای اخیر خود درباره توافق ۲۵ ساله ایران و چین، با اشاره به مشخص نبودن مولفه‌های موجود این توافقنامه، سود یا زیان کشور در ورود به این عرصه را در ارتباط مستقیم با مفاد قراردادها می‌دانند. این گروه وضعیت حال حاضر این توافقنامه را مانند هندوانه سربسته‌ای می‌دانند که سود و زیان آن برای کشور هنوز به‌درستی مشخص نیست. در این راستا محمدرضا نجفی‌منش، فعال و کارشناس تجاری نیز در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: ریز اطلاعات مربوط به توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین و شرایط تحقق آن هنوز به‌درستی برای کارشناسان اقتصادی و تجاری کشور مشخص نیست و نمی‌توان اظهارنظر دقیقی درباره مزایا و مضرات آن برای تجارت کشور داشت.نجفی‌منش با اشاره به اینکه اظهارنظرهای فعلی کارشناسان در این باره بیشتر با تکیه بر حدس و گمانه‌زنی انجام می‌شود، تاکید کرد: برای بررسی دقیق این موضوع، به آگاهی از مفاد توافقنامه و مشخص شدن موضع سیاست‌گذاران اقتصادی کشور در این باره نیاز است؛ بنابراین در این باره باید منتظر گذشت زمان باشیم تا اظهارنظرها در این زمینه مبتنی‌بر حدس و گمان نباشد.

این کارشناس اقتصاد در عین حال درباره مزایای معاهده‌ها و توافقنامه‌های بلندمدت بین‌المللی برای توسعه تجاری و اقتصادی کشور یادآور شد: به طور کلی ما نمی‌توانیم تجارت و اقتصاد کشور را در مواجهه با کشورهای دیگر به صورت ایزوله نگه داریم؛ ما حتما باید در این باره با کشورهای دیگر تعامل داشته باشیم و با سبک و سیاق مبادلات تجاری و اقتصادی روز دنیا پا به این عرصه بگذاریم.

وی درباره شرایط موردنیاز برای این نوع تعاملات اقتصادی نیز عنوان کرد: ما در این زمینه باید به این نکته نیز توجه داشته باشیم که تعاملات ما یک‌طرفه نیز نباید و نمی‌تواند باشد؛ یعنی ما باید هم با کشورهای غربی و هم با کشورهای شرقی دور و نزدیک تعاملات خود را داشته باشیم و گسترش دهیم و نمی‌توانیم در این زمینه دور کشور را حصار بکشیم. با وجود این، تعاملات اقتصادی و تجاری کشور با سایر کشورها باید حتما برمبنای ارزیابی‌های دقیق و درنظر گرفتن منافع کشور در زمینه‌هایی مثل، تولید، تجارت، اشتغال و کسب‌وکار باشد تا درنهایت نتایج مثبتی برای ما به همراه داشته باشد.

نجفی‌منش در پایان درباره توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین نیز یادآور شد: بدون شک با گذشت زمان و روشن شدن جزئیات این توافقنامه، در آینده بهتر می‌توان درباره نقاط قوت و ضعف آن برای اقتصاد کشور اظهارنظر کرد.

نیاز به ظرفیت‌سازی داریم

برخی دیگر از کارشناسان و فعالان حوزه تجارت و اقتصاد اگرچه همچنان بر لزوم انتشار جزئیات بیشتر از توافق ۲۵ ساله ایران و چین برای ارزیابی بهتر موضوع تاکید دارند، جنبه‌های مثبت آن را در صورت تحقق پیش‌زمینه‌های لازم برای آن، بیشتر می‌دانند و معتقدند می‌توان با برقراری شرایط لازم، از طریق این توافقنامه به نتایج اقتصادی مطلوبی برای کشور رسید. در این باره رئیس کمیسیون صادرات غیرنفتی اتاق بازرگانی ایران و دبیر کل کنفدراسیون صادرات ایران در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: واقعیت این است که ما هنوز از جزئیات این توافقنامه بی‌اطلاع هستیم از این رو نمی‌توان به‌درستی در این زمینه اظهارنظر کنیم.

جمشید نفر همچنین افزود: البته در دیپلماسی اقتصادی قاعده بر این است که اگر یک قدرت بزرگ در این حوزه به ما پشت کند، معقول این است که با یک قدرت بزرگ دیگر وارد مذاکره شویم تا مانع از بر هم خوردن تعادل در دیپلماسی اقتصادی کشور شویم و فشار به وجود آمده به شکل مطلوب تعدیل کنیم که توافقنامه بلندمدت ایران با چین نیز در صورت برقراری شرایط مطلوب، می‌تواند همین حکم را برای ما داشته باشد. وی خاطرنشان کرد: این توافقنامه‌ها زمانی می‌تواند برای کشور نتیجه‌بخش باشد که ما ظرفیت‌های موجود در کشور را برای همکاری‌های مشترک آماده کرده باشیم در حالی که ظرفیت‌های موجود در کشور هنوز در بسیاری موارد خاموش است و نمی‌توانیم نهایت استفاده را از آنها داشته باشیم؛ پس ورود به چنین عرصه‌هایی نیز نمی‌تواند انتظارات ما را برآورده کند. رئیس کمیسیون صادرات غیرنفتی اتاق بازرگانی ایران در ادامه گفت: ما تا زمانی که نتوانیم موضوعاتی مانند FATF را حل کنیم، نمی‌توانیم روی اثرات مثبت این توافقنامه نیز حساب کنیم و درواقع مزیت‌های موجود در این توافقنامه منوط به فراهم آمدن پیش‌زمینه‌هایی است که باید پیش از اجرای توافقنامه به نتیجه برسد.

نفر در این باره تصریح کرد: ایجاد یک تفاهمنامه بین دو کشور در کل مفید است اما وقتی جریانات بین‌المللی برای این کار فراهم نشده است، نمی‌توان انتظار داشت که از این موضوع بتوان بهره حداکثری برد. وی همچنین درباره لزوم رعایت قواعد جهانی تجارت در مبادلات بین‌المللی، بیان کرد: در این زمینه دنیا مانند باشگاهی است که برای وارد شدن به آن باید یک‌سری از مسائل را مدنظر بگیریم؛ نمی‌توانیم به کل دنیا بگوییم که استانداردهای خاص ما این است و ما مسیر خود را به هیچ وجه تغییر نمی‌دهیم. باید راهی را در پیش بگیریم که چه در دیپلماسی و چه در اقتصاد، منزوی نباشیم و بتوانیم به شکل مطلوب فعالیت کنیم.

دبیر کل کنفدراسیون صادرات ایران در این باره افزود: درحال‌حاضر باید ببینیم اگر موانعی مانند FATF و تحریم‌ها را نداشتیم، چقدر می‌توانستیم از ظرفیت‌های داخلی کشور استفاده بهینه کنیم و امروز و در این شرایط چقدر از این ظرفیت‌ها بهره برده‌ایم. باید ببینیم با شرایط موجود چه مقدار از ظرفیت‌ها را از دست می‌دهیم. بنابراین باید واقع‌بینانه به مسائل نگاه کنیم و مسائل را پیش ببریم.

نفر در پایان با اشاره به اظهارنظرهای صریح ارائه‌شده درباره توافقنامه بلندمدت ایران و چین از سوی برخی کارشناسان نیز تصریح کرد: اظهارنظر در این باره نیاز به اطلاعات جامع و سپری شدن زمان کافی دارد و به نظر می‌رسد بسیاری از این افراد به موج‌سواری روی اخبار می‌پردازند که این کار درست نیست.

این توافق لازم بود

البته گروه دیگری از کارشناسان اقتصاد نیز توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین را موضوعی می‌دانند که حتی پیش از این باید در دستور کار دستگاه‌های سیاسی و اقتصادی کشور قرار می‌گرفت. از جمله این کارشناسان، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس است که حتی عملکرد دولت به دلیل تاخیر در انعقاد توافق ۲۵ ساله ایران و چین را مورد انتقاد قرار می‌دهد.

محمدرضا پورابراهیمی با اشاره به اینکه این قرارداد باید مدت‌ها قبل اجرایی می‌شد، اظهار کرد: با برخوردهای ناصحیح وزیر اسبق اقتصاد با مقامات اقتصادی چین این اقدام مهم و راهبردی کشور مدت‌ها به تاخیر افتاد درحالی‌که این توافق خیلی زودتر از این باید عملیاتی می‌شد.

پورابراهیمی در گفت‌وگو با مهر بیان کرد: امروز ما با کشوری که تقریبا قدرت نخست اقتصاد دنیا است برنامه راهبردی ۲۵ ساله داریم.

پورابراهیمی درباره اثرات مثبت این توافقنامه تاکید کرد: تمامی اسناد اقتصادی ذیل این توافق جامع همکاری پس از بررسی و تصویب در کمیسیون اقتصادی به صحن علنی برای تصویب نهایی مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد و از این رو، معیار ما در تصویب لایحه اسناد دولت حفظ منافع ملی خواهد بود. پورابراهیمی منافع ملی را اصلی‌ترین معیار در اجرایی کردن اسناد همکاری عنوان و تاکید کرد: ما ذره‌ای از منافع ملی در تصویب اسناد تعهدآور ایران با هر کشوری کوتاه نخواهیم آمد اما ابراز نگرانی بعضی از عناصر داخلی در اجرایی شدن یک برنامه راهبردی با کشورهایی که در منطقه با سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران همراهی می‌کنند، جای تعجب دارد.

وی ادامه داد: امروز مسیر حرکت پرشتاب برای اقتصاد کشور فراهم شده و قطعا این علامتی از موفقیت‌های جمهوری اسلامی ایران است که امروز در این نمونه توافق‌ها، خود را نشان داده است.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: درحال‌حاضر جمهوری اسلامی ایران برای حل مشکلات اقتصادی با خودباوری به توانمندی‌های داخلی کشور به جای چشم دوختن به رفتار امریکایی‌ها و اروپایی‌ها مسیری جدید ایجاد کرده و ای کاش دولت در طول این سال‌ها برای حل مشکلات اقتصادی به جای نگاه به مذاکرات در خارج از کشور، نگاه به درون را مدنظر قرار می‌داد.

پورابراهیمی تاکید کرد: اینکه تمام برنامه و سیاست خارجی را بر مذاکرات بگذاریم، خطای راهبردی است. آنچه مسلم است اینکه در طول سال‌های اخیر دولت هیچ‌گاه به جریان همراهی با کشورهایی مانند روسیه، هند و چین به‌عنوان یک اولویت مهم و راهبردی اعتقاد نداشته اما اکنون این اتفاق رقم خورده و این موضوع مسیر حرکت جدیدی برای اقتصاد کشور فراهم کرده است.

وی تصریح کرد: چشم‌انداز اقتصاد ایران را مطلوب می‌بینیم و از گردنه سختی که امریکایی‌ها برای ما فراهم کرده بودند، عبور کرده‌ایم و مطمئن هستیم جمهوری اسلامی ایران با موفقیت از این دوران گذر خواهد کرد اما باید هزینه و زمان را در این مهم به حداقل ممکن برسانیم.

وی تاکید کرد: امروز جمهوری اسلامی ایران با عزت و افتخار مسیر خود را طی می‌کند البته مشکلاتی وجود دارد و ما اعتقاد داریم اگر نگاهمان به اقتصاد درون کشور باشد قطعا بخش عمده‌ای از مشکلات برطرف خواهد شد. آنچه مسلم است اینکه برای فائق آمدن بر رفع تحریم‌های اقتصادی باید از معبر خنثی‌سازی تحریم‌ها عبور کرد که چیزی جز اتکا به منابع سرشار نیروهای انسانی متخصص و منابع سرشار مادی کشور نیست.

سخن پایانی

جدا از نقد و نظرهای کارشناسان اقتصاد درباره تاثیرات توافق ۲۵ ساله ایران و چین، به نظر می‌رسد که بیشترین صداهای شنیده شده پیرامون این توافقنامه مربوط به برخی موج‌سواری‌های خبری برای اثبات ادعای گروه‌های موافق و مخالف این موضوع است. اگرچه چنین موضوع مهمی بی‌شک باید با اتفاق نظر و اجماع گروه‌های مختلف اقتصادی پیش برود اما آنچه مشخص است اینکه فریادهای بدون آگاهی از محتوای این توافقنامه، نه‌تنها کاری از پیش نخواهد برد، بلکه آب را برای ماهیگیری بدخواهان گل‌آلود خواهد کرد.

به نظر می‌رسد با درنظر گرفتن همه جوانب، مناسب‌تر این است که دولت باید در زمان باقی‌مانده از تصدی خود بر مسند دستگاه اجرایی، کارگروه‌های تخصصی و کاربلد متشکل از کارشناسان اقتصاد را گرد هم آورد، تا با اشراف به همه عوامل موثر در یک برنامه موفق، بتوانیم این موضوع را به شکلی مناسب پیش‌ببریم. در این شرایط است که با اشراف بر امکانات و ابزارهای موجود می‌توان از موضع قدرت وارد همکاری شد و آینده مثبتی برای اقتصاد و تجارت منصور بود. به علاوه اینکه به گفته بسیاری احیای جاده ابریشم از مهم‌ترین مزایای این تفاهمنامه است که می‌تواند اثری مثبت بر روند تجاری ایران بگذارد.

محمدرضا نجفی‌منش

جمشید نفر

محمدرضا پورابراهیمی

نظرگاه

صادرات غیرنفتی، تولید، پشتیبانی و مانع‌زدایی

سید عبداله سجادی
مدیرعامل صندوق ضمانت صادرات ایران

رهبر معظم انقلاب بار دیگر در آستانه حلول سال نو با درک بسترهای زمانی و مکانی ایران معاصر با نام‌گذاری سال ۱۴۰۰ با عنوان تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها چشم‌انداز و افق اجرایی کشور را با محوریت اقتصادی تولیدمحور، هوشمند و تسهیلگر مشخص کردند.

سال گذشته اقتصاد کشور به واسطه تحریم‌های ظالمانه و چه بسا پیچیده و چندلایه، بستن مجاری حساس اقتصادی با تکیه بر درآمدهای نفتی، پتروشیمی و فولادی و نوسانات نرخ ارز روزهای نفس‌گیری را طی کرد. رهبر معظم انقلاب با نام‌گذاری سال ۱۳۹۹ با عنوان جهش تولید نشان دادند که خاکریز دفاعی نظام اسلامی در مقابل تحریم‌های هوشمند و چندلایه، تمرکز و تکیه بر توان داخلی با محوریت تولید است.

با این وصف ایشان با نشان دادن کلیت راه، تکیه بر توان داخلی با رمز (باید قوی شویم) را در دستور کار مسئولان و کارگزاران نظام قرار دادند.

بخش عمده تولید در برهه تمرکز تحریم‌ها بر محصولات نفتی و پتروشیمی، صادرات کالاهای غیرنفتی است.

با این وصف و با نام‌گذاری سال ۱۴۰۰ با عنوان تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها برای شتاب بخشیدن به صادرات باید به ماهیت ساختار موجود و سپس ایجاد تحول ساختاری در حوزه تولید با التزام به صادرات توجه کرد. با توجه به شعار سال مبنی‌بر تولید، پشتیبانی و مانع‌زدایی مسئولان اجرایی با مشارکت بخش خصوصی شامل تولیدکنندگان و صادرکنندگان می‌توانند اقداماتی را برای تغییر این روند و افزایش صادرات غیرنفتی انجام دهد.

گام اول در تحقق شعار سال توجه ویژه به تولید داخلی با محوریت صادرات و به‌ویژه صادرات کالاهای غیرنفتی است. در شرایط فعلی که تحریم‌های خارجی و همچنین انتشار ویروس کرونا موجب کاهش بیشتر تقاضای داخلی اقتصاد شده، می‌توان از سویی با استفاده از افزایش تولید، کاهش تقاضای کل را تا حدودی تقویت و همچنین کمبود ارز ناشی از کاهش صادرات، را جبران کرد و درنتیجه تا حدود زیادی مشکلات فعلی و نیاز به منابع ارزی را برطرف کرد؛ همچنین از سوی دیگر می‌توان با فروش ظرفیت مازاد تولید داخل، زمینه‌های بهره‌وری و ارزآوری صنایع داخلی را با محوریت کالای غیرنفتی تقویت کرد.

گام دوم در این مسیر نیز پشتیبانی است. در یک نگاه می‌توان گفت عرصه تولید، واردات و صادرات در کشور دارای مشکلات و موانع متعددی در عرصه صادرات است که برخی از آنها شامل موانع پیمان‌سپاری ارزی، نوسانات نرخ ارز، افزایش هزینه تولید، عدم بازاریابی مناسب و... است. تعیین راهبرد مناسب تجاری به منظور پشتیبانی از صادرکنندگان برای کشور و نحوه تعامل با اقتصاد جهانی از گام‌های مهم سیاست‌گذاری اقتصادی کشور بوده و وجود چنین راهبرد مناسبی، باعث می‌شود صادرکنندگان امکان برنامه‌ریزی برای بازاریابی محصولات خود و افزایش تولید و اشتغال را داشته باشند.

با این وصف یکی دیگر از مهم‌ترین مشکل تولید و صادرات غیرنفتی کشور این است که با ضعف سیاست‌های تجاری پشتیبانی‌کننده در کشور مواجه هستیم. به عبارت دیگر اگرچه طی سال‌های اخیر اقدامات متعددی انجام شده، اما آمار صادرات غیرنفتی کشور متناسب با ظرفیت‌های بالقوه اقتصادی کشور نبوده و نیست.

گام سوم در تحقق شعار سال نیز مانع‌زدایی است، برای اینکه بتوان به طور بنیادی و بلندمدت تاثیرگذاری صادرات غیرنفتی را در حوزه تولید مشاهده کرد، باید بعد از رفع موانع ساختاری (اصلاح و تقویت قوانین و مقررات، فرآیندها و سامانه‌های تجارت خارجی)، بخش‌هایی از اقتصاد کشور که مزیت دارد را شناسایی و تولیدات با فناوری بالا را در آن بخش‌ها ساماندهی کرد.

در راستای رفع موانع ساختاری صادرات با استفاده از انتقال فناوری بهره‌گیری از روش‌های مختلف ازجمله فعال شدن دستگاه دیپلماسی کشور ضروری است تا بتوان با کاهش موانع و چالش‌های تحریمی، واردات فناوری موردنیاز برای تولید بیشتر را تسهیل کرد و سطح رقابت‌پذیری کالاهای داخلی را در حد قابل قبولی در سطح استانداردهای رقابت‌پذیر بین‌المللی ارتقا داد.

در آخر می‌توان بیان کرد برای تحقق شعار سال با محوریت تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها باید علاوه بر اقدامات جاری و کوتاه‌مدت که به برخی از آنها اشاره شد، اقدامات ساختاری و نهادی در حوزه تولید با اولویت صادرات مانند تعیین مزیت‌های صادراتی کشور و سرمایه‌گذاری در تولید این کالاها در اولویت قرار گیرد.

تاثیر توافقنامه ۲۵ ساله در بازار داخلی ایران

همه چیز دست خودمان است

پیمان صفردوست: چند روز بعد از امضای سند همکاری و توافقنامه ۲۵ ساله ایران و چین، همچنان دیدگاه‌های مختلفی درباره این توافق مطرح می‌شود و هر یک از فعالان حوزه اقتصاد از منظر خود به دفاع یا انتقاد از این توافقنامه می‌پردازند. اما در میان تمام این نقدونظرها یک موضوع بیش از همه نظر صاحبان کسب‌وکار و مشاغل را به خود معطوف کرده که وضعیت بازارهای داخلی با ورود کالاهای چینی به کشور چگونه خواهد شد؟! و نیز اینکه آیا پس از توافق با چین و ایجاد روابط تجاری، تولیدکنندگان داخلی باز هم توان ادامه فعالیت در این حوزه را خواهند داشت؟! به‌راستی با گسترش احتمالی روابط تجاری ایران و چین در پی قراردادهای آتی، وضعیت کسب‌وکارهای داخلی و قیمت‌ها در بازارهای کشور به کدام سمت و سو خواهد رفت و آیا می‌توان برای جلوگیری از آسیب‌های احتمالی در این حوزه کاری کرد؟! با گزارش این شماره روزنامه صمت در این باره همراه باشید:

تحت تاثیر فضاسازی‌ها نباشیم

بسیاری از فعالان اقتصادی تعاملات ایران و چین در شرایط فعلی را تنها در حد امضای یک سند همکاری می‌دانند و معتقدند سود و زیان در این مرحله چندان مطرح نیست. در این زمینه مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران در صفحه اینستاگرام خود نوشت: هیچ کشوری توسعه پیدا نکرده است؛ مگر با جذب سرمایه‌گذاری خارجی؛ یعنی اگر چین امروز چین شده قطعا در آغاز حرکتش به‌سوی توسعه، جذب سرمایه‌گذاری خارجی نقش مهم و اساسی داشته است (بیشترین سرمایه‌گذاری در چین توسط امریکا، یعنی کشوری انجام شد که چینی‌ها آنها را دشمن شماره یک خودشان می‌دانند). این موضوع برای کره، چین، مالزی، اندونزی و شاید بتوانم بگویم تمامی کشورهایی که توسعه پیدا کرده‌اند، صدق می‌کند و همگی در شروع با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و ورود فناوری‌های روز به‌سوی توسعه حرکت کرده‌اند. وی درباره وجود شرایط مشابه برای کشور ما عنوان کرد: ما هم اگر قرار است توسعه پیدا کنیم، نیازمند جذب سرمایه‌گذار خارجی هستیم. طبق گزارش‌های مرکز آمار، روزبه‌روز شاهد گسترش فقر در کشور هستیم و شاید ۵ یا ۶ دهک جامعه زیر خط فقر هستند و در چنین شرایطی قطعا نیاز به سرمایه‌گذاری خارجی داریم و باید استقبال کنیم. تعداد زیادی معدن داریم که نیازمند سرمایه‌گذاری خارجی است. خوانساری همچنین خاطرنشان کرد: در صنعت گردشگری بیش از ۳۰ هزار جاذبه گردشگری داریم اما تعداد بسیار اندکی گردشگر را در سال پذیرا هستیم. در حال حاضر هم یکی از معدود کشورهای جهان که سرمایه‌گذاری‌های کلان انجام می‌دهد، چین است و به‌طور خاص در میان کشورهای محدود سرمایه‌گذار هم تنها چین حاضر به همکاری با ایران است.

رئیس اتاق بازرگانی تهران در ادامه یادداشت اینستاگرامی خود متذکر شد: چین دومین اقتصاد بزرگ جهان است و خیز بلندی برای تصاحب جایگاه اول برداشته است. از سوی دیگر ما در انزوای ناشی از تحریم‌ها قرار داریم و هیچ کشوری مایل به سرمایه‌گذاری در ایران نیست. درباره رابطه با چین باید در نظر داشت هر کشوری به‌دنبال منافع خودش است و چین هم از این امر مستثنا نیست؛ بنابراین هنگام عقد قراردادها باید از تمام ظرفیت کارشناسی و حقوقی استفاده شود تا خسارتی به ما تحمیل نشود.

وی در بخش دیگری از این یادداشت با اشاره به اینکه بسیاری متن تفاهمنامه را نخوانده‌اند و بیشتر تحت تاثیر فضاسازی‌ها هستند و هیجانی اظهارنظر می‌کنند، یادآور شد: این مسئله را هم مانند رابطه با غرب و امریکا نکنیم که بعد از گذشت ۴۰ سال به یک موضوع لاینحل تبدیل شده و میلیاردها دلار خسارت برای کشور به همراه آورده است. پیش از این درباره قرارداد کرسنت هم همین میزان هیاهو در کشور راه افتاد و در نهایت آن قرارداد به‌هم خورد و مشخص شد که اصلا موضوع آن گونه نبوده که در سطح افکار عمومی مطرح شده بود.

باید آگاهانه عمل کنیم

برخی دیگر از کارشناسان اقتصادی درباره شرایط ایجاد شده در این توافقنامه معتقدند باوجود فرصت‌های مثبتی که چنین تفاهمنامه‌ای می‌تواند در اختیار اقتصاد کشور قرار دهد، یک ضعف جدی در آن وجود دارد و آن نبود اجماع موردانتظار در این موضوع بین مردم و نخبگان و سیاست‌گذاران این حوزه است. علی مروی، کارشناس اقتصاد در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: حقیقت این است که تا چنین اجماعی وجود نداشته باشد، نمی‌توان انتظار داشت که بهره‌برداری موردنظر از این توافقنامه عملی شود. این موضوع ممکن است باعث شود مزایای روابط تجاری ایران چین از دست ما خارج و در مقابل زیان‌های آن متوجه اقتصاد ما شود. وی درباره زیان احتمالی کسب‌وکارهای داخلی به‌ویژه حوزه تولید در ایجاد روابط با کشور چین افزود: ما در این سال‌ها نیز مبادلات خود با این کشور را قطع نکرده بودیم و کالاهای ساخت این کشور همواره وارد کشور می‌شده و بازار داشته‌اند. مروی در این زمینه خاطرنشان کرد: اگر قرار است این کشور شریک اقتصادی اصلی ما باشد، باید آگاهانه وارد این عرصه شویم و با در نظر گرفتن شرایط اقتصادی و بازارهای داخلی به عقد قراردادها بپردازیم. این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: ساختار حقوقی تجاری چین بسیار منسجم است و ما باید آگاهانه با آنها وارد روابط تجاری شویم تا با دادن امتیازهای بی‌مورد، به اقتصاد داخلی‌مان نیز ضربه نزنیم. متاسفانه در حال حاضر بخش خصوصی ما دارای هوشمندی لازم در این حوزه نیست و اگر این ضعف برطرف نشود، می‌تواند به زیان اقتصاد کشور باشد. پس برای موفقیت در روابط تجاری با چین نیاز است فعالان اقتصادی ما آگاهی‌های لازم در این زمینه را کسب کنند. مروی در پایان با اشاره به این موضوع که نباید از ایجاد روابط با سایر کشورها بیم داشته باشیم، گفت: ارتباط تجاری و همکاری با چین یا هر کشور دیگری لزوما به‌معنی رکود تولید ملی نیست؛ به‌شرط آنکه ما آگاهی‌های لازم را در این زمینه داشته باشیم. چین در حال حاضر با تمام کشورهای دنیا در حال مبادلات تجاری است و ما هم می‌توانیم در همین مسیر گام برداریم.

برنامه داشته باشیم

میرهادی رهگشای، کارشناس ارشد اقتصاد بین‌الملل نیز در این باره در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: گرچه هنوز جزئیات توافقنامه همکاری ۲۵ ساله ایران و چین به‌درستی مشخص نیست اما در کل باید گفت مهم‌ترین اصل در ایجاد رابطه تجاری با کشور چین در عین حفظ چارچوب‌های حمایت از تولید ملی این است که ما آگاهانه وارد این عرصه شویم.

رهگشای در این زمینه افزود: در حال حاضر بسیاری از کشورهای دنیا با چین تعاملات تجاری دارند و در عین حال تولید خود را نیز حفظ کرده‌اند. ما نیز می‌توانیم همین مسیر را در پیش بگیریم و حتی در یک رابطه متقابل، بخشی از تولیدات خود را به این کشور صادر کنیم. وی در این باره خاطرنشان کرد: به‌نظر نمی‌رسد که امضای سند همکاری با کشور چین به‌ذاته به نفع یا ضرر کشور باشد و این ما هستیم که با نحوه موضع‌گیری، برنامه‌ریزی و در نظر داشتن خط قرمزهای تجاری می‌توانیم به این توافقنامه جهت بدهیم. وی در پایان تاکید کرد: علاوه بر کشورهایی که از ایجاد رابطه اقتصادی با چین بهره برده‌اند، کشورهایی نیز وجود دارند که با ناآگاهی تن به تعاملات اقتصادی با این کشور داده‌اند و زیان نیز کرده‌اند. ما اگر می‌خواهیم ارتباط با چین به نفع اقتصاد کشور و همراستا با حمایت از کسب‌وکار، اشتغال و تولید ملی باشد، باید با هدف‌گذاری‌های دقیق در مسیر درست گام برداریم.

سخن پایانی...

چین دومین اقتصاد بزرگ دنیاست که به‌سرعت به سمت اول شدن در این عرصه پیش می‌رود و ما اگر می‌خواهیم از تجارت دنیا عقب نمانیم باید مانند همه کشورها از ایجاد روابط اقتصادی و تجاری با این کشور استقبال کنیم؛ اما به‌نظر می‌رسد اینکه ما از این موضوع مانند یک فرصت استفاده یا آن را به تهدیدی برای اقتصاد کشور تبدیل کنیم بستگی مستقیمی به سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های آتی ما در این حوزه دارد.

پروژه ملی شیرین سازی و انتقال آب خلیج فارس به صنایع جنوب شرق کشور

معرفی پروژه

۱ احداث تاسیسات آب شیرین کن

این بخش از پروژه با هدف نمک زدایی سالیانه ۱۸۰ میلیون متر مکعب آب دریا در محل تاسیسات آب شیرین کن واقع در ۳۰ کیلومتری غرب شهرستان بندر عباس و در ساحل خلیج فارس و در قالب ۳ مدول انجام می شود

ظرفیت شیرین سازی: ۱۸۰ میلیون متر مکعب در سال
میزان انتقال به صنایع: ۱۳۰ میلیون متر مکعب در سال
آب اختصاص یافته به استان هرمزگان: ۵۰ میلیون متر مکعب در سال

مدول اول این طرح به ظرفیت ۶۰ میلیون متر مکعب در سال آماده افتتاح می باشد

۲ احداث خطوط انتقال آب:

این بخش از پروژه شامل احداث ایستگاه های پمپاژ و ۸۲۰ کیلومتر خط انتقال آب از محل تاسیسات آب شیرین کن بندر عباس به صنایع منطقه گل گهر، مس سرچشمه و چادرملو در استانهای کرمان و یزد در قالب سه قطعه است. مشخصات هرقطعه به شرح ذیل است.

قطعه اول انتقال آب
این خط لوله به طول ۳۰۰ کیلومتر
از محل تاسیسات آب شیرین کن بندرعباس شروع شده و تا محدوده مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر امتداد دارد.

قطعه دوم انتقال آب
این خط لوله به طول ۱۵۰ کیلومتر
از محدوده مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر شروع و تا صنایع مس سرچشمه ادامه دارد.

قطعه سوم انتقال آب
این خط لوله به طول ۳۷۰ کیلومتر
از محدوده مجتمع مس سرچشمه شروع و تا صنایع فولادی چادرملو در استان یزد ادامه دارد.

آنچه که امروز شاهد افتتاح آن هستیم

بهره برداری مدول اول آب شیرین کن به ظرفیت ۶۰ میلیون مترمکعب در سال و قطعه اول خط انتقال آب به طول ۳۰۰ کیلومتر از بندر عباس به مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر با مشخصات ذیل

۳۰۰ میلیون یورو
میزان سرمایه گذاری ارزی

۷,۲۰۰ میلیارد تومان
میزان سرمایه گذاری ریالی

۸,۰۰۰ نفر به صورت مستقیم
میزان اشتغال زایی در زمان اجرای پروژه

۱,۲۰۰ نفر به صورت مستقیم
میزان اشتغال زایی در زمان بهره برداری

شرکت صنایع مس و صنعتی گل گهر
روابط عمومی و امور بین الملل

روایت ظریف از چکیده سند همکاری

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه کشورمان در اینستاگرام خطاب به مردم نوشت؛ به عنوان فردی که ۱۸ ماه پیش نخستین پیش‌نویس برنامه همکاری راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین را به همتای چینی پیشنهاد و در این مدت مذاکره را مدیریت و شنبه گذشته نسخه نهایی را با مجوز دولت امضا کرده است، نکاتی در این زمینه را به محضرتان تقدیم می‌کنم.

اطمینان دارم همه ما با همدلی و همراهی، با تقویت و گسترش روابط فراگیر، متعادل و متناسب با جهان در دوران گذار کنونی روابط بین‌الملل، منافع ملی و توسعه پایدار کشور و سربلندی ایران زمین و رفاه مردمان دلاور و نجیبش را تضمین خواهیم کرد.

ارتقای عملی روابط در سطح مشارکت جامع راهبردی براساس اعلامیه دو رئیس‌جمهوری در بهمن ۱۳۹۴ و تدوین نقشه راه و افق بلندمدت روابط در عرصه‌های مختلف برای تحقق مشارکت جامع راهبردی و ارتقای عملی آن از جمله اهداف توافق یادشده است. همچنین بسترسازی برای توسعه همه‌جانبه همکاری در عرصه‌های تجاری، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، دفاعی و امنیتی میان دو تمدن کهن آسیایی از دیگر اهداف این نقشه راه به‌شمار می‌رود.

احترام متقابل و پیگیری منافع مشترک به صورت برد-برد در روابط دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی و به رسمیت شناختن اشتراکات فرهنگی، تقویت چندجانبه‌گرایی، حمایت از حق دولت‌ها برای برخورداری از حق حاکمیت برابر و بومی بودن مدل توسعه از اصول این توافق است.

ابعاد مختلف یک سند بالادستی برای تعمیق روابط بررسی شد

آغاز ۱۴۰۰ با شرق دور

گروه اقتصاد
editor@smtnews.ir

سال ۱۳۹۴چند ماه پس از پایان یافتن مذاکرات هسته‌ای و دستیابی به توافق، تهران با میزبانی «شی جین‌پینگ»، رئیس‌جمهوری چین و مهیاسازی تنظیم و تدوین یک سند همکاری راهبردی، عزم جدی خود برای شروع همکاری تازه با یکی از بزرگ‌ترین قدرت‌های شرق را به نمایش گذاشت. در خلال همین سفر و در تاریخ ۳ بهمن ۱۳۹۴ بود که ایران و چین با صدور بیانیه‌ای سطح روابط را به مشارکت جامع راهبردی ارتقا دادند.

این سند همکاری از رهاورد برگزاری جلسات متعدد کارشناسی که ۵ سال به درازا کشید، نهایی شد که در نهایت در ۷ فروردین ۱۴۰۰ به‌طور رسمی به امضای طرفین رسید. در نهایت وزیران امور خارجه ایران و چین بعدازظهر شنبه ۷ فروردین ۱۴۰۰ بعد از ۶ سال مذاکره، سند جامع همکاری‌های ۲۵ ساله بین دو کشور را در تهران امضا کردند.

مقامات دو کشور از این سند به‌عنوان یک سند بالادستی برای گسترش و تعمیق روابط دو کشور یاد می‌کنند.

توافقنامه چین و ایران گامی تعیین‌کننده در احیای راه ابریشم خواهد بود که قدرت مانور ایران را در روندهای ژئواکونومیک منطقه افزایش خواهد داد

پیشینه یک توافق

۳بهمن ۹۴ شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهوری خلق چین به تهران سفر کرد و در دیدار با مقامات دولت و رهبر معظم انقلاب بنیان این همکاری را گذاشتند. در این سفر، جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین با صدور بیانیه‌ای، سطح روابط دو کشور را به «مشارکت جامع راهبردی» ارتقا دادند. حسب پیشنهاد طرف ایرانی به منظور تنظیم روابط بلندمدت در بازه زمانی ۲۵ ساله با چین، طرفین در بند ۶ بیانیه یادشده تمایل و آمادگی خود برای رایزنی و مذاکره برای انعقاد سند همکاری بلندمدت را اعلام کردند. رهبر معظم انقلاب در دیدار رئیس‌جمهور چین، توافق رؤسای جمهوری ایران و چین را برای یک روابط استراتژیک ۲۵ ساله، کاملاً درست و حکمت‌آمیز دانستند. از اسفند ۱۳۹۴ تا بهمن ۱۳۹۷ وزارت امور خارجه در همکاری با وزارتخانه‌ها و نهادهای گوناگون داخلی، جلسات متعددی را با هدف شناسایی اولویت‌ها، تدوین پیش‌نویس و مفاد قابل طرح در این سند برگزار کردند.

۲ اسفند ۱۳۹۷ علی لاریجانی، ریاست وقت مجلس که در سفر رسمی به چین از سوی وزرای خارجه، اقتصاد و رئیس بانک مرکزی همراهی می‌شدند، در دیدار با رئیس‌جمهوری خلق چین، از نهایی شدن پیش‌نویس سند ۲۵ ساله در آینده‌ای نزدیک خبر داد. اسفند ۱۳۹۷ تا شهریور ۱۳۹۸ با تکمیل فرآیند بررسی‌های داخلی پیرامون سند، پیش‌نویس سند از سوی طرف ایرانی نهایی و آماده ارائه به طرف چینی شد. فروردین ۱۳۹۹ طرف چینی نظرات خود را به‌طور رسمی پیرامون پیش‌نویس دریافت‌شده از طرف ایرانی اعلام کرد. نظرات طرف چینی به منظور اعلام نظر در اختیار نهادهای ملی قرار گرفت. در خرداد ۹۹ متن پیش‌نویس و جمع‌بندی وزارت امور خارجه به هیأت دولت ارسال شد و در تیرماه همان سال هیأت دولت به وزارت امور خارجه اجازه داد مذاکرات براساس جمع‌بندی یادشده، برای نهایی کردن و امضای برنامه همکاری جامع میان دو کشور براساس منافع بلندمدت پیگیری شود.

در شهریور ۹۹ دومین پیش‌نویس سند از سوی طرف ایرانی به طرف چینی تحویل داده شد، در۲۷ اسفند سال گذشته تأیید مراجع عالی کشور برای امضای برنامه همکاری جامع موسوم به ۲۵ ساله، از سوی وزیر امور خارجه کشورمان در سفر رسمی وزیر امور خارجه چین به ایران، به وزارت امور خارجه ابلاغ شد و در نهایت ۷ فروردین امسال برنامه جامع همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین، به امضای وزرای امور خارجه دو کشور رسید.

۳بهمن ۹۴ شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهوری خلق چین به تهران سفر کرد و در دیدار با مقامات دولت و رهبر معظم انقلاب بنیان همکاری را گذاشتند

بُعد اقتصادی برنامه همکاری جامع

براساس گزاره‌برگی که وزارت خارجه منتشر کرده مهم‌ترین رئوس اقتصادی همکاری تهران- پکن موارد مختلفی را در بر می‌گیرد از جمله اینکه ایران و چین همکاری‌های اقتصادی خود را به‌ویژه در پیوند دادن ایران به زنجیره ارزش‌محور از طریق تکمیل زنجیره‌های مکمل فرآوری داخلی و تولید مشترک به‌منظور تأمین بازارهای داخلی دو کشور و کشورهای ثالث و در نهایت بهره‌برداری از ظرفیت‌های ایران از جمله نیروی کار جوان و ماهر تأکید می‌کنند.

همچنین همکاری در حوزه‌های نفت، صنعت و معدن و حوزه‌های مرتبط با انرژی (نیرو، انرژی‌های تجدیدپذیر و...) مبتنی بر دغدغه‌های توسعه ملی پایدار و زیست محیطی در سند مورد تأکید قرار گرفت. همکاری در زمینه‌های زیرساختی، ارتباطی (ریلی، جاده‌ای، بندری و هوایی)، مخابراتی، علمی-فناوری، آموزشی و سلامت مورد تأکید قرار گرفت. تسهیل همکاری‌های بخش خصوصی از طریق رفع موانع همکاری نیز مورد توجه بوده است. تسهیل همکاری‌های مالی-بانکی، گمرکی، مقررات‌زدایی و همکاری در توسعه مناطق ویژه و آزاد تجاری و صنعتی از جمله در سواحل مکران و تقویت همکاری‌های غیرنفتی با تمرکز بر حوزه کشاورزی و دانش بنیان مورد تأکید قرار گرفت. تسهیل همکاری‌ها در زمینه سرمایه‌گذاری و تأمین مالی پروژه‌ها و همکاری‌های اقتصادی از جمله محورهای دیگر این همکاری‌هاست. همچنین در بعد فرهنگی در سند یادشده بر افزایش شناخت متقابل از طریق ارتقای تبادلات مردمی (گردشگری)، رسانه‌ای، سازمان‌های مردم‌نهاد، انجمن‌های دوستی و همکاری دانشگاهی تأکید شده است. در بعد سیاسی-راهبردی (نظامی-دفاعی-امنیتی) نیز در سند یادشده تلاش شده مواضع نزدیک و همکاری‌های دو کشور در قالب سازکارهای دائمی تنظیم شود و طرفین ضمن ارتقای تبادلات، رایزنی و همکاری‌های نزدیک خود در موضوعات موردنظر، توافق در نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی را افزایش دهند. تقویت زیرساخت‌های دفاعی، مقابله با تروریسم و برگزاری مانورهای منظم نظامی به‌عنوان نمایش قدرت و همسویی دو کشور را می‌توان مهم‌ترین محورها در این بخش دانست.

از احیای جاده ابریشم تا راه‌اندازی جاده کتان

بنابر آنچه گفته شد؛ توافقنامه چین و ایران گامی تعیین‌کننده در احیای راه ابریشم خواهد بود که قدرت مانور ایران را در روندهای ژئواکونومیک منطقه افزایش داده و دیگر قدرت‌های اقتصادی را به سرمایه‌گذاری در اقتصاد و زیرساخت‌های ایران، به‌ویژه بنادر و شبکه‌های راه‌ها ترغیب خواهد کرد.

از سویی، منافع اقتصادی این همکاری راهبردی به‌دلیل رویکرد چینی‌ها نه تنها به استقلال کشور خدشه‌ای وارد نخواهد کرد که با کمک به تحرک ظرفیت‌های داخلی و خنثی‌سازی تحریم‌ها و در نتیجه بهبود نسبی شرایط اقتصادی کشور، باعث تقویت دوباره موقعیت کشور در مذاکره با اتحادیه اروپا خواهد شد. البته گرچه برخی گزارش‌ها درباره تصمیم ایران در اخراج هند از پروژه سرمایه‌گذاری در بندر چابهار به نفع پکن گزارش داده‌اند، تهران اما با احتیاط از واگذاری چابهار به پکن جلوگیری می‌کند. از همین‌رو تهران در پی فشار بر هند برای شتاب بخشیدن به سرمایه‌گذاری مضاعف در چابهار است. همزمان ایران جاسک را برای سرمایه‌گذاری به چین پیشنهاد داده و با این کار به‌دنبال سیاست فراگیرتر در بازی با چین و هند خواهد بود. در واقع، توافقنامه چین و ایران، دهلی‌نو را وادار کرده تا سستی در همکاری خود با ایران را در چابهار جبران کند، چراکه مقامات هندی به شدت خواستار راه‌اندازی «جاده کتان» خود و دسترسی به افغانستان و آسیای میانه از طریق چابهار هستند. به علاوه، این توافقنامه می‌تواند پیوستن ایران به شبکه شاهراه‌های کلان را تسهیل کرده و ما را به گرانیگاه راه ابریشم نوین، دالان حمل‌ونقل بین‌المللی شمال و جنوب و البته جاده کتان تبدیل کند.

نظرگاه

تفاهمنامه به معنای یک نقشه راه است

مهدی حسینی- کارشناس انرژی: از دو زاویه می‌توان به امضای تفاهمنامه ۲۵ ساله ایران و چین نگاه کرد، یک زاویه موضوع روابط بین‌المللی ما است که چگونه باید تنظیم شود. اگر بتوانیم بین قدرت‌های بزرگ در روابط خودمان تعادل ایجاد کنیم، باتوجه به اینکه خودمان نیز جزو قدرت‌های منطقه هستیم، بتوانیم متناسب با موقعیت خودمان روابط متوازنی را برقرار کنیم، یک دیپلماسی چندوجهی معقول را ایجاد کرده‌ایم.

باید توجه داشت که این یک تفاهمنامه است و قرارداد نیست. تفاهمنامه به معنای یک نقشه راه است و اکنون یک نقشه راه تدوین شده که می‌تواند در این شرایط نقش ایفا کند و باعث شود امریکایی‌ها گمان نکنند که ما ۱۰۰ درصد به آنها متکی هستیم و با تحریم بخواهند به کشورمان فشار وارد کنند. آنها باید بدانند که می‌شود در بخش‌هایی راه‌حل‌هایی را پیدا کرد و آنها کدخدای جهان بدان معنا که خوشان فکر می‌کنند، نیستند. این تفاهمنامه از این زاویه بسیار مناسب است.

ما یک نقشه راه تدوین کردیم که با آن می‌توانیم به تحولات بزرگ بین‌المللی که اتفاق می‌افتد، ورود کنیم. یکی از این تحولات، پروژه کمربند یک راه است؛ یعنی احیای راه ابریشم هم به صورت ریل و هم به صورت جاده خاکی که چین را به اروپا متصل می‌کند و ما باید به آن بپیوندیم.

پیوستن ما به این پروژه بسیار مهم است و نقش ما را پررنگ‌تر می‌کند. در این توازنی که بین بلوک‌های مختلف سیاسی وجود دارد، پیوستن به شانگهای بسیار مهم است و در این رابطه چین نقش مهمی دارد.

آنچه از این نقشه راه حاصل می‌شود این است که برای اجرایی شدن، این نقشه باید به ده‌ها قرارداد تبدیل شود و در آن قراردادها ما باید چشم‌مان را خوب باز کنیم و گروه‌های مذاکراتی بسیار دقیق و آشنا به حقوق بین‌الملل و فناوری مربوط در آن حضور داشته باشند و به گونه‌ای نباشد که نگرانی‌هایی که اکنون وجود دارد، عملی شود.

ما باید بنادر را مدرن کنیم و در این راه استفاده از یک سرمایه‌گذار بزرگ همچون چین می‌تواند بسیار خوب و کمک‌رسان باشد. اما اگر غیر از این باشد ضرر خواهیم کرد؛ کمااینکه با هر کشور دیگری قراردادی بدون توجه به منافع منعقد شود ضرر خواهیم کرد، چراکه همه کشورها به‌دنبال منافع خودشان هستند و ما نیز باید به‌دنبال منافع خودمان باشیم و طبیعی است که باید یک توازن منافع را در قراردادهایمان ببینیم.

اگر بتوانیم قراردادها را در چارچوب منطقی جلو ببریم می‌تواند مفید و راهی برای رسیدن به توسعه و حرکت عملی باشد و اگر کشورهای دیگر ببینند که ایران با چین به خوبی در حال حرکت است وارد عمل می‌شوند؛ حتی روس‌ها نیز که اکنون درباره ما احتیاط می‌کنند، این احتیاط را کنار می‌گذارند.

برای متوازن کردن روابط با دیگر کشورها کارت خوبی است اما باید احتیاط کنیم که با کارت ما بازی نکنند. نگاه من به این تفاهمنامه مثبت است و اگر در تنظیم قراردادهای جاری که اجرایی و سرمایه‌گذاری است، دقت داشته باشیم، موفق خواهیم بود. هرچند چینی‌ها در صنعت نفت به اندازه‌ای که توان فناوری آنهاست پیشرفت کرده‌اند اما این توان هنوز در سطح شرکت‌های بزرگ نفتی جهان نیست؛ با این حال شرکت‌های خوبی دارند که با داشتن سرمایه‌های بالا می‌توانند شرکای خوبی برای شروع فعالیت‌ها در بخش صنعت نفت و پتروشیمی ما باشند.

از فضای مجازی

قرارداد ایران و چین؛ از کدام موضع؟

علی دینی‌ترکمانی- کارشناس اقتصاد: چین و ایران دارای دو الگوی متفاوت در تعامل با جهان هستند. چین که در زمان مائو معتقد بود امریکا «ببر کاغذی» است و اسرائیل را به رسمیت نمی‌شناخت، بعدها با درک اهمیت توسعه اقتصادی، از در سازش با امریکا درآمد و اسرائیل را نیز به رسمیت شناخت و به این‌صورت توانست رشد سالانه حدود ۸ درصدی طی دوره ۱۹۵۰ تا۱۹۸۰میلادی را در دوره شیائوپینگ و رهبران بعدی تکرار کند و به معجزه نوین شرق آسیا معروف شود.

چین درحال‌حاضر در نقش ابرقدرت اقتصادی، در کنار امریکا و اروپا در حال ایفای نقش است و در کشورهای مختلف جهان دست به سرمایه‌گذاری می‌زند تا همان مسیر نئواستعماری قدرت‌های بزرگ پیشین در دوره بعد از جنگ جهانی دوم را تکرار و کشورهایی را به خود وابسته کند. در همین راستا، در پی جااندازی یوان به‌عنوان ارز معتبر در گوشه و کنار جهان است.

با قراردادهای دو جانبه با کشورهای گوناگون، از چند سال پیش، اقدامات لازم برای امکان‌پذیر شدن استفاده گردشگران و سرمایه‌گذاران چینی از یوان، به جای دلار در کشورهای طرف قرارداد را فراهم کرده است. با افزایش تعداد کشورها عملا قلمرو جغرافیایی استفاده از یوان جهانی می‌شود.

چین طی سال‌های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۴ میلادی نرخ یک دلار را از ۱.۵ به حدود ۹ یوان افزایش داد و سپس از سال ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۴ میلادی در حد ۸.۵ یوان تثبیت کرد و از ۲۰۰۵ به بعد به کانال ۶ یوان به ازای یک دلار رساند؛ یعنی بعد از یک سیاست کاهش ارزش پول ملی، توانست با اتکاء به بنیان‌های اقتصادی قوی، دست به تقویت ارزش پول ملی بزند.

درحال‌حاضر، چین این توانایی را با اتکا به ذخایر ارزی بیش از ۳۰۰۰ میلیارد دلاری دارد که ارزش یوان را دوباره تقویت کند و به نیاز امریکا و اروپا پاسخ مثبت بدهد. تقویت ارزش یوان موجب ارزان‌تر شدن صادرات امریکا و اروپا در بازار چین و گران‌تر شدن صادرات چین در بازارهای این کشورها و در نتیجه بهبود تراز تجاری آنها با چین می‌شود. چین زمانی دست به چنین سیاستی خواهد زد که امتیازهای مهمی در حوزه فناوری‌های پیشرو از این کشورها بگیرد تا مسیر ابرقدرتی و راه نیل به اهداف جاه‌طلبانه در سال‌های آینده را هموارتر کند. اما ایران در موقعیتی نیست که بتواند نقطه اتکایی برای رهایی اقتصاد غرب از چالش‌های اقتصادی به‌شمار رود.

چین به عنوان یک بازیگر مهم جهانی در حال ظهور است و نمی‌تواند بدون همکاری با غرب به فناوری‌های پیشرو دست یابد. از این‌رو، منافعش در محکم کردم میخ قدرت نئواستعماری در حال ظهور خود بوده که لازمه آن همکاری با قدرت‌های بزرگ جهانی است.

یعنی برای چین، یک کشور خاص، فرع بر مسئله است و آنچه اهمیت دارد، تاثیر تعاملات با چنین کشوری بر کلیت تعاملاتش با جهان است. اگر تاثیر منفی بگذارد، به احتمال زیاد از آن پس می‌کشد. اگر در راستای منافعش باشد، بازی را به گونه‌ای پیش می‌برد که دیگران را در خدمت تامین منافع خود قرار دهد.

نتیجه همکاری یا منازعه میان دو طرف با قدرت خیلی نابرابر از قبل مشخص است. نتیجه منازعه، حذف سریع طرف ضعیف از صحنه است. طرف ضعیف برای جلب همکاری طرف قوی‌تر، ناچار از پرداخت امتیازهای خاص خواهد بود. این قاعده کلی در هر رابطه‌ای است.

اگر مسیری که چین در چند دهه اخیر طی کرده، اقتصاد ایران نیز تجربه می‌کرد، امروز نیازی به چنین قراردادی پیش نمی‌آمد. با ادامه روندهای گذشته در عرصه سیاست خارجی، چنین قراردادی مانع از بدتر شدن شرایط نمی‌شود. چین در چارچوب قدرت چانه‌زنی نابرابر با اقتصاد ایران همان کاری را خواهد کرد که نظریه‌پردازانی چون پاول باران در کتاب «اقتصاد سیاسی رشد» از آن به عنوان «انتقال مازاد» نام می‌برند؛ یعنی وابستگی فناورانه و مالی و سیاسی به چین با پیامد منطقی توزیع نابرابر منافع.

منبع: مجمع فعالان اقتصاد

نظرگاه

سهم چابهار از سند همکاری ایران و چین

عبدالرحیم کُردی- رئیس هیات‌مدیره سازمان منطقه آزاد چابهار: «برنامه همکاری جامع فی‌مابین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین» فراتر از یک قرارداد، توافقنامه یا تفاهمنامه بوده و به‌عنوان یک سند راهبردی میان دو کشور مطرح است که در حوزه بین‌الملل یک ظرفیت بزرگ اقتصادی به شمار می‌رود. اما این سند راهبردی که زمینه توسعه همکاری ایران با دومین قدرت اقتصادی جهان را فراهم کرده، برای سواحل مکران به‌ویژه چابهار از اهمیت مضاعفی برخوردار بوده و در بندهایی از این سند به‌طور مستقیم به چابهار و سواحل مکران اشاره شده است؛ گویا اینکه چابهار محل تلاقی دو اقتصاد ایران و چین است. در این یادداشت، بندهایی از «برنامه همکاری جامع فی‌مابین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین» که به چابهار اشاره دارد را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

در محور دوم برنامه راهبردی همکاری ایران و چین به عرضه پایدار نفت خام به چین، مشارکت در ساخت و تجهیز مخازن ذخیره‌سازی نفت و افزایش صادرات پتروشیمی به چین اشاره شده است که با توجه به برنامه توسعه مجتمع‌های پتروشیمی در چابهار و قرار گرفتن این مجتمع‌ها بر کرانه اقیانوس هند، تولیدات پتروشیمی چابهار، سهمی جدی در تحقق این بند دارند.

احداث مجتمع پتروشیمی چابهار نیز با توانایی تولید بیش از ۲۰ میلیون تن مواد پتروشیمی در قالب ۳ فاز از سال ۱۳۹۲ برنامه‌ریزی و از سال ۱۳۹۴ هم ساخت نخستین مجتمع تولید متانول آن شروع شده است. ظرفیت فاز نخست مجتمع پتروشیمی چابهار ۸ و نیم میلیون تن متانول است که این مقدار متانول در ۵ مجتمع تولیدی هرکدام با ظرفیت یک میلیون و ۶۵۰ هزار تن متانول در سال تولید خواهد شد.

در سال ۱۳۹۶ و در پی مطالعات مفصل کنوانسیون نفت، گاز و پتروشیمی چین ساخت هاب دوم پتروشیمی چابهار موردتفاهم قرار گرفت که در سال ۱۳۹۸ دوباره این توافقنامه به مدت دو سال تمدید شد.

محور یازدهم این برنامه هم به‌طور مستقیم به اهمیت مجتمع پتروشیمی چابهار پرداخته و با عنوان «سرمایه‌گذاری بلندمدت در شهرک پتروشیمی چابهار» در سرفصل‌های کلیدی برنامه درج شده است. با تحقق این بند، صنعت پتروشیمی ایران وارد فاز جدیدی خواهد شد. محور چهارم این برنامه به تکمیل راه‌آهن شرق غرب ایران و ایجاد راه‌آهن زیارتی پاکستان، ایران، عراق و سوریه و همین‌طور راه‌آهن شمال به جنوب اختصاص‌یافته است. راه‌آهن چابهار-زاهدان که در دست اقدام است، نقش مهمی در این مسیر راهبردی دارد. علاوه‌بر اتصال چابهار به پروژه مهم CPEC (کریدور اقتصادی چین پاکستان) که اتصال چابهار به چین است، بازار ۲۱۲ میلیون نفری اقتصاد پاکستان را در اختیار قرار خواهد داد.

محور هفتم برنامه راهبردی ایران و چین، ساخت شهر هوشمند در مکران و به‌ویژه تیس است. بر این اساس، تا سال ۱۴۱۰ شهر چابهار و مناطق دیگر منطقه نظیر تیس از امکانات شهری مناسب برای سکونت و خدمات فرهنگی و رفاهی شهری مناسب برخوردار خواهند شد. امکاناتی همچون آب شیرین، گاز، مخابرات و اینترنت پرسرعت و همچنین امکانات آموزشی، بهداشتی، فرهنگی و ورزشی با کیفیت بالا از جذابیت‌های چابهار می‌شود.

با توجه به فعالیت‌های اقتصادی و خدماتی و امکانات زندگی شهری در سال ۱۴۱۰، ترکیب جمعیتی چابهار شامل نیروهای متخصص، کارگران ماهر و دانشمندان و محققانی است که فعالیت‌های صنعتی و خدماتی را در منطقه اداره و پشتیبانی می‌کنند. این تصویر از آینده زندگی در سواحل مکران، فرصت پیش‌بینی‌شده در سند راهبردی همکاری‌های ۲۵ ساله ایران و به معنی آغاز یک تحول اساسی در توسعه زیرساخت‌های شهری و سکونت است. توسعه و ساخت فرودگاه‌ها، خرید محصولات هوایی تولید مشترک ایران و چین موضوعی است که در محور پنجم به آن پرداخته شده است. منطقه آزاد چابهار یک فرودگاه بین‌المللی را در دست ساخت دارد که راه‌اندازی حجم مبادلات تجاری و ترانزیتی سواحل مکران را به میزان قابل‌توجهی افزایش داده و مسیر ایرلاین‌های (خطوط هوایی) بزرگ جهان را به سمت ایران تغییر می‌دهد. این فرودگاه براساس طرح جامع یک شهر فرودگاهی در شهر لجستیک چابهار است، قرارداد ساخت این فرودگاه با یک شرکت چینی به ارزش ۴۸۳ میلیون یورو منعقد شده و تاییدیه‌های ساینا‌شور چین برای آن اخذ شده است. بدون تردید این پروژه استراتژیک علاوه‌بر جایگاه ویژه در این سند همکاری، نقطه تحول شهر لجستیک چابهار است.

در محور نوزدهم سرمایه‌گذاری در کشاورزی، شیلات، آبخیزداری تشویق شده است. چابهار و کنارک ۲۳ درصد آبزیان و ۷۰ درصد تن ماهیان کشور را تامین می‌کنند. این ظرفیت به دلیل جغرافیای اقیانوسی و توان و ظرفیت بومی محلی ظرفیت یک هاب منطقه‌ای شیلاتی را فراهم کرده است. به‌ویژه که پرورش ساحلی آبزیان به دلیل اقلیم ویژه از مزیت‌های خاص این مناطق است. این همکاری استراتژیک امکان بهره‌گیری بین‌المللی برای سرعت بخشیدن برنامه‌ها را دارد.

بدون تردید این مجموعه از توسعه و تحولات اقتصادی، نیازمند چاره‌اندیشی برای تامین نیروی متخصص و کارآمد با محوریت جوامع محلی و ظرفیت‌های منطقه‌ای است. دانشگاه بین‌المللی چابهار که امروز تبدیل به یک منطقه ویژه علم و فناوری باوجود پردیس پارک علم و فناوری، مراکز رشد، مرکز نوآوری و شکوفایی، کارخانه نوآوری شده و برپایه تامین نیروی متخصص و مهارتی برنامه‌هایش را بازنگری کرده است.

از طرفی نخستین مرکز نوآوری ایران و چین هم در سال‌های قبل در این دانشگاه پایه‌گذاری شده است. از رهگذر این سند، منطقه آزاد چابهار برای همکاری‌های بلندمدت و تامین زیرساخت‌های تربیت نیروی انسانی موردنیاز صنایع و توسعه این منطقه، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی خواهد کرد.

لازمه توسعه ملی، استفاده از فرصت‌ها است

معاون اول رئیس‌جمهوری سال ۱۳۹۹ را سال بسیار سختی برای کشور دانست اما اطمینان داد که سال ۱۴۰۰ سال کاسته شدن از مشکلات، فشارها و تنگناها خواهد بود.

جهانگیری همچنین خبر داد که با اقدامات دولت، واکسن کرونا تا پایان تابستان به وفور در اختیار مردم قرار خواهد گرفت.

به گزارش ایسنا، اسحاق جهانگیری در نشست ستاد اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی افزود: در تبیین این سختی همین بس که کشور در سال ۱۳۹۰ به میزان ۱۰۰ میلیارد دلار درآمد نفتی داشت اما در سال ۱۳۹۹ این میزان به حدود ۱۰ میلیارد دلار رسید که کمتر از ۵ میلیارد دلار آن نصیب دولت شد. معاون اول رئیس‌جمهوری در ادامه نشست ستاد اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی گفت: لازمه توسعه ملی کشور استفاده از فرصت‌های اقتصادی، سیاسی و بین‌المللی است و هنر مدیران دلسوز نیز استفاده از این فرصت‌ها برای ایران است. معاون اول رئیس‌جمهوری ستاره خلیج‌فارس را از مهم‌ترین طرح‌های اقتصاد مقاومتی عنوان کرد و افزود: با وجود تحریم‌های ظالمانه توانستیم به موفقیت‌های خوبی در حوزه نفت و گاز دست یابیم.

وی افزود: کشور قطر در سال ۱۳۹۹ حدود ۲ و نیم برابر ایران از میدان گازی مشترک پارس جنوبی گاز برداشت می‌کرد اما اکنون با افتتاح همین طرح‌ها کشورمان بیش از قطر و به میزان ۶۰۰ میلیون مترمکعب برداشت گاز دارد حال آنکه قطر در سقف ۵۵۰ میلیون مترمکعب مانده است.

وی در ادامه به طرح انتقال آب از دریای عمان و خلیج‌فارس به خراسان رضوی نیز اشاره کرد و گفت: با این نرخ آب، صنعت می‌تواند فعالیت کند، چرا برخی گمان دارند آب کشور این‌قدر بی‌ارزش است و نسبت به نرخ تمام‌شده انتقال آب از خلیج‌فارس موضع‌گیری می‌شود؟

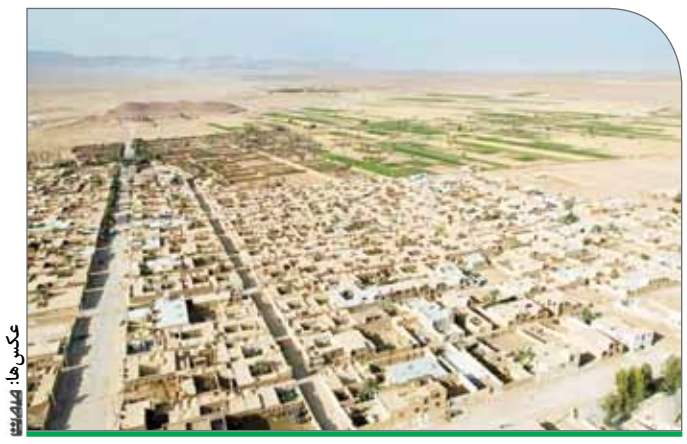
«چوپانان» الماسی در دل کویر

سمیه جلالپور
editor@smtnews.ir

با عجله از کنار دستفروش‌ها می‌گذرم، ساعت ۱۴:۵۸ دقیقه پنجشنبه ۲۸ اسفند ۱۳۹۹. ازدحام جمعیت زیاد است اما از میان همان جمعیت زیاد گاهی چشمم به چیزهایی می‌افتد که نیاز دارم و با خود می‌گویم: «اگر دیر برسم به شب می‌خوریم، راه طولانی نیست اما تا به خانه برسم بچه‌ها را آماده کنم و وسایل را در ماشین بچینیم ۲ ساعتی حداقل طول می‌کشد. پس به خودم نهیب می‌زنم بی‌خیال، باشد برای بعد و باز پا تند می‌کنم.»

وای امان از خستگی اما شوق سفر مگر می‌گذارد خستگی بر تنت بماند. با تمام تلاشی که کردم ساعت ۶ عصر پنجشنبه حرکت کردیم به سمت روستای چوپانان، روستایی با قدمت ۱۲۰ سال در ۲۵۰ کیلومتری شرق اصفهان.

با گزارش صمت همراه باشید و از این سفر لذت ببرید:

عکس‌ها: صمت

مثلث برمودا در همسایگی چوپانان

از پدرم و روستاییان شنیده‌ام ریگ جن همان مثلث برمودای معروف در همسایگی چوپانان است. پدر درباره علت این نام‌گذاری می‌گفت: «هرکس وارد آن می‌شده صداهای عجیبی می‌شنیده و به غیر از یکی دو نفر که امروز دیگر در قید حیات نیستند یا بسیار پیر شده‌اند من‌جمله پدربزرگ من هیچ کس راه خروج از آن را نمی‌داند و تمام کسانی که به ریگ جن پا گذاشته‌اند هرگز برنگشته‌اند.»

اما نظر استاد محمد مستقیمی از مفاخر ادبی روستا چیز دیگری است؛ ایشان نام زیبای خفته را برای ریگ جن انتخاب کرده‌اند. شاید به این خاطر که ریگ جن از بالا شبیه یک خانم است که روی زمین دراز کشیده و جالب اینکه چوپانان ما در پاشنه پای این زیبای خفته است...

بگذریم؛ کوه مزار... پیداست محلی‌ها به آرامستان مزار می‌گویند. چند سالی می‌شود ورودی روستا تغییر کرده است. دیگر وقتی وارد روستا می‌شوی بقای برج‌های اول روستا، نخل‌ها و گندم‌زارها خودنمایی نمی‌کنند البته فرقی نمی‌کند، فعلا شب است و تنها ستاره‌های آسمان و چراغ‌ها سوسو می‌زنند. در خیابان اصلی کامیون‌ها نخستین چیزی هستند که به یادت می‌آورند بهار در راه است. می‌دانید آخر بعد از کشاورزی و دامداری شغل مردم اینجا رانندگی است. عده‌ای نیز در معدن سرب نخلک کار می‌کنند. چوپانان قطب کشاورزی شهرستان نائین است و از محصولات آن باید به خرما، گندم، جو، انار و خربزه اشاره کرد. حیف که پس از زمستان سخت سال ۸۶ بسیاری از نخل‌ها دیگر هرگز سر بلند نکردند.

اینجا چقدر هوا سرد است. طول کشید تا بخاری‌ها خانه را گرم کنند. اما چقدر خوب که گازرسانی بالاخره تمام شد و بخاری گازی جای بخاری نفتی را گرفته است. سخت بود در این سرمای کویر بیرون بروی نفت بیاوری و بخاری را روشن کنی، ولی هنوز یک مشکل کوچک هست آن هم آب؛ آب آشامیدنی را باید از شیرهای تعبیه‌شده در خیابان آورد چون آب لوله‌کشی خانه‌ها از چاه است و شور. بگذریم؛ بهتر است زودتر بخوابیم که صبح باید زود بیدار شویم، دعوتیم به صرف غذایی در میان کوه‌ها.

نفس بکش هوای پاک را

نفس بکش هوای پاک را، آسمان آبی است و خورشید گرم و پرحرارت. صبحانه‌ای آماده‌شده روی آتش، بوی دود هیزم و چای آتشی. اصلا مزه چای و صبحانه‌ای که این‌طور آماده شده چیز دیگری است. البته می‌گویند چای آتشی باید با آتش تِرخ (درمنه) دم شود تا مزه‌اش متفات باشد. بعد از خوردن صبحانه مفصل کوهپیمایی ورزش خوبی است. راه می‌افتیم. بارش باران امسال خیلی خوب نبوده، آنغوزه و پرپولوک به‌سختی پیدا می‌شود. یادم هست بچه‌تر که بودم پرپولوک‌ها را پیدا که می‌کردیم خاکش را می‌تکاندیم و می‌خوردیم. این اطراف آنغوزه، زیره سیاه، قدومه، کاکوتی و اسپند زیاد پیدا می‌شود. ساعت ۱۰ صبح آماده می‌شویم برای درست کردن ناهار. می‌گویند چال پخت باید در دیگ مسی باشد گوشت‌ها را درون دیگ می‌ریزند، ادویه و کمی آب و آن را در چاله‌ای که قبلا درونش آتش فراوان بوده قرار می‌دهند و روی آن کمی خاکستر و آتش می‌گذارند و می‌ماند تا پخته شود. کماج را هم همین‌طور آماده می‌کنند. کماج نانی است حجیم‌تر از نان‌های معمولی که در این اطراف زیاد پخته می‌شود. حالا که صحبت از غذا شد چند تا از غذاهای محلی چوپانان را بشناسیم بد نیست. آش آنغوزه، دمپخت ماش، کله‌جوش، نان قلیفی، کماج، سیروک و...

جای همه خالی گوشت‌ها خوب پخته و فوق‌العاده خوشمزه است.

> به امید روزی که «چوپانان» رنگ و بوی سابق را پیدا کند با همان مراسم‌ها، شور و نشاط و دورهمی‌ها، تا گردشگران بیش از پیش بتوانند به این روستای کوچک بیایند و از جاذبه‌های آن لذت ببرند

از «کیخسرو» تا «فاتح کویر»

جاذبه‌های دیدنی چوپانان زیاد است. روستای کبودان سرسبز و زیبا با برجی کوچک، زلوبند، عروسان روستای حجت‌آباد، منطقه حفاظت‌شده عباس‌آباد که تمام شهرتش به خاطر وجود یوزپلنگ ایرانی است و روستای آشتیان با دو اقامتگاه بومگردی که البته از تعدادش مطمئن نیستم. زمانی که ظرفیت اقامتگاه‌های چوپانان تکمیل است گردشگران به آشتیان می‌روند. گفتیم اقامتگاه، نخستین اقامتگاه روستای چوپانان، اقامتگاه کیخسرو به همت خانم زاهد معلم بازنشسته ساکن تهران حدود ۱۰ سال پیش تاسیس شد؛ معلمی خوش‌صحبت که در کنارش زمان را فراموش می‌کنی. هر وقت پا به خانه کوچک ولی زیبای‌شان می‌گذارم زمان متوقف می‌شود، شیرین صحبت می‌کند از بی‌مهری بعضی از توریست‌ها گله دارد اما از بعضی‌هاشان تعریف می‌کند، عجیب حرف‌هایش به دل می‌نشیند. می‌گوید قبلا یعنی قبل از کرونا حدود ۳۰ گردشگر را مهمان خانه‌شان می‌کرده اما حالا کمتر شده است. غیر از اینها اقامتگاه تازه‌تاسیس فاتح کویر هم هست. راستی حمام قدیمی روستا در حال بازسازی است و ظاهرا قرار است چایخانه شود. قبل از کرونا همه چیز روستا رنگ و بویی دیگر داشت. چند سالی بود که چند روز اول سال نو مراسم‌هایی را ترتیب داده بودند مثلا خوبران (خنجه‌بران) و کاسه بشکن. شب شعر که صبح روز چهارم یا پنجم عید شروع می‌شد شاعران روستا و روستاهای اطراف دور هم جمع می‌شدند و اشعار خود را برای مردم می‌خواندند. اما با وجود کرونا تمام این مراسم‌ها به خاطره‌ها پیوست، اصلا تمام ذوق و نشاط آبادی تمام شد.

گشتی برای ثبت در تصویر

امروز برای گرفتن عکس و فیلم در خیابان‌های روستا به راه افتادم کوچه‌ها، خیابان‌ها، خانه‌ها، دشت و نخل‌ها، خانه‌های سنتی بازسازی شده و... تا در خیابان اصلی به خودرویی توریستی برخوردیم با طراحی زیبا تصاویری از جاذبه‌های گردشگری ایران و نقشه ایران، با داریوش آشنا شدیم، داریوش گردشگر کرمانی چه صمیمانه تقاضای ما را برای گرفتن عکس پذیرفت.

حالا بعد از ساعت‌ها گردش و عکاسی نشسته‌ام و می‌نویسم، از لذت گردش امروز از روستایی کوچک با جاذبه‌هایی زیبا و انتظار برای رسید عصر. قرار شد عصر به آشتیان برویم فیلم بگیریم از زیبایی دق آشتیان و ریگ جن و شاید چای آتشی.

چشمانم خواب‌آلود است، کمی استراحت می‌کنیم تا عصر...

ساعت ۱۶:۴۵ روز چهارشنبه ۱۱ فروردین ۱۴۰۰ پیش به سوی روستای آشتیان، دق آشتیان و حجت‌آباد. فاصله چندانی تا چوپانان ندارد حدود ۲۰کیلومتر.

آشتیان روستایی کاملا سنتی از ابتدای روستا پیاده راه می‌افتم خانه‌های بازسازی‌شده زیبایی خاصی به روستا داده است. چند نفر در کوچه ایستاده‌اند.

سراغ کسی را می‌گیرم که بتواند به سوالاتم پاسخ دهد و آنها آقای کریم‌داد را معرفی می‌کنند؛ مالک اقامتگاه ساربان. از او درباره تعداد اقامتگاه‌ها و ظرفیت گردشگران سوال می‌کنم و او در حالی که اقامتگاه ساربان را نشانم می‌دهد می‌گوید: «آشتیان ۴ اقامتگاه دارد که هر کدام درحال‌حاضر به دلیل بیماری کرونا با نصف ظرفیت از گردشگران پذیرایی می‌کنند» از اقامتگاه خارج می‌شوم به سمت دق راه می‌افتم.

چقدر گردشگر اینجا است ولی هنوز هم سکوت عجیبی دارد.

یک نفر فیلمبرداری می‌کند، چند نفر آتش درست می‌کنند، آن‌طرف‌تر عده‌ای دور هم نشسته‌اند و من طبق معمول راه تپه‌ها را در پیش گرفته‌ام. پایین تپه ماسه‌ای کفش‌هایم را درمی‌آورم گرمای ماسه‌های طلایی لذت عجیبی دارد. راه رفتن روی این ماسه‌ها کمی سخت است.

به بالای تپه می‌رسم، نفس نفس می‌زنم، برمی‌گردم پشت سرم زمینی صاف و هموار یک نفر با ماشین لذت اوج سرعت را تجربه می‌کند، به انتهای دق می‌رسد و حالا سکوت، سکوت و سکوت...

ساعت ۱۷:۵۹ دقیقه نخستین عکس از روستای حجت‌آباد، خانه‌هایی که تنها بقایایی از آنها مانده و ماسه‌ها تا کمر خانه‌ها بالا آمده است، روستایی زیبا که در حال نابودی است، بیشتر خانه‌ها مخروبه شده اما سرسبزی خاصی دارد و بی‌جهت نیست که امروز گردشگران زیادی در آن دیدیم بعد از گشت کوتاهی در روستا و گرفتن چند عکس به سمت چوپانان برمی‌گردیم.

ساعت ۲۲:۵۷ دقیقه، خانه در سکوت و تاریکی فرو رفته است. اینجا شب‌ها زود می‌خوابند و صبح‌ها زود بیدار می‌شوند برعکس شهر بدون هیچ خستگی، من در این سکوت خاطرات روزم را می‌نویسم تا ببینیم فردا چه می‌شود... شب بخیر.

۱۲ فروردین را در دیار اقوام گذراندیم البته با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و امروز ۱۳ فروردین ۱۴۰۰ ساعت۸ صبح پیش به سوی کوه و بیابان. جایی که امروز رفتیم در زبان محلی (ریز اُو) می‌گویند. فراموش کردم بگویم مردم چوپانان البته قدیمی‌ترها هنوز هم از کلمات قدیم مثل اُو، دیفال، مطبخ و... استفاده می‌کنند.

بعد از خوردن نهار، کوهنوردی و دورهمی به چوپانان برمی‌گردیم تا پیش از آنکه باد شدید شروع شود به سمت اصفهان حرکت کنیم.

ساعت ۱۶:۱۵ حرکت به سمت اصفهان هنوز، جاده خلوت است اما از نائین به سمت اصفهان جاده شلوغ‌تر شد در میان راه که نگاه می‌کردم عده زیادی نشسته بودند به اصفهان که رسیدیم از صفه که بگذریم پارک سر خیابانمان به شدت شلوغ بود راستش توقعش را نداشتم اما می‌دانم مردم خسته شده‌اند از این خانه‌نشینی دو ساله.

شاید امسال سال بهتری باشد

شاید امسال سال بهتری باشد، کرونا تمام شود و باز زندگی مثل سابق جریان پیدا کند.

به امید روزی که «چوپانان» رنگ و بوی سابق را پیدا کند با همان مراسم‌ها، شور و نشاط و دورهمی‌ها، تا گردشگران بیش از پیش بتوانند به این روستای کوچک بیایند و از جاذبه‌های آن لذت ببرند.

تولید کنسانتره آهن از مرز ۴۶ میلیون تن گذشت

میزان تولید کنسانتره آهن شرکت‌های بزرگ معدنی و صنایع معدنی طی ۱۱ ماهه سال ۹۹، با افزایش حدود ۶ درصدی، از مرز ۴۶ میلیون تن گذشت.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، ۱۰ شرکت بزرگ تولیدکننده کنسانتره سنگ آهن از ابتدای فروردین تا پایان بهمن ۹۹، حدود ۴۶ میلیون و ۱۸۰ هزار و ۵۴۲ تن تولید کردند.

این رقم در مدت مشابه سال ۹۸، حدود ۴۳ میلیون و ۵۷۳ هزار و ۴۱۲ تن بود.

میزان تولیدکنسانتره آهن در بهمن سال گذشته، ۴ میلیون و ۵۳۵ هزار و ۴۶۲ تن بود که نسبت به رقم مدت مشابه سال ۹۸ (۴ میلیون و ۲۲۷ هزار و ۲۶۳ تن)، ۷ درصد افزایش یافت.

طی ۱۱ ماهه سال گذشته، شرکت‌های بزرگ ۱۷ میلیون و ۲۶۵ هزار و ۹۶ تن کنسانتره به شرکت‌ها ارسال کردند که در مقایسه با رقم مدت مشابه سال ۹۸ (۱۸ میلیون و ۴۹۵ هزار و ۸۷۳ تن)، حدود ۷ درصد کاهش نشان می‌دهد.

میزان ارسال کنسانتره در ماه بهمن سال ۹۹ نیز یک میلیون و ۷۴۶ هزار و ۵۴۸ تن بود که نسبت به رقم مدت مشابه سال ۹۸ (یک میلیون و ۷۲۰ هزار و ۵۳۸ تن)، حاکی از افزایش حدود ۲ درصدی است.

شرکت‌های بزرگ، طی ۱۱ ماهه سال گذشته، ۸۸۱ هزار و ۲۷۱ تن سنگ آهن دانه‌بندی تولید کردند که نسبت به رقم مدت مشابه سال ۹۸ (یک میلیون و ۸۴۷ هزار و ۹۳ تن)، ۵۲ درصد کاهش نشان می‌دهد.

کارشناسان در بررسی سیاه و سفید توافق با چین عنوان کردند

برگ برنده صنایع معدنی

با اعلام امضای تفاهمنامه همکاری میان ایران و چین در قالب سندی ۲۵ ساله، موجی از نظرات موافق و مخالف به سرعت در فضای مجازی منتشر شد. فارغ از نقاط قوت و ضعف این تفاهمنامه، بسیاری از اظهارنظرکنندگان سابقه فعالیت‌های اقتصادی، تولیدی یا سیاسی ندارند و از آن مهم‌تر بدون مطالعه در مسیر تبلیغات قرار گرفته‌اند. هرچند محرمانه بودن این توافقات نیز بر این جو روانی افزوده است. حال برای بررسی این تفاهمنامه و اثرات آن بر عملکرد بخش معدن و صنایع معدنی کشور با فعالان این حوزه گفت‌وگو کرده‌ایم. به اعتقاد بسیاری از کارشناسان و فعالان بخش معدن و صنایع معدنی، چنانچه این تفاهمنامه زمینه ورود سرمایه را به کشور فراهم کند، می‌توان به آن امیدوار بود. در واقع توسعه بخش معدن و بهره‌گیری از ظرفیت‌های معدنی کشور از تقاط قوت همکاری میان ایران و چین به‌شمار می‌رود. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد با وجود تمام شعارهایی که درباره اثرگذاری بخش معدن بر اقتصاد سر داده می‌شود، سال گذشته سهم معدن از تولید ناخالص داخلی به ۰.۷ درصد کاهش یافت. یعنی در طول این سال‌ها نتوانسته‌ایم از ظرفیت‌های این حوزه به درستی استفاده کنیم و تمامی تلاش‌های ما در حد حرف باقی مانده است. البته این دست تفاهم‌ها می‌تواند همچون تیغی عمل کند و پیامدهای منفی را به‌دنبال داشته باشد. از جمله آنکه توسعه بخش معدن و صنایع معدنی به بهره‌گیری از ذخایر معدنی و تولید محصولات میانی منجر و تولید محصولات تکمیلی از اولویت فعالان صنعتی خارج شود. درنتیجه از سیاست‌گذاران و فعالان صنعتی انتظار می‌رود اجرای چنین تفاهم‌هایی را هوشمندانه دنبال کنند و منافع ملی را در بلندمدت مورد توجه قرار دهند.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

> درحال‌حاضر موج منفی نسبت به حضور چینی‌ها در کشور و سرمایه‌گذاری آنها در بخش‌های گوناگون اقتصادی و صنعتی وجود دارد اما با یک نگاه درست به شرایط کشور این سوال مطرح می‌شود که با وجود قوانین دست‌وپاگیر، چه‌کسی‌حاضر به وارد کردن سرمایه‌خود به ایران است؟

صنایع معدنی، برنده تفاهم

کیوان جعفری‌طهرانی، مشاور راهبردی کمیته معدن و صنایع معدنی تفاهمنامه ایران و چین در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی تقویت ارتباط میان ایران و چین و تاثیر آن بر عملکرد بخش معدن و صنایع معدنی کشور، گفت: از ۴۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری چین در ایران براساس سند همکاری ۲۵ ساله میان ۲ کشور، ۸۰ میلیارد دلار آن به حوزه معدن و صنایع معدنی اختصاص دارد که رقم قابل‌توجهی است.

ما برای توسعه زیرساخت‌ها در برنامه ۵ ساله آینده به ۹.۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در حوزه راه آهن، جاده، بنادر و فرودگاه‌ها، نیروگاه‌ها و... نیاز داریم. بنابراین ورود سرمایه چین به ایران می‌تواند تاثیر بسزایی در رشد و توسعه اقتصادی کشور به‌ویژه در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن داشته باشد.

درحال‌حاضر کشور ما به‌ویژه برای اجرای پروژه‌های کوچک و متوسط بخش خصوصی و بزرگ بخش دولتی نیاز به جذب سرمایه دارد. در طول سال‌های گذشته همکاری خوبی میان بخش معدن و صنایع معدنی کشور با طرف‌های چینی برقرار بوده است. تا جایی که پروژه‌های فولاد هفت‌گانه کشور با فاینانس طرف چینی اجرایی شده‌اند. ازجمله این پروژه‌ها می‌توان به فولاد بافق، سبزوار و قائنات اشاره کرد. گندله‌سازی واقع در منطقه ویژه خلیج‌فارس نیز با فاینانس چینی اجرایی شده است. گفتنی است که این تامین مالی‌ها قبل از برجام منعقد شده‌اند. البته در دوران برجام ایران تمایل بیشتری به همکاری با شرکت‌های اروپایی پیدا کرد و این روند زمینه نارضایتی طرف‌های چینی را فراهم و در نتیجه آن همکاری ایران و چین از سال ۲۰۱۶ میلادی کاهش پیدا کرد. به‌دلیل همین دلخوری‌ها نیز انعقاد تفاهمنامه همکاری میان ایران و چین به تعویق افتاد.

این تحلیلگر ارشد بازار بین‌المللی گفت: مدیریت کلان این تفاهمنامه با نظارت مستقیم نماینده رهبر معظم انقلاب (علی لاریجانی) انجام شده است. بدین‌ترتیب این تفاهمنامه لزوما به دولت وابسته نیست و عملکرد آن با تغییر دولت تحت‌تاثیر قرار نخواهد گرفت؛ بلکه تحت نظارت مستقیم نظام است. وی افزود: به اعتقاد من، این تفاهمنامه نقاط قوت متعددی را برای کشور و حتی فعالان بخش خصوصی به‌دنبال دارد. بخش خصوصی برای اجرای پروژه‌های کوچک در بخش معدن و صنایع معدنی به سرمایه نیاز دارد. البته دریافت فاینانس نیازمند اجرای مطالعات امکان‌سنجی قابل‌قبول در ۳ بخش مطالعات امکان‌سنجی مقدماتی، مطالعات امکان‌سنجی واقعی و مطالعات امکان‌سنجی قابل‌قبول بانکی است. چنانچه بخش خصوصی با سرمایه‌گذاری بتواند پروژه‌های در دست اجرای خود را قابل‌قبول معرفی کند، تاثیر بسزایی بر شکوفایی بخش معدن و صنایع معدنی خواهد داشت. در واقع امید می‌رود در سایه این همکاری پروژه‌های کوچک و متوسط و همچنین پروژه‌های کلان زیرساخت‌ها توسعه یابند. البته اغلب شرکت‌های بزرگ خصولتی از سرمایه کافی برای توسعه فعالیت‌های خود برخوردارند و تا کنون نیز بسیار موفق عمل کرده‌اند از جمله خط انتقال آب خلیج‌فارس به فلات مرکزی و شمال شرق کشور که خود از پروژه‌های شاخص در سطح بین‌المللی است و توان مالی مهندسی ایران را به رخ جهانیان می‌کشد. جعفری‌طهرانی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چین بزرگ‌ترین مصرف‌کننده و تولیدکننده اغلب فلزات اساسی در جهان است، آیا در سایه بهبود روابط سیاسی و تجاری با این کشور، می‌توان به بهبود عملکرد این بخش در کشور هم امید داشت، گفت: مهم‌ترین مانع در مسیر صادرات و تجارت ایران علاوه بر تحریم‌ها، قوانین دست‌وپاگیر داخلی و تغییر مداوم مقررات هستند. این تغییرات آسیب‌های غیرقابل جبرانی را به تولید و تجارت وارد می‌کند. نوسانات قابل‌توجه نرخ ارز نیز مانعی جدی در مسیر ورود سرمایه به کشور ما به‌شمار می‌رود. این نوسانات زمینه متضرر شدن سرمایه‌گذاران و از بین رفتن سود صاحبان سرمایه را فراهم می‌کند. بدون تردید هیچ سرمایه‌گذار خارجی حاضر به پذیرش این شرایط و ریسک با سرمایه خود نیست. جعفری‌طهرانی تاکید کرد: درحال‌حاضر موج منفی نسبت به حضور چینی‌ها در کشور و سرمایه‌گذاری آنها در بخش‌های گوناگون اقتصادی و صنعتی وجود دارد اما با نگاه درست به شرایط کشور این سوال مطرح می‌شود که با وجود قوانین دست‌وپاگیر، چه کسی حاضر به ورود سرمایه خود به ایران است؟

عوارض صادراتی، وضع محدودیت‌های صادراتی و بخشنامه‌های متعددی از این دست، زمینه دلسردی سرمایه‌گذاران خارجی و بی‌رغبتی آنها به همکاری با ایران را فراهم می‌کند. این کارشناس ارشد بازار جهانی افزود: به‌طور کلی با وجود کم‌رنگ شدن ارتباطات میان ایران و چین در طول چند سال اخیر، امید می‌رود روابط ما به شرایط پر رونق بازگردد. من انتظار داشتم ایران با تصویب برجام، هوشمندانه‌تر عمل کند و همکاری خود با چین که در دوره نخست تحریم از ایران حمایت کرده بود را محدود نکند. اما در عمل چنین هوشمندی را در روابط ایران مشاهده نکردیم و اثرات آن را در چند سال اخیر دیدیم. به‌طور جامع‌تر اگر موضوع را بررسی کنیم مشاهده می‌کنیم که بیشتر قراردادهای بد با طرف‌های چینی از سال ۲۰۱۷ به بعد بوده است. نبودن نظارت درست و راهبردی در قراردادهای کوچکی مانند صید ترال در خلیج‌فارس و دریای عمان باعث به‌وجود آمدن مشکلات بزرگ و بنیادی برای کشور شد. اما در تفاهمنامه ۲۵ ساله همه مسائل ریز و درشت از سوی عده زیادی از کارشناسان و مشاوران خبره بخش خصوصی و دولتی بررسی و رصد می‌کردند.

▣ تاثیر تفاهمنامه بر رفع کمبودها

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر تاثیر این تفاهمنامه بر رفع کمبودهای موجود در حوزه تجهیزات و قطعات تولیدی گفت: در سال‌های اخیر و با شدت گرفتن موج دوم تحریم‌های اعمالی ایالات متحده علیه ایران، بخش قابل‌توجهی از تجهیزات معدنی و صنایع معدنی کشور از چین تامین شد، چراکه از یک‌سو تنها امکان تامین این تجهیزات از چین وجود داشت. از سوی دیگر، سایر برندهای مطرح جهان همچون کاترپیلار و کوماتسو، با توجه به نرخ ارز برای ما بسیار گران و غیراقتصادی بودند. به صرفه بودن تجهیزات چینی از دلایل اصلی رغبت به این محصولات از سوی تولیدکنندگان و فعالان معدنی و صنایع معدنی ایرانی به‌شمار می‌رود. برخی از این تجهیزات نیز از منظر کیفیت در سطح دنیا مطرح هستند از جمله برند «زوم لیون».

وی افزود: با وجود این تفاهمنامه، قدرت چانه‌زنی ایران با کشورهای اروپایی و غرب افزوده می‌شود. به‌عنوان مثال، هندوستان در سال‌های گذشته و برای اجرای طرح توسعه بندر چابهار اعلام آمادگی کرده و مقرر شده بود حدود ۹۶ تا ۱۰۰ میلیون دلار در این منطقه سرمایه‌گذاری کند. اما این کشور در ادامه و به بهانه تحریم‌ها از این توافق عقب نشست. اما هندوستان درحال‌حاضر با مطرح شدن توافق میان ایران و چین دوباره آماده همکاری با ایران برای توسعه بندر چابهار است؛ بنابراین می‌توان اینطور نتیجه گرفت که در چنین شرایطی انتظار داریم قدرت ما حتی در ابعاد سیاسی نیز بیشتر شود. این فعال اقتصادی در ارزیابی چشم‌انداز آینده صنایع معدنی ذیل این تفاهمنامه همکاری، گفت: سهم معدن از تولید ناخالص داخلی کشور ما بسیار محدود برآورد می‌شود. این عدد در گذشته ۰.۹ درصد بود اما سهم معدن در GDP در سال ۱۳۹۹ برابر ۰.۷ درصد برآورد می‌شود؛ یعنی نه‌تنها نتوانسته‌ایم معدن را جایگزین نفت کنیم، بلکه از اثرگذاری این بخش بر اقتصاد کاسته هم شده است. این افت به‌دلیل مشکلات اقتصادی، کمبود سرمایه، تحریم و کرونا و همچنین سیاست‌گذاری‌های اشتباه ایجاد شده است. وی افزود: اجرایی شدن این تفاهمنامه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و انتظار می‌رود در کوتاه‌ترین زمان ممکن و در سال ۱۴۰۰ به مرحله اجرا برسد، چراکه مشمول زمان شدن به منزله تشدید مخالفت‌های داخلی و بین‌المللی با این تفاهمنامه خواهد بود. به‌ویژه آنکه چین اعلام کرده چنانچه عموم مردم ایران با این تفاهمنامه مخالف باشند، از موضع خود عقب‌نشینی می‌کند.

جعفری‌طهرانی گفت: درحال‌حاضر عده بسیاری بدون آگاهی به این تفاهمنامه و شرایط موجود اقدام به مخالفت کرده‌اند و نظرهای غیرکارشناسی به سرعت در فضای مجازی منتشر می‌شود. کمااینکه پس از تصویب برجام عده‌ای ندانسته و نخوانده خوشحالی کردند. درحال‌حاضر نیز همین عده حضور فعالی در این جوسازی دارند.

کیوان جعفری‌طهرانی

سعید برزگر

▣ احتمال افزایش سهم معدن

جعفری‌طهرانی در ادامه خاطرنشان کرد: چنانچه این تفاهمنامه در مسیر درستی اجرایی شود می‌توان انتظار داشت که سهم معدن در اقتصاد تا پایان این ۲۵ سال افزایش یابد. با توجه به ذخایر قابل‌توجه معدنی کشور انتظار می‌رود سهم این بخش از تولید ناخالص داخلی به ۷ درصد هم افزایش یابد. البته تحقق این هدف تفقط منوط به حضور طرف‌های خارجی ازجمله چین در ایران نیست، بلکه انتظار می‌رود محدودیت‌ها و قوانین دست‌وپاگیر در حوزه‌های گوناگون تولید برطرف شود و مطابق با فرمایش رهبر معظم انقلاب، مانع‌زدایی از مسیر تولید و فعالیت‌های اقتصادی در اولویت باشد تا بدین‌ترتیب شاهد بهبود شرایط باشیم.

وی در پایان و در پاسخ به سوالی مبنی بر الزامات بهره گرفتن کامل و اصولی از این توافق گفت: این توافق نباید مشمول زمان شود، چراکه به منزله دلسرد شدن هر دو طرف خواهد بود. در همین حال باید زمینه آگاهی‌رسانی به مردم فراهم شود تا بدانند نسبت به چه موضوعی مخالفت یا موافقت می‌کنند. توسعه و ترویج جو بی‌اعتمادی مردم نسبت به چین زمینه دلسردی طرف چینی را فراهم می‌کند؛ بنابراین باید رسالت و افق همکاری با چین را ترسیم کنیم و در همین حال منافع ملی را مورد توجه قرار دهیم. یکی از نقاط قوت این تفاهمنامه جذب منابع انسانی داخلی در اجرای پروژه‌هاست. ما درحال‌حاضر با سیل قابل‌توجه جوانان تحصیلکرده و متخصص اما بیکار روبه‌رو هستیم. بهره‌گیری از نیروی داخلی در توسعه صنایع زمینه بهبود در معیشت مردم را در کنار توسعه بخش معدن و صنایع معدنی فراهم می‌کند و بدین‌ترتیب شاهد توسعه‌ای همه‌جانبه خواهیم بود.

بازی در زمین بدون توپ

سعید برزگر، کارشناس صنعتی در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی تفاهمنامه همکاری میان ایران و چین تاکید کرد: این تفاهمنامه درحال‌حاضر آنقدرها هم جنبه اجرایی ندارد و نمی‌توان منتظر اثرگذاری آن بر عملکرد دو کشور بود، چراکه درحال‌حاضر هرکدام از طرفین اهداف دیگری را از انعقاد این قرارداد دنبال می‌کنند. چین در حال‌حاضر قراردادهای اقتصادی قابل‌توجهی را در منطقه ما و حتی با سایر اقتصادهای بزرگ جهان از جمله ایالات متحده منعقد کرده و دنبال می‌کند؛ بنابراین هیچ‌گاه منافع اقتصادی خود را برای همکاری با ایران به خطر نمی‌اندازد. ایران هم در طول سال‌های گذشته نشان داده در قراردادهای خارجی خود آنقدرها هم خوش قول نبوده و تحولات سیاسی بر قراردادهای خارجی آن تاثیر می‌گذارد.

این کارشناس افزود: با وجود موارد یادشده، ایران کشوری معدنی بوده و بهره‌گیری از این ظرفیت‌های غنی معدنی مستلزم تجهیزات روز است. یکی از دلایل عقب‌ماندگی بخش معدن کشور و فعالیت معادن با ظرفیت پایین با وجود ظرفیت‌های موجود، دسترسی نداشتن به تجهیزات و فناوری‌های روز دنیاست. کمبود این تجهیزات به‌ویژه در بخش اکتشاف و فرآوری به چشم می‌خورد. در چنین موقعیتی اصلاح شرایط موجود مستلزم بهره‌گیری از دانش فنی روز جهان است.

برزگر گفت: چین در بخش معدن و تجهیزات معدنی سابقه خوبی دارد و در رده کشورهای نخست جهان در این حوزه قرار دارد؛ بنابراین این همکاری می‌تواند زمینه توسعه بخش معدن و صنایع وابسته به آن و همچنین رشد راندمان تولید را فراهم کند.

وی افزود: البته همکاری میان ایران و چین به‌ویژه در بخش معدن و صنایع معدنی سابقه طولانی دارد. درحال‌حاضر بسیاری از واحدهای فولادی کشور با تجهیزات چینی همکاری می‌کنند. البته انتظار می‌رود این تفاهمنامه این روابط را تسهیل کند و توسعه ببخشد. در مجموع بخش معدن و صنایع وابسته به آن از همکاری با چین متضرر نخواهند شد و حتی در این بخش انتظار بهبود شرایط را داریم. این کارشناس صنعتی در ادامه تاکید کرد: با این وجود به‌دلیل ناآگاهی عامه مردم، موجی منفی از این تفاهمنامه در جامعه ایجاد شده است. در همین حال دولت‌های گذشته نیز آنقدر در اجرای تعهدات خود بدقولی و در انتشار اخبار با بی‌صداقتی عمل کرده‌اند، که اعتماد مردم از بین رفته است. وی در پایان خاطرنشان کرد: به اعتقاد من مخالفان و موافقان این تفاهمنامه هر ۲ بیش از اندازه بزرگنمایی می‌کنند، چراکه قرارداد سندی الزام‌آور است، بدین‌ترتیب چنانچه هرکدام از طرفین به تعهد خود عمل نکنند، پیامدهایی در انتظار آنها خواهد بود. اما درحال‌حاضر تنها تفاهمنامه همکاری میان ایران و چین منعقد شده است. در همین حال جزئیات اجرای آن نیز به‌طور شفاف و دقیق اعلام نشده و همین موضوع موضع‌گیری صریح درباره این تفاهمنامه را دشوار می‌کند.

سخن پایانی

همانطور که بارها تاکید شده و همواره در سخنرانی‌های تبلیغاتی هم تکرار می‌شود، ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است که می‌تواند زمینه توسعه صنایع معدنی را فراهم کند و تاثیر بسزایی بر رشد و رونق اقتصادی داشته باشد. با وجود تمام شعارها، تاکنون از ظرفیت‌های این بخش به درستی بهره گرفته نشده است. فعالان صنایع معدنی نبود سرمایه خارجی و نداشتن امکانی برای ورود تجهیزات و فناوری‌های روز دنیا را علت اصلی این عقب‌ماندگی می‌دانند. بر همین اساس نیز بسیاری از آنها به تفاهم ۲۵ ساله همکاری ایران با چین خوش‌بین هستند و امید دارند در سایه این توافق و با ورود سرمایه و فناوری از ظرفیت‌های این بخش به‌درستی بهره گرفته شود.

یادداشت

ضرورت بازنگری در سیاست‌های کلی

احسان سلطانی
کارشناس اقتصاد

چین در طول سال‌های اخیر به بزرگ‌ترین قدرت صنعتی و صادراتی جهان بدل شده است. این کشور در طول چند سال آینده بزرگ‌ترین اقتصاد دنیا می‌شود. با اذعان به تمام مزیت‌های صنعتی و اقتصادی چین، باید اقرار کرد که در برقراری تفاهم همکاری میان ایران و چین بسیاری از اصول اولیه، اهداف این قرارداد و چشم‌انداز آتی آن باید مورد توجه بیشتری قرار گیرد.

در همین حال بررسی سابقه روابط تجاری میان ایران و چین در طول سال‌های گذشته ضروری به‌نظر می‌رسد.

چین در طول سال‌های گذشته با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بازار ایران سود خوبی را از آن خود کرده است. البته که ایران بازار آنقدرها بزرگی هم برای چین نیست اما جذابیت‌های خاص خودش را دارد. به‌عنوان مثال، قبل از تحریم مجدد ایالات متحده علیه ایران حدود ۳۰ درصد صادرات خودرو سواری چین به مقصد ایران و ایران نخستین بازار صادراتی خودروهای سواری این کشور بود.

هرچند در روابط اقتصادی و سیاسی، هر کشوری به دنبال تامین منافع خود است، درنتیجه هر ایرادی هم در این روابط تجاری وجود دارد به عملکرد ایران باز می‌گردد. اگر قرار باشد چین به‌عنوان صادرکننده محصولات نهایی، تکمیلی، ماشین‌آلات و... با ایران طرف قرارداد شود، ایران در موضع واردکننده مواد اولیه و محصولات خام قرار می‌گیرد؛ بنابراین این همکاری مانع رشد اشتغالزایی، تولید کالاهای مصرفی و نهایی می‌شود.

تجربه چنین همکاری میان ایران و چین در صنایع مختلفی همچون قطعه‌سازی، لوازم خانگی، صنایع فلزی، پوشاک، مبلمان و... وجود دارد. بدین‌ترتیب باید منتظر وارد آمدن ضربات جدی به صنایع کوچک و متوسط که اغلب در اختیار بخش خصوصی هستند باشیم. درواقع اگر این تفاهم به سبک و سیاق سال‌های گذشته باشد نباید به نتیجه‌بخش بودن آن امیدوار بود.

در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ حدود ۲ هزارمیلیارددلار ارز در کشور مصرف شده اما این ارز چطور مصرف‌شده و چه نتایجی برای ما به‌دنبال داشته است؟ طبق همین روال باید اقرار کرد که نحوه تعامل ما با چین در طول سال‌های گذشته آنقدرها هم درست نبوده است.

البته که این تفاهم و توسعه روابط میان ایران و چین با حمایت فعالان بخش معدن همراه است، چراکه چین خریدار بالقوه مواد خام صادراتی ایران است. اما این دست اقدامات در نهایت توسعه اقتصادی کشور و بهبود شرایط زندگی مردم را به دنبال ندارد.

بدون تردید در سایه این قرارداد سرمایه به کشور وارد می‌شود اما ورود این سرمایه به منزله خروج ذخایر معدنی کشور است. مجموع اشتغالزایی در بخش معدن کشور حدود ۱۰۰ هزار نفر برآورد می‌شود؛ اگر اشتغالزایی صنایع فلزی و سایر صنایع وابسته به آن را هم حساب کنیم، در مجموع از این حوزه برای ۳۰۰ هزار نفر اشتغالزایی می‌شود. بنابراین توسعه این همکاری منفعت آنچنانی برای مردم به‌دنبال ندارد و حتی از اثرگذاری ویژه‌ای بر اشتغالزایی هم برخوردار نیست. در چنین شرایطی باید نسبت به حفظ منابع طبیعی و معدنی خود حساس باشیم.

سیاست خروج مواد اولیه در قرن نوزدهم رواج داشت و اکنون دیگر مورد پذیرش نیست. به‌علاوه آنکه با تمام شعارهایی که در طول سال‌های گذشته مبنی بر مخالفت با خام‌فروشی سر داده شده، مغایرت دارد. درنتیجه در موقعیت کنونی تبیین سیاست‌های اصولی کشور ضروری به‌نظر می‌رسد، آیا می‌خواهیم صادرکننده مواد اولیه باشیم یا قرار است در مسیر پیشرفت، توسعه، اشتغالزایی و رفاه هرچه بیشتر مردم گام برداریم؟

اگرچه این تفاهمنامه منفعت برخی حوزه‌ها ازجمله بخش معدن را به دنبال دارد، اما تا اهداف کلی نظام تبیین نشود نمی‌توان به بهبود شرایط امید داشت. امروزه، صادرات مواد خام و اولیه جایگاهی ندارد. این نگاه توسعه‌ای نیست و نباید براساس آن برای پیشرفت کشور برنامه‌ریزی کرد.

یادداشت

باید با کشورهای دیگر هم تفاهمنامه امضا کرد

هادی حق‌شناس
کارشناس اقتصاد

تفاهمنامه امضاشده میان ایران و چین زمانی می‌تواند بیشترین دستاورد را برای کشور داشته باشد که به کشور چین منحصر نشود. در جهان امروز کشورها میان خود قراردادهای متعدد دو یا چندجانبه امضا می‌کنند و این امر به سود توسعه و پیشرفت کشورها است. ایران باید امضای تفاهمنامه‌های بیشتر را به‌ویژه با ۱۵ همسایه خود در دستور قرار دهد و صرفا خود را به یک بلوک محدود کند. هیچ کشوری نمی‌تواند تمام نیازهای کشوری دیگر را برطرف کند به همین دلیل روابط متنوع برای پیشرفت هر کشور ضروری است. به این ترتیب ایران هم باید راهی برای یافتن منافع مشترک با دیگر کشورها پیدا کند چراکه با امضای چنین تفاهمنامه‌ها و قراردادهایی است که کشور در شرایط تهدید و بحران می‌تواند مفری برای خروج از مشکلات بیابد.

این یک قرارداد نیست، توافقنامه هم نیست بلکه تفاهم راهبردی بین دو کشور با قدمتی تاریخی است. نکته دیگر اینکه ایرانی‌ها در ذهن خود همواره احیای راه ابریشم بوده و هست. همچنین همه کشورهای همسایه ما قراردادهای دوجانبه یا چندجانبه با همین جمهوری خلق چین یا کشورهای دیگر دارند. مهم‌ترین کشورهای همسایه ما یعنی روسیه، عربستان و ترکیه ده‌ها قرارداد دو یا چندجانبه با کشورهای جهان دارند. ایران هنوز ناظر در کشورهای شانگهای است.

ما پیش از انقلاب به یک بلوک اقتصادی به نام اکو ملحق شدیم اما در ۴ دهه اخیر به بلوکی ملحق نشدیم مگر اوراسیا آن هم در سال گذشته. اقتصادی با ظرفیت ایران باید ده‌ها پیمان دو و چندجانبه داشته باشد. اما به هر دلیلی تاکنون چنین نشده است. این تفاهمنامه یک تفاهمنامه راهبردی بلندمدت است. این سند مانع انعقاد تفاهمنامه‌های مشابه با دیگر کشورها نخواهد بود. چین امروز بزرگ‌ترین قرارداد تجاری و تراز تجاری را با ایالات متحده و اروپا دارد. بنابراین ایران با کشوری تفاهمنامه راهبردی امضا نکرده است که آن کشور انحصارا فقط با ایران چنین پیمانی ببندد. اصولا چنین تفاهمنامه‌هایی در جهان معمول است. این بستگی به ایران دارد که از این سند در زمینه‌های صنعت، حمل‌ونقل، گردشگری، بانک و... چگونه بهره‌برداری کند.

صرف امضای تفاهمنامه نه حلال مشکلات ایران است یا عدم امضای آن منجر به حل مشکلات توسعه‌ای خواهد شد. بدیهی است که کشور باید بتواند از ظرفیت‌های خود و ظرفیت سایر کشورها برای توسعه و پیشرفت بهره ببرد. نباید به این تفاهمنامه یک شکل صفر و یکی داده شود و همه چیز را سیاه و سفید کنیم. درواقع وجود یا نبود آن را نباید مزیت ببینیم بلکه آنچه مفید برای اقتصاد ایران است این است که چگونه از مزیت خود و سایر کشورها برای پیشرفت بهره ببریم.

چین نیاز به انرژی جهان از جمله ایران دارد و ایران هم برای توسعه نیازمند سرمایه‌گذاری و فناوری است. اگر این دو نیاز در یک راهبرد برد-برد تنظیم شود طبعا به نفع هر دو طرف خواهد بود اما اگر چنین تفاهمنامه‌ای مورد نقد ایالات متحده و برخی کشورهای منطقه قرار می‌گیرد بیانگر آن است که حداقل به لحاظ شکلی این تفاهمنامه یک تفاهمنامه مطلوب است زیرا همین کشورها به دنبال منافع خود هستند و هیچ کشوری در جهان به خاطر منافع دیگران نه می‌جنگد و نه مبارزه‌ای را انجام می‌دهد. اینکه برخی کشورها از جمله امریکایی‌ها از این تفاهم برآشفته هستند نشانگر موفقیت است. به همین دلیل اگر منافع کشور را تامین کنیم حتما می‌تواند یک گام مهم برای استفاده از ظرفیت‌ها باشد.

فراموش نکنیم این یک تفاهم راهبردی است و برای اینکه اجرایی شود نیاز به قراردادهای گوناگون در زمینه‌های مختلف است.

به‌یقین امروز در جهان یک کشور نمی‌تواند تمام نیازهای کشور دیگر را تامین کند. امروز کشورها به این دلیل که در مواقع بحرانی دچار مشکل نشوند قراردادهای چندجانبه تنظیم نمی‌کنند بلکه به سمت تفاهم دوجانبه می‌روند. ایران قابلیت دارد که حداقل با ۱۵ همسایه خود قرارداد دوجانبه داشته باشد. تفاهم فعلی را صرفا می‌توانیم گام اول بدانیم؛ گرچه در پیمان اوراسیا نیز ایران گام دیگری برداشته است.

به نظر می‌رسد هرچه بتوانیم منافع مشترکی با کشورهای بیشتری ایجاد کنیم در زمان بحران و تهدید به سود کشور خواهد بود. دور از عقل است که همه تخم‌مرغ‌ها را در یک سبد بگذاریم و این تفاهم مانعی برای توافقات دیگر نخواهد بود. بلکه این امر اجتناب‌ناپذیر و ما باید با بقیه کشورها مشابه تفاهمنامه با چین و منافع بلندمدت تعریف کنیم.

تاکید کارشناس روابط بین‌الملل در بررسی ابعاد مختلف سند همکاری ایران و چین:

کشورها دیگر به دنبال فتح سرزمین‌ها نیستند

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین یک سند راهبردی است که بنا است روند حرکتی دو کشور را در ربع قرن آینده تعیین کند. این سند در مرحله کنونی الزام‌آور نیست و تا زمانی که قراردادهای مشخص برای بخش‌های گوناگون اقتصادی امضا نشود نمی‌توان از اجرایی شدن و تبعات آن سخن گفت. با این حال، امضای چنین قراردادی با مخالفت جدی برخی و موافقت تمام‌قد عده دیگری، به‌ویژه در میان دولت، مجلس شورای اسلامی و حاکمیت ایران روبه‌رو شد.

در همین راستا علی بیگدلی، کارشناس روابط بین‌الملل در گفت‌وگو با صمت ضمن اینکه دور شدن چین و امریکا از یکدیگر را نامحتمل دانست، تاکید کرد: نگرانی اصلی از این قرارداد به دلیل وضعیت نابرابر دو کشور است. ایران اکنون به‌شدت زیر فشار تحریم‌های اقتصادی است و همین امر بر نگرانی‌ها می‌افزاید. او با رد قابل مقایسه بودن سند همکاری مشترک ایران و چین و قرارداد ترکمانچای تصریح کرد: مدت‌هاست از عصر استعمار و امپریالیسم گذر کرده‌ایم. اکنون دیگر کشورها به دنبال کشورگشایی و فتح سرزمین‌ها نیستند. هدف اصلی کشورها در دنیای امروز نفوذ اقتصادی است. این کارشناس اقتصاد بین‌الملل امکان اجرایی شدن این تفاهمنامه را خیلی پررنگ نمی‌داند. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

رویکرد معطوف به شرق به اندازه رویکرد معطوف به غرب منافع ملی را به حاشیه خواهد راند چراکه ما نیز باید مانند اغلب کشورهای جهان به دنبال استفاده از بازارهای مختلف باشیم و به همین دلیل در سیاست خارجی یکجانبه‌گرایی و نگرش معطوف به یک سمت مطلوب نخواهد بود

◉ با امضای تفاهمنامه همکاری راهبردی ۲۵ ساله ایران و چین برخی از این صحبت می‌کنند که جمهوری خلق چین قصد تغییر در استراتژی جهانی داشته و روابط این کشور با ایالات متحده به‌زودی دستخوش تغییراتی خواهد شد. در این باره نظر شما چیست؟

به نظر من و با رجوع به واقعیت‌های اقتصادی بعید است چین خود را در مقابل ایالات متحده قرار دهد و روابط این دو به تخاصم شدیدی بینجامد چراکه مراودات تجاری این دو کشور سالانه به بیش از ۷۵۰ میلیارد دلار می‌رسد. به این ترتیب جمهوری خلق چین با وجود شکاف‌ها و اختلافاتی که با کاخ سفید بر سر مسائل مختلفی چون تایوان یا دریای چین جنوبی دارد، بزرگ‌ترین شریک تجاری امریکا هم محسوب می‌شود.

از نظر اقتصادی بازار امریکا از بهترین بازارها است. کشوری با جمعیت بیش از ۲۰۰ میلیون نفر و سطح مصرفی بالاتر از هر کشور دیگر فضایی را ایجاد می‌کند که کمتر اقتصادی حاضر به از دست دادن آن است، به‌ویژه وقتی سطح روابط اقتصادی به ارقام بالایی چون ۷۵۰ میلیارد دلار در سال می‌رسد دیگر چشم‌پوشی از این بازار تقریبا ناممکن می‌شود. به این ترتیب با پذیرش فرض افزایش اختلافات میان چین و امریکا باز هم نباید به این نتیجه رسید که چین از بازار امریکا دست خواهد شست و مثلا قصد دارد ایران را جایگزین چنین بازاری کند چراکه در عمل هم بازار ایران به هیچ وجه با ظرفیت‌های بازار ایالات متحده قابل مقایسه نیست.

◉ پس چه عاملی سبب می‌شود در شرایطی که ایران زیر فشار تحریم‌های شدید ایالات متحده قرار دارد، چین دست به چنین کاری بزند و یک تفاهمنامه ۲۵ ساله با ایران را امضا کند؟

چین امروز با چین دهه‌های قبل تفاوت‌های زیادی دارد. اکنون چین یک قدرت اقتصادی بزرگ در جهان به شمار می‌رود و در شرایطی قرار گرفته که با انباشت کالا و سرمایه در بازار داخلی خود مواجه شده است. هنگامی که انباشت سرمایه و کالا به جایی می‌رسد که بازار داخلی کشش مصرف را ندارد، صادرات کالا و سرمایه در دستور کار کشورها قرار می‌گیرد. به همین دلیل هم جمهوری خلق چین به دنبال بستن تفاهمنامه‌های راهبردی بلندمدت با کشورهای مختلف و از جمله کشورهای خاورمیانه است.

نباید فراموش کنیم ایران تنها کشور خاورمیانه نیست که با چین تفاهمنامه امضا کرده است. از این دست تفاهمنامه‌ها میان چین با کشورهای دیگر منطقه چون عربستان سعودی، مصر، امارات متحده عربی، ترکیه و رژیم صهیونیستی هم بسته شده است. حتی شنیده می‌شود دولتمردان چینی به دنبال امضای تفاهمنامه‌ای از همین جنس با عراق هم هستند. به این ترتیب مسئله چین به هیچ وجه تنها ایران نیست و کشورهای گوناگون منطقه، جدا از نزدیکی و دوری آنها به امریکا، برای چین به‌عنوان بازار هدف مطرح هستند.

◉ بحث‌های گوناگون و داغی حول این تفاهمنامه صورت گرفته است. شما این فرآیند را به چه شکل می‌بینید؟

در قدم اول باید دانست که هنوز قراردادی میان دو کشور امضا نشده و صرفا یک تفاهمنامه امضا شده است. تفاهمنامه‌ها مسئولیت‌آور یا التزام‌آور نیستند و به این ترتیب تا زمانی که این تفاهمنامه تبدیل به قراردادهای عملی نشود نمی‌توان به جزئیات آن پرداخت. البته باید توجه داشت که هنوز جزئیات آن هم منتشر نشده است. به هر حال تا عملیاتی شدن این تفاهمنامه زمانی طولانی باقی مانده است.

◉ با این همه می‌بینیم برخی با این تفاهمنامه مخالفت‌های جدی دارند. به‌عنوان یک کارشناس فکر می‌کنید این تفاهمنامه تا این اندازه نگران‌کننده است؟

بخشی از واکنش‌های منفی که در میان ایرانی‌های داخل و خارج کشور بروز یافته نه ناشی از یک نگاه نقادانه به چنین تفاهماتی بلکه ناشی از نگاه منفی به برخی دستگاه‌ها است. متاسفانه با افزایش فشارهای اقتصادی در کشور فضای جامعه به‌شدت دوقطبی شده و این نیز سبب شده بخش‌هایی از جامعه نگاهی منفی به این تفاهمنامه داشته باشند. حتی برخی این سند را با قرارداد ترکمانچای یا وثوق‌الدوله مقایسه می‌کنند که به هیچ وجه صحیح نیست زیرا همان‌طوری که در سوال پیشین هم گفتم هنوز قراردادی امضا نشده که بخواهیم ابعاد آن را تحلیل کنیم.

با این همه باید توجه داشت که امضای این تفاهم به معنای نهایی شدن همه چیز نیست و ممکن است هیچ‌گاه دو طرف به مرحله عملیاتی شدن این سند حرکت نکنند.

◉ فکر می‌کنید ممکن است این قرارداد اجرایی نشود؟

گاهی این‌طور فکر می‌کنم. دست‌کم با توجه به شرایط فعلی فکر می‌کنم شاید در آینده نزدیک این تفاهم به امضای قراردادی منجر نشود. درواقع موافقان و مخالفان این توافق باید توجه داشته باشند که لزوما هر تفاهمنامه‌ای به امضای قراردادهای متعدد منجر نخواهد شد.

با این حال، باید توجه داشت که احتمالا امضای هر قراردادی در شرایط فعلی می‌تواند بیشتر به سود چین تمام شود تا ایران، زیرا اکنون دو کشور در شرایط برابر قرار ندارند. منظورم از شرایط برابر توان اقتصادی و نظامی مساوی نیست بلکه شرایط ثبات دو کشور است. ایران اکنون در شرایط دشوار اقتصادی و زیر فشار تحریم‌ها است و در زمینه‌های گوناگون ممکن است مجبور به امتیازدهی شوند. به این ترتیب نگرانی اصلی که در رابطه با سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین وجود دارد از این موضوع نشأت می‌گیرد.

همچنین باید توجه داشت که مقامات چینی اعلام کردند براساس سند همکاری ۲۵ ساله آنها می‌توانند نفت ایران را ارزان‌تر از نرخ جهانی بخرند و پول آن را هم نه با دلار بلکه با یوان چین خواهند پرداخت. حال آنکه یوان چین هنوز یک ارز معتبر جهانی محسوب نمی‌شود. در مقابل برخی از سرمایه‌گذاری ۴۰۰ و برخی نیز از سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیارد دلاری چین در ایران صحبت می‌کنند. واقعیت این است که معلوم نیست زیرساخت کشور ما حتی برای ۲۵ سال هم توانایی جذب این رقم هنگفت سرمایه‌گذاری را داشته باشد یا خیر.

به هر روی ابهامات ایجادشده بر سر تفاهمنامه ایران و چین زیاد است و به همین دلیل هم در جامعه جهانی با تردید و ابهام‌های فراوان به آن نگریسته می‌شود.

◉ همان‌طور که گفتید برخی از این قرارداد به‌عنوان چیزی مشابه قرارداد ترکمانچای یاد می‌کنند. تا چه اندازه می‌توان این قیاس را درست دانست؟

این استدلال و مقایسه اصلا درست نیست. واقعیت این است که قرارداد ترکمانچای که میان ایران قجری و روسیه تزاری بسته شد در شرایطی یکسره متفاوت و بسیار حساس به امضا رسید. آن زمان دولت ایران به هیچ وجه توان رویارویی با ارتش روسیه تزاری را نداشت. روس‌ها در آن زمان صاحب انواع تسلیحات مدرن جنگی بودند و در مقابل ارتش ایران به شکل سنتی و ایلیاتی شکل گرفته بود و به جنگ همسایه شمالی رفت.

از سوی دیگر روس‌ها در مناطق قفقاز نفوذ فوق‌العاده‌ای داشتند. درواقع گرچه قفقاز حیاط خلوت ایران بود اما قاجاریه نفوذ چندانی در این سرزمین نداشت. این در حالی است که این منطقه به دلیل اینکه در میان سه کشور عثمانی، ایران و روسیه قرار داشت، همواره با کشاکش‌های مختلف روبه‌رو بود. حتی پتر کبیر نیز قصد فتح این سرزمین را داشت و تا میانه‌های راه هم آمد اما موفق به فتح قفقاز نشد.

با این همه شرایط امروز ایران به هیچ وجه با آن زمان قابل مقایسه نیست. همان‌طور که گفتم نگرانی اصلی درباره این قرار از شرایط نابرابر دو طرف نشأت می‌گیرد و اینکه چینی‌ها هم تاکید بر بستن قراردادهای انحصاری دارند. گرچه کالاها و خدمات ایرانی هم می‌توانند بخشی از بازار چین را بگیرند اما همه می‌دانند توان اقتصاد به مراتب کمتر از چینی‌ها است و حتی تا ربع قرن آینده هم بعید به نظر می‌رسد که ایران بتواند به صادرات چشمگیری به چین نایل شود.

◉ شما میان قرارداد استعماری و قرارداد در شرایط دشوار تفاوت قائل شدید. همچنین نگرانی خود را شرایط نابرابر دو کشور اعلام کردید. به نظرتان در شرایط فعلی جمهوری اسلامی در مقابل چاره دیگری جز نزدیکی بیشتر با شرق ندارد؟

این یکی از مسائل چالش‌برانگیز است. ایران نباید از خشم امریکا به دامن چینی‌ها بیفتد. چینی‌ها می‌گویند باید سوسیالیسم را در داخل کشور پیش گرفت اما در خارج از سرزمین خود باید امپریالیستی عمل کرد. این نگاه نشان می‌دهد چین چگونه به قراردادهای گوناگون خود می‌نگرد.

اکنون بیش از یک قرن از عصر استعمار و کلونیالیسم (پسااستعمارگری) فاصله گرفتیم. حتی گفته می‌شود دیگر عصر امپریالیسم هم به پایان رسیده است. در این شرایط دیگر کشورها به دنبال کشورگشایی نیستند و ادعای سرزمینی چندانی نسبت به یکدیگر ندارند. کشور چین هم بسیار پهناور است و نیازی به سرزمین ایران ندارد. دغدغه چینی‌ها نفوذ اقتصادی در ایران و هر کشور دیگری است.

البته به دلیل خصومت با امریکا که از ابتدای انقلاب ایجاد شد، نگاه برخی مسئولان کشور به ناچار به شرق معطوف شد. اما این سوال در جامعه شکل گرفته که در مقابل فداکاری‌ها و نزدیکی‌هایی که با شرق ایجاد شده، آیا منافع ملی ما نیز تامین خواهد شد؟ من فکر می‌کنم رویکرد معطوف به شرق به اندازه رویکرد معطوف به غرب منافع ملی را به حاشیه خواهد راند چراکه ما نیز باید مانند اغلب کشورهای جهان به دنبال استفاده از بازارهای مختلف باشیم و به همین دلیل در سیاست خارجی یکجانبه‌گرایی و نگرش معطوف به یک سمت مطلوب نخواهد بود.

◉ در سوالات قبلی اشاره کردید نسبت به اجرایی شدن این قرارداد مطمئن نیستید. چرا فکر می‌کنید ممکن است این تفاهمنامه دست‌کم در آینده نزدیک به قرارداد تبدیل نشود؟

در چند روز گذشته مقاماتی برجسته از رژیم صهیونیستی، سعودی و امارات نارضایتی خود را از سند همکاری ایران و چین اعلام کردند. این ۳ کشور تهدید کردند اگر چین اقدام به سرمایه‌گذاری در ایران کند آنها قراردادهای خود را با جمهوری خلق چین فسخ خواهند کرد.

به این ترتیب این سند هنوز آینده روشنی ندارد و باید منتظر واکنش چین نسبت به این تهدیدات بود. البته برخی هم تصور می‌کنند چینی‌ها خیلی راغب به اجرایی شدن این تفاهم هستند اما نباید فراموش کرد چینی‌ها سرمایه‌گذاران سخاوتمندی نیستند بلکه برعکس به‌شدت سرمایه‌گذاران زیرکی هستند و به این راحتی بازی نخواهند خورد. اینکه چین به سمت ایران آمده دور از چشم ایالات متحده نمانده است. به این ترتیب حتی ممکن است در مذاکرات هسته‌ای پیش رو ایالات متحده امتیازاتی به ایران دهد یا لااقل مذاکرات را به نحوی پیش ببرد که یک توافقنامه جدید هسته‌ای بسته شود. در این صورت هم به دلیل باز شدن دست ایران احتمال اجرایی شدن این توافق کمتر می‌شود. نباید فراموش کرد در سطح جهانی تهدید جدی برای امریکا چین است و نه ایران.

به هر حال هنوز آینده این قرارداد روشن نیست و معلوم نیست که در ادامه چه پیش خواهد آمد.

◉ برخی شایعات حکایت از این دارند که چین برای پروژه‌های خود در ایران قصد دارد ۵ هزار نیروی نظامی وارد کشور کنند. در این باره هنوز هیچ مقام رسمی آن را تایید نکرده است. این موضوع تا چه حد متعارف و قابل قبول است؟

چنین چیزی به هیچ وجه نه مرسوم است و نه قابل قبول. در روابط بین‌الملل به هیچ وجه سرمایه‌گذاران نمی‌توانند برای حفظ منابع خود به کشورهای دیگر نیروی نظامی بفرستند. با هیچ توجیهی چنین امری مورد قبول نیست. حتی از لحاظ قانون اساسی کشور هم این امر کاملا ممنوع است و به هیچ وجه با وجود قانون اساسی فعلی نمی‌توان با چنین چیزی موافقت کرد.

در برخی کشورها هم که چنین اتفاقی افتاده حفاظت از منابع اقتصادی صرفا یک بهانه برای حضور نظامی ارتش‌ها در کشورهای دیگری است. حال چنانچه بنا باشد چین به ایران نیروی نظامی بفرستد، جدا از اینکه تعداد این نیروها چقدر باشد و چه توجیهی برای حضور خود داشته باشند یا جدا از اینکه در پایگاه‌های نظامی حضور خواهند داشت یا مناطق دیگر، اقدامی نادرست و به‌شدت به زیان منافع ملی کشور است.

البته هنوز هیچ مقام رسمی در ایران و چین این مسئله را اعلام یا تایید نکرده و صرفا شایعاتی درباره آن منتشر شده است. اما در هر حال نباید فراموش کنیم جمهوری اسلامی محصول انقلابی است که مهم‌ترین آرمانش استقلال بود و آمدن نیروی نظامی چین به ایران مشابه اتفاقی است که در زمان شاه و در دوره اجرای کاپیتولاسیون رخ داد و با مخالفت جدی بنیان‌گذار نظام هم در آن زمان مواجه شد و اعتراضات ایشان به کاپیتولاسیون بود که سبب اتفاقات سال ۴۲ و بعد تبعید ایشان شد.

به هر صورت این اقدام یک رفتار توهین‌آمیز محسوب می‌شود و مطابق قواعد بین‌المللی نیز قابل قبول نیست که کشور برای حفاظت از سرمایه‌های خود نیروی نظامی خودی را به کشور مقصد گسیل کند.

علی بیگدلی

نباید از خشم امریکا به دامن چینی‌ها بیفتیم. چینی‌ها می‌گویند باید سوسیالیسم را در داخل کشور پیش گرفت اما در خارج از سرزمین خود باید امپریالیستی عمل کرد. این نگاه نشان می‌دهد چین چگونه به قراردادهای گوناگون خود می‌نگرد

قوای سه‌گانه در راستای مانع‌زدایی از مسیر تولید گام بردارند

یک عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: هر سه قوه که عملکرد آنها به نوعی مکمل یکدیگر است، وظیفه دارند به رفع موانع تولید و پشتیبانی از آن توجه داشته و با برنامه‌ریزی در این مسیر حرکت کنند.

اسماعیل حسین‌زهی در گفت‌وگو با ایسنا، گفت: با توجه به اینکه رهبر معظم انقلاب در چند سال اخیر دغدغه تولید را داشتند، ضروری است تا سه قوه با وحدت رویه و جدیت بیشتری در بحث حمایت از تولیدکنندگان و رفع موانع موجود گام بردارند.

وی افزود: رهبر معظم انقلاب چندین سال پیاپی است که در نام‌گذاری سال روی بحث تولید تاکید دارند. در سال ۹۹ نیز گام‌های مثبتی در بحث جهش تولید برداشتیم. بحث تولید مقوله‌ای بسیار مهم است که روی معیشت مردم و خودکفایی کشور بسیار تاثیرگذار است.

نماینده مردم خاش در مجلس تصریح کرد: در نام‌گذاری سال ۱۴۰۰ رهبر معظم انقلاب روی مانع‌زدایی از مسیر تولید تاکید داشتند. هر سه قوه که عملکرد آنها به نوعی مکمل یکدیگر است، وظیفه دارند به بحث رفع موانع تولید توجه داشته و با برنامه‌ریزی در این مسیر با وحدت رویه حرکت کنند.

حسین‌زهی تاکید کرد: موانع موجود بر سر راه تولیدکنندگان امروز یک عامل بازدارنده برای رونق تولید به‌شمار می‌رود و با توجه به تاکید رهبر معظم انقلاب بر هر سه قوه واجب است که برای کنار زدن این موانع و پشتیبانی از تولید در سال جدید گام‌های جدی‌تری بردارند.

معاون قضایی دادستان کل کشور مطرح کرد

واقع‌بینی در تعیین نرخ خودرو

صنعت خودرو در دهه ۸۰ خورشیدی، جایگاه به‌نسبت مناسبی در بازارهای بین‌المللی داشت. به گزارش صمت محصولات خودروسازان بزرگ کشور به برخی کشورهای آسیایی، افریقایی و امریکای‌جنوبی صادر می‌شد. حتی برای گسترش این بازارهای خارجی خودروسازان مبادرت به راه‌اندازی سایت در این کشورها کردند. اما دهه ۹۰ صنعت خودرو کشور با چالش‌های اساسی روبه‌رو بود و تحریم‌های چندباره این صنعت سبب شد ظرفیت‌های داخلی بیشتر مورد توجه قرار گیرد. همین امر منجربه تولید خودروهای جدید ملی شد که امسال وارد بازار خودرو می‌شوند. محصولاتی که بخش اعظمی از قطعات آن در داخل تولید و تامین شده است.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

تصمیم‌گیری واقع‌گرایانه

افزایش نرخ دلار سبب شد قیمت مواد اولیه داخلی و خارجی مورد نیاز تولید افزایش بسیاری داشته باشد و همین امر در کنار سایر عوامل قیمت تمام‌شده خودرو را افزایش دهد. در چند سال اخیر، تعیین قیمت خودرو از سوی شورای رقابت مورد نزاع باشد. درحالی‌که براساس قانون باید محصولاتی که بازار انحصاری دارند از سوی نهادی بالاتر قیمت‌گذاری شوند، فعالان صنعت خودرو عنوان می‌کنند، چرا این قانون برای تولیدکنندگان مواد اولیه داخلی اعمال نمی‌شود و اگر قرار است قیمت فولاد، مس و... در بورس تعیین شود، خودرو هم باید به این شیوه قیمت‌گذاری شود. در این راستا موافقان و مخالفانی وجود دارد. به‌عنوان مثال، معاون قضایی دادستان کل کشور معتقد است نهادهای ذی‌ربط در قیمت‌گذاری خودرو باید واقع‌گرایانه تصمیم‌گیری کنند. به‌گزارش ایکوپرس، سعید عمرانی، با بیان اینکه به‌جای آنکه تولیدکننده را از بین ببریم و از دلال حمایت کنیم، باید حامی تولید و مصرف‌کننده باشیم، گفت: در گام دوم انقلاب باید موانعی که پیش روی تولید وجود دارد، برداشته شود؛ بنابراین قوه قضاییه در تمام حوزه‌ها ظرفیت‌ها را در اختیار تولید می‌گذارد تا موانع رفع شود.

وی افزود: اگر عواید اختلاف قیمت موجود خودرو در کارخانه و بازار نصیب خودروساز می‌شد، مانع بزرگی در تولید که همان نقدینگی است، رفع می‌شد. اما هم‌اکنون خودروسازان مبالغ بالایی به قطعه‌سازان بدهکارند و اگر روند به همین ترتیب ادامه یابد، چرخ تولید قطعه‌ساز و خودروساز از فعالیت بازخواهد ایستاد.

او ادامه داد: چشم سایر صنایع به صنعت مادر و مهمی مانند صنعت خودرو است. مدیریت و گردش کارخانه وسیعی مانند ایران‌خودرو با ده‌ها هزار کارگر دغدغه بزرگی است.

معاون قضایی دادستان کل کشور عنوان کرد: اگر یارانه‌ای که در ثبت‌نام خودرو توزیع می‌شود برای کل مردم بود، شرایط متفاوت می‌شد درحال‌حاضر، تعداد کمی از افراد و بیشتر دلالان از این یارانه بهره می‌برند و همین امر فشار زیادی به تولیدکننده وارد می‌کند.

او تصریح کرد: در این زمینه باید با بصیرت بیشتری عمل کنیم تا این تناقض به نفع تولید رفع شود؛ در یکی دو سال اخیر شاهد هستیم که کارخانه با وام یا کمک صندوق توسعه اداره شده که این راهکارها قابل اتکا و پایدار نخواهد بود و ادامه روند فعلی سبب ورشکستگی خودروسازان، توقف تولید و ایجاد بحران‌های کارگری خواهد شد.

عمرانی در ادامه با بیان اینکه جنگ اقتصادی به مراتب از جنگ نظامی سخت‌تر است، گفت: این جنگ در سفره مردم قابل لمس است؛ مسائل مربوط به معیشت فعلی، زیبنده مردم ایران نیست و باید با مدیریت درست ساماندهی شود.

ضرورت رفع تحریم‌های داخلی

معاون دادستان کل کشور، با اشاره به صراحت بیان رهبر معظم انقلاب در رفع موانع تولید و پشتیبانی از آن، گفت: می‌توان بسیاری از موانع که ۸۰ درصد آن در داخل کشور یافت می‌شود و نه مرزهای بیرونی را از مسیر برداشت.

عمرانی با تاکید بر شفاف‌سازی نحوه تخصیص ارز ترجیحی در صنعت خودرو، اظهارکرد: زنجیره فعلی در این مسیر معیوب است که البته این مسئله غیرقابل حل نیست. این مقام مسئول، با بیان اینکه در تحریم ظالمانه عده‌ای از شرایط سوءاستفاده کرده و کاسب تحریم هستند، تصریح کرد: ما توان تامین تمام نیازمندی‌های صنعت را در چارچوب کشور داریم و از خارجی‌ها بی‌نیاز هستیم اما برخی که منافع آنها در واردات است، مانع خودکفایی می‌شوند.

معاون قضایی دادستان کل کشور با بیان اینکه، باید امید را به جامعه بازگردانیم، گفت: با برقراری احساس امنیت در جامعه، باید از سرمایه‌گذاری و تولید حمایت کنیم.

عمرانی کارگران را ولی‌نعمت مسئولان خواند و گفت: ایران‌خودرو به‌عنوان برند قابل اتکا مورد حمایت و ظرفیت‌های موجود برای پیگیری و رفع موانع در قوه قضاییه در اختیار این تولیدکننده است؛ بیکاری از بزرگ‌ترین دلایل آسیب اجتماعی است، باید به‌نوعی مدیریت کنیم که چرخ تولید در گردش باشد و نرخ بیکاری روزبه‌روز کمتر شود.

به فکر صادرات تارا باشید

معاون قضایی دادستان کل کشور در نخستین بازدید خود در سال ۱۴۰۰ از صنعت خودرو، با تجلیل از طرح‌های توسعه‌ای گروه صنعتی ایران‌خودرو و داخلی‌سازی قطعات با فناوری بالا، تولید خودرو ملی در صنعت را مانند تولید موشک در امنیت کشور دانست و اظهار کرد: ایران‌خودرو فعالیت‌های قابل‌توجهی در راستای جهش تولید انجام داده است.

عمرانی با اشاره به خلاقیت مهندسان ایرانی در طراحی خودرو جوان‌پسند تارا، این محصول را با کیفیت و دارای قابلیت صادرات به بازارهای منطقه دانست و گفت: باید برای صادرات این محصول برنامه‌ریزی شود.

این مقام مسئول با بیان اینکه وظیفه نهاد قضایی تسهیل اجرای شعار سال تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌هاست، گفت: قوانین مزاحمی که از مشکلات تولید و صنعت خودرو کشور به‌شمار می‌رود را باید شناسایی و نسبت به رفع آنها اقدام کرد.

برای حمایت از تولید آمادگی کامل داریم

عمرانی تصریح کرد: با استفاده از قوانین، مقررات و ظرفیت‌های موجود در قوه قضاییه، برای حمایت از تولید آمادگی کامل داریم. معاون قضایی دادستان کل کشور از خودروسازی و قطعه‌سازی به‌عنوان صنایع مهم در خط مقدم جنگ اقتصادی نام برد و گفت: قطعه‌سازی از راهبردی‌ترین مراحل تولید در روند خودکفایی و جهش تولید است.

او یادآور شد: در بازدید از ایران‌خودرو، نمونه بارزی از جهش تولید و عرضه محصولات جدید برای جلب رضایت مشتریان را مشاهده کردم؛ در این شرکت استعداد و ظرفیت‌های بالایی وجود دارد و می‌تواند نقطه قوت و نویدبخش سایر صنایع در مسیر خودکفایی کامل در تولید خودرو در آینده نزدیک باشد.

برنامه‌های جدید ایران‌خودرو

در ادامه فرشاد مقیمی، مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، به تشریح آخرین دستاوردهای این گروه صنعتی در جهش تولید و اجرای منویات رهبر معظم انقلاب در موضوع تولید خودروهای کم‌مصرف پرداخت.

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو در زمینه اقدامات ایران‌خودرو در تولید و عرضه محصولات با کیفیت و استاندارد با بهره‌مندی از فناوری‌های نوین اظهارکرد: صنعت خودرو کشور برای توسعه نیازمند هم‌افزایی دانش فنی عملیاتی است و اگر چه سرمایه انسانی توانمند و متعهد ایران‌خودرو توفیقات ارزشمندی را در عرصه خودکفایی و تولید محصول داشته اما تداوم و توسعه این امر با هدف دستیابی به اهداف بلندی که مورد نظر حاکمیت است، نیازمند مشارکت و توسعه سایر مراکز علمی و فنی در این بخش است.

مقیمی با قدردانی از حمایت‌ها و نگاه ویژه قوه قضاییه به تولید و گروه صنعتی ایران‌خودرو، گفت: تمام سازکارها و تمهیدات لازم برای تحقق رهنمودهای رهبر معظم انقلاب در سال ۱۴۰۰ فراهم شده است.

مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، یکی از مهم‌ترین برنامه‌های ایران‌خودرو در سال جدید را افزایش ۲۵ درصدی تولید نسبت به سال گذشته، توسعه محصول، افزایش سهم برند ایران‌خودرو در سبد محصولات عنوان و خاطرنشان کرد: افزایش تولید خودروهای تجاری و تولید محصول کشنده جدید، اتوبوس آمبولانسی و اتوبوس برقی در سال جدید در دستور کار قرار دارد.

حذف موانع اداری و رونق تولید

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با بیان اینکه برای بهبود و شکوفایی وضعیت تولید باید موانع اداری رفع و شرایط صدور مجوزها تسهیل شود، گفت: اگر سدهای مختلف از سر راه تولید برداشته شده و پشتیبانی لازم انجام شود، می‌توانیم با استفاده از ظرفیت‌ها، شاهد رشد و شکوفایی تولید باشیم.

سیدعلی حسینی در گفت‌وگو با ایرنا اظهارکرد: رهبر معظم انقلاب در سال‌های اخیر تولید و اقتصاد را موضوع اصلی نام‌گذاری سال قرار دادند که بر همین اساس سال ۱۳۹۹ نیز با جهش تولید به ثبت رسید اما در این سال‌ها هنوز به نتیجه دلخواه در زمینه تولید دست پیدا نکرده‌ایم که نشان می‌دهد ابتدا باید مشکلات در این حوزه رفع شود تا بتوانیم شاهد شکوفایی مورد نیاز در بخش تولید باشیم.

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با تاکید بر اینکه تولید شامل بخش‌های گوناگون صنعتی، اقتصادی، معدنی، کشاورزی، خدماتی و فرهنگی می‌شود، تاکید کرد: موانعی برای رشد تولید ایجادشده که با وجود سرمایه‌گذاری‌های مناسب، اجازه تحقق اهداف تولیدی را نمی‌دهد و در عمل بخش زیادی از ظرفیت‌ها خالی باقی می‌ماند.

حسینی با تاکید بر لزوم حذف موانع اداری، تصریح کرد: در آغاز شیوع ویروس کرونا نیاز به تولید مواد ضدعفونی‌کننده افزایش چشمگیری داشت و در همین زمان برای تامین بازار و رفع مشکل کمبودها وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به همراه وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کردند تولید مواد ضدعفونی‌کننده‌ای که در آنها الکل استفاده می‌شود نیازی به دریافت هیچ مجوزی ندارد. بررسی‌ها در این دوره نشان می‌دهد کمتر از یک ماه نیاز بازار به مواد ضدعفونی‌کننده در کشور تامین شد و بعد از گذشت دو ماه حتی به مازاد تولید نیز دست یافتیم که این روند بیانگر این است که در صورت برداشتن موانع و مقررات موازی تولید، کشور به همراه بخش خصوصی آمادگی رشد و تغییر را دارد.

وی گفت: از سوی دیگر، با افزایش تحریم‌ها بخش خصوصی برخلاف کوچک بودن و مالکیت فقط ۳۰ درصد از اقتصاد ملی توانست با باقی ماندن در میدان تولید، بخش عمده‌ای از راهبردی‌ترین مراحل تولید در روند خودکفایی و جهش تولید است.

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با بیان اینکه بخش دیگری از موانع، قوانین و مقررات موازی است، اظهارکرد: سازمان غذا و دارو و سازمان ملی استاندارد به صورت موازی آیین‌نامه‌هایی را برای تولیدات مربوط دارند و برخی تولیدی‌ها باید از هر دو سازمان مجوز دریافت کنند که نیاز به پیگیری‌های بسیاری در این زمینه دیده می‌شود.

به‌گفته حسینی، در برخی موارد واحدهای تولیدی مجبور به دریافت مجوز از ۳ سازمان دارند و این موضوع یکی از موانعی است که زمان و هزینه بسیاری به تولیدکننده تحمیل می‌کند که صرفه اقتصادی ندارد.

گزارش خبری

تسهیل صدور جواز و استقرار واحدهای تولیدی

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: حذف مراحل زائد اداری در روند صدور مجوز و تسهیل استقرار واحدهای صنعتی و معدنی از موضوعاتی است که باید امسال با همکاری سایر نهادها محقق شود. به‌گزارش شاتا، سعید زرندی درباره اقدامات وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال ۹۹ و تحقق شعار جهش تولید، گفت: وزارت صنعت، معدن و تجارت سال گذشته اقداماتی را در زمینه جهش تولید انجام داد و سعی کرد علاوه‌بر ریل‌گذاری برای توسعه تولید در سال‌های آینده، با اجرای برنامه‌های گوناگون در کوتاه‌مدت نیز به نتایج مطلوب برسد و اگرچه به‌طور کامل به هدف مورد نظر نرسیدیم اما در برخی از حوزه‌ها نتایج خوبی به‌دست آمد.

رشد ۷.۸ درصدی شاخص رشد بخش صنعت

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت، معیار اصلی برای سنجش میزان موفقیت بخش تولید را شاخص رشد اعلام شده از سوی مرکز آمار ایران و بانک مرکزی دانست و تصریح کرد: براساس شاخص ۹ ماهه سال گذشته که از سوی این مراکز اعلام شد، شاخص حوزه صنعت نسبت به مدت مشابه سال ۹۸ حدود ۷.۸ درصد مثبت بوده است درحالی‌که در سال‌های قبل از آن حتی رشد منفی هم داشتیم.

زرندی در کنار همکاری و هماهنگی نهادهای مختلف در راستای حمایت از تولید، چند اقدام وزارتخانه را در حصول این نتایج مهم و تاثیرگذار عنوان کرد و افزود: یکی از این اقدامات مربوط به شناسایی ظرفیت‌های خالی حوزه صنعت و معدن بود که به‌صورت جدی در وزارتخانه پیگیری و سعی شد طرح‌های نیمه‌تمام و واحدهای تعطیل به‌عنوان اولویت برای سرمایه‌گذاری معرفی شود. معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام دوم را مربوط به مدیریت واردات کالا معرفی کرد و ادامه داد: وزارتخانه سعی کرد از واردات کالاهای نهایی تا جایی که امکان دارد، جلوگیری کند و به‌این ترتیب بازار در اختیار محصول ایرانی قرار گرفت.

براساس توضیحات این مقام مسئول، بحث ساخت داخل نیز از دیگر اقدامات وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای رشد تولید بود و از سال ۹۸ با اجرای نهضت ساخت داخل سعی شد وابستگی ارزی در بخش تولید کالاها کاهش یابد که نتایج و آثار خوبی را به‌دنبال داشت.

زرندی در ادامه با تاکید بر رشد ۲۷ محصول منتخب صنعتی از ۴۲ محصول گفت: چهارمین اقدام مهم دیگر وزارت صنعت، معدن و تجارت در افزایش تولید، ایجاد یک بستر بر مبنای اعتماد به واحدهای تولیدی و فعالان اقتصادی بود؛ در واقع نگاه برای تامین ارز واحدهای صنعتی متفاوت شد و با اجرای واردات در مقابل صادرات و به رسمیت شناختن ارز اشخاص، شاهد رشد در حوزه تولید بودیم. معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت در ادامه درباره موضوع ساخت داخل تصریح کرد: در این زمینه سه نوع محصول تعریف شد، یکی از آنها محصولات وارداتی بود که تولیدکننده ایرانی قادر است آن را تولید کند، ما با کمک سامانه «توان ایران» این محصولات را به تولیدکنندگان معرفی کردیم و حدود ۲.۵ میلیارد دلار قرارداد از طریق این سامانه انجام شد که این اتفاق به معنی کاهش ارزبری است. زرندی در ادامه به موضوع تامین ارز و سیاست‌های وزارتخانه در این زمینه اشاره کرد و گفت: در کنار سایر منابع مالی از جمله تسهیلات بانکی و استفاده از تبصره ۱۸ قانون بودجه، از سال گذشته با یک رویکرد جدید سعی کردیم تامین مالی را از طریق بازار سرمایه پیگیری کنیم و بنگاه‌های بزرگ را تشویق کردیم با فروش سهام در بورس و همچنین از طریق انتشار اوراق، از ظرفیت این بازار استفاده کنند و سال گذشته ۳ برابر سال ۹۸، انتشار اوراق برای واحدهای صنعتی داشتیم و امیدواریم امسال هم این رشد ادامه پیدا کند. وی ادامه داد: ابتکار دیگری که وزارتخانه در بهمن و اسفند سال گذشته برای تامین منابع مالی واحدهای خرد انجام داد، استفاده از ظرفیت بنگاه‌های بزرگ بود؛ به‌این ترتیب که با استفاده از منابع مالی شرکت‌های بزرگ در بانک‌ها، تسهیلاتی را برای واحدهای کوچک تامین کرد و در اسفند با این روش حدود ۱۲ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری جدید انجام شد. زرندی درباره رفع موانع تولید و حذف مراحل زائد اداری در روند صدور مجوز توضیح داد: وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال جدید، از ۹۵۶ نخبه صنعتی، نظرسنجی درباره نیازهای بخش تولید در ۳ حوزه اقتصاد کلان، نهادهای همکار تولید و در وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام داد که در بخش مربوط به وزارتخانه دو اولویت مشخص شد که یکی مربوط به زیرساخت شهرک‌های صنعتی و دیگری مربوط به روند صدور مجوزها بود؛ همان‌طور که قبلا هم اعلام کردیم، در سال ۹۹، تا جایی که امکان داشت در وزارتخانه فرآیند صدور مجوز را کوتاه کردیم به‌طوری که در حوزه‌های مختلف به جز خودرو، فولاد و پتروشیمی، روند صدور مجوز به ۳.۶ روز رسید اما در صدور مجوز برای واحدهای تولیدی، بین ۱۱ تا ۱۸ سازمان و نهادهای دیگر نیز دخیل هستند که وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تسهیل در روند صدور مجوزها پیشنهاد داد تا این نهادها، نیازها و شروط خود را اعلام کنند و تولیدکننده در همان ابتدا، متعهد به انجام و رعایت آنها شود.

سعید عمرانی: با استفاده از قوانین و ظرفیت‌های موجود در قوه قضاییه، برای حمایت از تولید آمادگی داریم

ثبت در سامانه صیاد، شرط دریافت چک

سخنگوی اجرای قانون جدید چک اعلام کرد: مردم نباید به هیچ عنوان چک ثبت نشده در سامانه صیاد را از طرف مقابل دریافت کنند.

به گزارش بانک مرکزی، آمنه نادعلی‌زاده گفت: قانون جدید چک مشمول چک‌های بنفش رنگ جدید می‌شود که دارای عبارت «کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است» است. وی افزود: چک‌های جدید از ابتدای فروردین امسال توزیع شده‌اند و فرآیند تبادل آنها با چک‌های قبلی متفاوت است؛ به‌گونه‌ای که صادرکننده باید مشخصات چک شامل تاریخ، مبلغ و هویت دریافت‌کننده و خود را در سامانه صیاد ثبت کند.

به‌گفته نادعلی‌زاده، گیرنده چک هرگز چک ثبت نشده در سامانه صیاد را دریافت نکند، زیرا آن چک قابلیت نقدشوندگی ندارد؛ ضمن اینکه گیرنده چک هم باید به سامانه مربوطه مراجعه کند، استعلام بگیرد و اطلاعات درج شده روی چک و در سامانه صیاد را چک کند.

وی افزود: قانون جدید چک به اجرای مقررات موجود در قانون مبارزه با پولشویی کمک و از جعل چک جلوگیری می‌کند.

به‌گفته نادعلی‌زاده، چک‌های قبلی به روال گذشته پذیرش و پردازش می‌شوند اما چک‌های جدید در وجه حامل صادر نمی‌شوند و از طریق سامانه صیاد نقل و انتقال داده می‌شوند.

وی اظهار کرد: چک‌های قدیمی فعلا کارسازی می‌شوند اما این روند دائمی نیست و بانک مرکزی در زمان مشخصی آنها را از بازار جمع‌آوری می‌کند.

در بررسی صمت از موانع اجرای توافق همکاری ایران و چین مطرح شد:

FATF نباشد قراردادی هم در کار نیست

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

از روزی که محمدجواد ظریف و وانگ‌یی، وزیر خارجه جمهوری خلق چین در تهران سند همکاری ۲۵ساله ایران و چین را امضا کردند تا امروز بازار گمانه‌زنی در شبکه‌های اجتماعی و همچنین رسانه‌های رسمی و غیررسمی فارسی‌زبان داغ بوده است. مسئله تا اندازه‌ای حساس شد که وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران مجبور شد در شبکه اجتماعی نوپا اما پرطرفدار و جذاب «کلاب هاوس» توضیحاتی پیرامون این سند ارائه دهد و تفاوت‌های آن را با یک قرارداد رسمی تبیین کند. در بین پرسش‌هایی که از محمدجواد ظریف در این باره پرسیده شده بود یکی از سوالات اهمیت بسیار بیشتری داشت و آن هم موضع چینی‌ها نسبت به قرار گرفتن ایران در لیست سیاه FATF و همچنین تحریم‌های یکجانبه دولت امریکا بود. پاسخ ظریف اما باعث شد سوالات بیشتری در این زمینه ایجاد شود، چراکه وزیر خارجه کشورمان به مشروط شدن اجرای این سند به رفع این دو مانع (FATF و تحریم‌های بانکی امریکا) ازسوی چینی‌ها اشاره و این موضوع را به‌عنوان یکی از شرایط عملیاتی شدن تفاهم بین دو کشور عنوان کرد. همین اظهارات ظریف باعث شد کارشناسان درباره اقدامات احتمالی ایران برای پذیرش لوایح چهارگانه گمانه‌زنی کنند، چراکه طبق گفته‌های وزیر خارجه ایران عملا بدون خروج ایران از لیست سیاه FATF، چینی‌ها از انعقاد و اجرای هرگونه قراردادی امتناع خواهند کرد؛ از همین رو زمزمه‌هایی پیرامون بررسی دوباره این لوایح در مجمع تشخیص مصلحت نظام شنیده می‌شود و باتوجه به انگیزه‌ای که سند همکاری با چینی‌ها ایجاد کرده، به‌نظر می‌رسد در صورت بررسی دوباره FATF، می‌توان امیدوار بود که نتیجه نشست مجمع تشخیص مصلحت نظام با آنچه تاکنون بوده، متفاوت باشد.

هنوز قراردادی امضا نشده است

ابراهیم بهادرانی، کارشناس مسائل اقتصادی و معاون سابق اقتصادی و امور بین‌الملل وزارت صنایع با توضیح درباره تفاوت‌های تفاهم و قراردادهای بین‌المللی، به صمت گفت: پیش از هر چیز باید توجه داشت که این سند یک قرارداد بین دو کشور نیست، بلکه یک توافقنامه است؛ به‌عبارتی دو کشور توافق کرده‌اند تا در زمینه‌های خاصی که طرفین مورد بررسی قرار داده‌اند قراردادهایی منعقد کنند که در نتیجه آن یک طرف سرمایه‌گذاری می‌کند. یعنی تا این لحظه هیچ قراردادی بین ایران و چین امضا نشده و فقط تفاهمی انجام شده که هر دو طرف در برخی زمینه‌ها با یکدیگر به همکاری بپردازند.

بهادرانی با اشاره به نحوه انعقاد اسنادی از این دست، عنوان کرد: چنین اسنادی که برای همکاری بین کشورها تنظیم می‌شوند، به‌اصطلاح «پروتکل» نام دارند که اتفاقا درباره سایر کشورهای دارای سابقه همکاری با ایران وجود دارد؛ خصوصا زمانی که ایران تحت تحریم نبود با خیلی از کشورها پروتکل‌های همکاری فی‌مابین داشتیم.

این کارشناس اقتصاد ادامه داد: بنابر آنچه گفته شد سند همکاری ۲۵ساله ایران و چین هم اتفاق عجیب و جدیدی نیست. کشورها در حوزه‌های مختلف با یکدیگر چنین اسنادی را امضا می‌کنند تا هر دو طرف بتوانند از مواهب آن بهره‌مند شوند.

نحوه تنظیم اسناد همکاری

معاون سابق امور تولیدی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی با یادآوری نحوه تنظیم چنین اسنادی در دولت، به صمت گفت: برای مثال بنده زمانی که در سازمان برنامه بودم تک‌تک حوزه‌ها را بررسی و آنها را دسته‌بندی کرده و به رئیس سازمان تحویل می‌دادیم تا باتوجه به این بررسی‌ها اسناد همکاری تنظیم شوند.

درباره سند همکاری با چین هم دقیقا همین روند طی شده و شایعاتی که پیرامون آن مطرح می‌شود، درست نیست. در ضمن نباید فراموش کرد که هنوز اتفاق خاصی نیفتاده و این سند برای هیچ یک از طرفین تعهدی را در پی نخواهد داشت.

همکاری با چین می‌تواند مثبت باشد

بهادرانی با تاکید بر لزوم سختگیری در مراحل انعقاد قراردادها بیان کرد: زمانی که ما باید سختگیری‌های لازم را انجام دهیم، وقتی است که قرار است در حوزه‌های مختلف قرارداد ببندیم، چراکه در این مرحله هر بندی که در قراردادها ذکر می‌شود، تعهداتی را برای هر دو طرف در بر دارد.

معاون سابق اقتصادی و امور بین‌الملل وزارت صنایع با اشاره به تحریم‌های امریکا علیه ایران تاکید کرد: از طرفی هم باید توجه داشت که چین دومین اقتصاد جهان است و همکاری با آنها می‌تواند به نفع ما باشد، چراکه نخستین اقتصاد جهان ما را تحریم کرده و اروپایی‌ها نیز از این کشور حمایت می‌کنند. سایر کشورها نیز امکان همکاری با ما را ندارند، چراکه عمدتا در توان‌شان نیست. پس چینی‌ها می‌توانند کمک‌های شایانی به اقتصاد ما بکنند اما به‌شرط اینکه قراردادهای مذکور به‌نحو کارشناسی‌شده، دقیق و هوشمندانه تنظیم شوند.

بهادرانی در پایان با اشاره به حجم تجارت بین ایالات متحده و چین، خاطرنشان کرد: نباید فراموش کرد که حجم تجارت بین امریکا و چین به‌مراتب بیشتر از تجارت این کشور با ایران است و به‌طبع چینی‌ها آن رابطه را قربانی رابطه با ایران نخواهند کرد. اصلا چنین انتظاری هم معقول و منطقی نیست.

همه کشورها به فکر منافع خودشان هستند و طبیعتا نخستین و دومین اقتصاد بزرگ جهان بدون همکاری و تجارت با یکدیگر امکان رشد ندارند.

> ما در لیست سیاه گروهی هستیم که چینی‌ها نیز عضو آن هستند و به‌طبع از مصوبات این گروه تخطی نخواهند کرد

چین عضو FATF است و قوانینش را نقض نمی‌کند

حسن بهشتی‌پور، کارشناس روابط بین‌الملل با اشاره به تناقضات در اظهارات پیرامون سند همکاری ایران و چین به صمت گفت: متاسفانه بیشتر کارشناسان دچار یک پارادوکس مفهومی هستند، چراکه فکر می‌کنند چین با این سند قرار است با تحریم‌های امریکا مقابله کند، در حالی که به هیچ وجه چنین گزاره‌ای درست نیست.

وی در ادامه افزود: همانطور که در اظهارات مقامات رسمی کشور هم آمده، چینی‌ها بستن قراردادهایی در این چارچوب را منوط به رفع تحریم‌ها و خروج ایران از لیست سیاه FATF کرده‌اند. همین موضوع مبین این است که موضع چینی‌ها به هیچ عنوان در تضاد و تقابل با امریکا و تحریم‌های یکجانبه آنها علیه ایران نیست، بلکه اتفاقا ما اگر می‌خواهیم این سند جنبه رسمی به خود بگیرد باید تلاش کنیم در وهله اول از لیست سیاه FATF خارج شویم، سپس برای رفع تحریم‌ها اقدام کنیم.

چین با امریکا رقابت می‌کند، نه تقابل

بهشتی‌پور در ادامه گفت: انتظار اینکه چینی‌ها به‌خاطر ایران با امریکا به تقابل بپردازند، انتظاری عبث و بیهوده است، چراکه چین با امریکا در حال رقابت است و اصلا موضوع تضاد و تقابل مطرح نیست. وقتی دو کشور در حال رقابت با یکدیگر هستند طبیعتا باید در سطوح مختلف روابط سازنده‌ای با یکدیگر داشته باشند؛ در غیر این صورت اصلا رقابتی شکل نمی‌گیرد و هر دو طرف متضرر می‌شوند.

این کارشناس روابط بین‌الملل ادامه داد: چینی‌ها تنها در امریکا بیش از ۲ هزار میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کرده‌اند. وقتی چنین رابطه‌ای بین دو کشور برقرار است، به هیچ عنوان نمی‌توان انتظار داشت که هر کدام از این کشورها منافع اقتصادی خود را به پای رابطه با ایران قربانی کنند.

وی به نحوه انعقاد قراردادهای همکاری بین امریکا و چین اشاره و بیان کرد: این سیاست برای امروز و دیروز نیست، بلکه از سال ۱۹۷۱ که نیکسون به چین رفت و با رهبر چین قراردادی بستند که «دن شیائو پینگ» آن را در دهه ۱۹۸۰ تکمیل کرد، وجود داشت. این رهبر چین در همان دوره هم اعلام کرد که چین دو نظام دارد؛ یکی سیستم کمونیستی برای داخل و دیگری نظام سوسیالیستی مبتنی بر بازار آزاد است که می‌تواند با همه کشورها در تعامل اقتصادی باشد. با همین روش بود که چین از یک کشور فوق‌العاده فقیر به یک قدرت بزرگ اقتصادی در جهان تبدیل شد که در حال رقابتی بسیار نزدیک با امریکا است.

برای تعامل باید FATF را بپذیریم

بهشتی‌پور در پایان به عضویت چین در گروه اقدام مالی اشاره کرد و گفت: باید توجه داشت که چین یکی از اعضای گروه اقدام مالی است که اختصارا ما آن را به‌عنوان FATF می‌شناسیم. یعنی ما در لیست سیاه گروهی هستیم که چینی‌ها نیز عضو آن هستند و به‌طبع از مصوبات این گروه تخطی نخواهند کرد. اینکه نمی‌شود چین عضو گروه اقدام مالی باشد اما در عین حال با کشوری مراوده اقتصادی کند که در لیست سیاه همان گروه قرار دارد.

سخن پایانی...

باتوجه به بررسی‌های نافرجام لوایح چهارگانه در نهادها و ارگان‌های مختلف کشورمان بسیاری بر این باور بودند که جمهوری اسلامی ایران بدون اینکه تحریم‌های هسته‌ای لغو شوند FATF را نخواهد پذیرفت. البته اظهارات نمایندگان مجلس یازدهم و همچنین مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز این موضوع را تقویت می‌کرد، چراکه اغلب اعضای این دو مرجع تصمیم‌گیری مخالف پذیرش این لوایح ازسوی ایران بودند. البته تا زمان تهیه این گزارش نیز سخنی از پذیرش FATF به میان نیامده اما بسیاری از کارشناسان بر این باورند که موضوع تفاهم ایران و چین برای مراجع سیاسی و اقتصادی ایران این انگیزه را ایجاد خواهد کرد که بالاخره با همه مفاد لوایح چهارگانه گروه اقدام مالی موافقت کنند تا مقدمات خروج ایران از لیست سیاه این گروه فراهم شود.

از طرفی هم تحلیلگران اقتصادی معتقدند بدون پذیرش این لوایح ایران حتی در صورت آزادسازی منابع بلوکه‌شده‌اش نیز موفق به وارد کردن این منابع به داخل کشور نخواهد شد.

باتوجه به این دو نکته و همچنین شعارهای اقتصادی نمایندگان مجلس یازدهم باید گفت انتظار می‌رود مانع‌زدایی ورود سرمایه به کشور ازسوی ساکنان فعلی بهارستان در اولویت قرار گیرد، چراکه ایران در حال حاضر به منابع ارزی احتیاج دارد و ظاهرا راه دیگری غیر از پذیرش این لوایح باقی نمانده است. این موضوع به حدی جدی است که حتی دوستان ایران در عرصه بین‌المللی هم هرگونه همکاری را مشروط به پذیرش لوایح CFT و پالرمو کرده‌اند.

یادداشت

به فکر پذیرش FATF باشیم

علی ماجدی
سفیر سابق ایران در آلمان

پیش از هر بحثی باید این موضوع را در نظر داشت که هیچ کشوری بدون برقراری روابط پایدار و سازنده با سیستم‌های بین‌المللی مبادلات مالی نخواهد توانست به الگوی موفقی از توسعه تجارت دست پیدا کند. یکی از مسائلی که در تجارت جهانی و مبادلات بانکی برای کشورمان مشکلاتی را ایجاد کرده، سهم ۸۰ درصدی دلار در نقل‌وانتقالات بانکی در جهان است که باعث شده سایر ارزها از توان به‌مراتب کمتری نسبت به دلار برخوردار باشند، به همین دلیل گفته می‌شود هر مراوده مالی برای اینکه بتواند به نحو احسن اجرایی شود باید از طریق سیستم بانکی جهان انجام گیرد و نیز همچنان بیشترین نقل‌وانتقالات با دلار امریکا انجام می‌شود. سازکار اینستکس یکی از مواردی بود که می‌توانست ارتباط ما را با این سیستم‌ها حفظ کند، اما مشکل این طرح در نادیده گرفتن موضوع سهم دلار به‌عنوان ارزی که کاملا بر بازارهای جهانی تسلط دارد، بود. در واقع اروپایی‌ها اگر می‌خواستند این برنامه به موفقیت برسد، باید به این فکر می‌کردند که باید کانالی ایجاد شود که ارتباطش با دلار به‌نوعی باشد که در دام تحریم‌ها نیفتد. در واقع دولت‌های اروپایی اگر می‌خواستند اینستکس کار کند باید فکری برای حل این مشکل می‌کردند، چراکه دلار بیشترین سهم را در مراودات مالی داشته و ما هم ازسوی دولت امریکا تحت تحریم هستیم.

همانطور که می‌دانیم مانند سایر راهکارهایی که ارائه شد اما به نتیجه ملموسی نرسید، اینستکس نیز نتوانست انتظارات ما را از اروپایی‌ها برآورده کند که دلیل اصلی آن نیز قدرت بسیار بالای دلار در برابر یورو و سایر ارزهای جهان است؛ از همین رو گفته می‌شود اروپایی‌ها اگر واقعا می‌خواستند اینستکس به نتیجه برسد، باید بانک جداگانه و ویژه‌ای را تاسیس می‌کردند که اصلا کاری با دلار نداشته باشد و مثلا با استفاده از یورو مبادلات را انجام می‌دادند. مثال‌هایی هم برای این طرح وجود دارد که از آن جمله می‌توان به کونلون‌بانک چین اشاره کرد که هیچ ارتباطی با دلار نداشت و فقط برای انجام مبادلات با ایران از طریق ارزهای دیگر مانند یوآن تاسیس شده بود. اما این موضوع بار دیگر با قوت گرفتن احتمال از سرگیری مذاکرات ایران با غربی‌ها مطرح شده است، به‌گونه‌ای که احتمالا باز هم در پی اجرای طرح‌های مشابهی خواهند بود و اگر شرایطی را که پیش‌تر نیز به آن اشاره شد رعایت نکنند باز هم باید شاهد شکست برنامه‌های جدید و ابتلایشان به سندرم شکست‌خورده اینستکس باشیم. البته باید توجه داشت که عده‌ای هنوز هم معتقدند چنین سیستمی (اینستکس) از اساس غیرقابل اجرا است اما معادلات به‌گونه‌ای رقم خورده که به‌نظر می‌رسد شرایط بسیار بهتر و بازتری پیش روی ایران قرار دارد؛ هرچند حتی در آن شرایط فشار حداکثری ترامپ هم می‌شد با اندکی توجه و برنامه‌ریزی دقیق برنامه را به سرانجام رساند. همان‌طور که پیش‌تر نیز تاکید شد برای اجرای این سیستم باید اراده‌ای در میان سران اروپایی وجود می‌داشت که ما چنین برداشتی از عملکردشان نداشتیم، اما با تغییر معادلات در سال ۱۴۰۰ به‌نظر می‌رسد راه برای اجرای برنامه‌هایی به‌مراتب بهتر و فراگیرتر از اینستکس امکان طرح و اجرا دارند که هر یک می‌تواند مشکلات بسیار زیادی را از اقتصاد ایران حل و فصل کند.

البته نباید فراموش کرد که یکی از مهم‌ترین دلایل شکست اینستکس مسئله نپذیرفتن لوایح اف‌ای‌تی‌اف‌ی ازسوی ایران بود. اگر خاطرمان باشد در ابتدای ایجاد اینستکس پرداخت‌هایی صورت گرفت اما به محض اینکه ایران وارد لیست سیاه FATF شد همان پرداخت‌ها هم متوقف شدند و کلا بحث اینستکس هم بلاموضوع شد؛ به عبارتی خودمان با دست خودمان کاری کردیم که نقل‌وانتقالات بانکی‌مان محدودتر و سخت‌تر شود. این ماجرا به هر نحوی که بود بالاخره تمام شده و دیگر جای بحثی باقی نمی‌ماند اما باید توجه داشت که برای بهره‌برداری هرچه بهتر و بیشتر از باز شدن فضای دیپلماتیک ناشی از شروع مذاکرات باید موانعی مانند قرار گرفتن ایران در لیست سیاه FATF را هر چه زودتر از میان برداریم، چراه حتی کشورهایی مانند چین و روسیه هم بارها بر لزوم پذیرش این لوایح ازسوی ایران تاکید کرده‌اند.

باجه خبر

رونمایی از کیف اعتباری «همپا»

همزمان با اعیاد شعبانیه، بانک پارسیان و همراه اول در نشستی مشترک در محل بانک پارسیان و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی از کیف اعتباری دیجیتال همپا رونمایی کردند.

در این مراسم کورش پرویزیان، مدیرعامل بانک پارسیان، با بیان اینکه پروژه کیف اعتباری دیجیتال برای بانک بسیار حائزاهمیت است، تجاری‌سازی این پروژه را از اولویت‌های بانک پارسیان برشمرد و افزود: هم‌اکنون بیشتر فعالیت‌های بانکی مردم در دریافت و پرداخت خرد متمرکز است و بر این اساس باید با استفاده از ظرفیت‌های بانک و شرکت‌های گروه، امکاناتی فراهم کنیم که مردم و مشتریان با سهولت بیشتری از خدمات بانک بهره‌مند شوند.

در ادامه این مراسم مهدی اخوان، مدیرعامل همراه اول ضمن تقدیر از همکاری بانک پارسیان گفت: اجرایی شدن این پروژه برای همراه اول نیز بسیار مهم است و امیدواریم زحمات هر دو مجموعه به ثمر برسد و تجاری‌سازی کامل آن انجام و با ورود به بازار، منافع آن شامل آحاد مردم شود.

گفتنی است کیف اعتباری دیجیتال «همپا» با هدف امکان خرید از کیف پول در شبکه پرداخت کشور راه‌اندازی خواهد شد و اتصال کیف به کارت، اتصال اعتبار به کیف پول، ارائه آنی اعتبار، برداشت مستقیم از حساب و در نهایت مدیریت همزمان پرداخت از مزایای این کیف اعتباری است.

قدردانی از مسئولیت اجتماعی بانک ملت

محمود واعظی در نامه‌ای خطاب به محمد بیگدلی، مدیرعامل بانک ملت، اقدامات این بانک را در بخش‌های مالی، اعتباری و مسئولیت‌های اجتماعی، شایسته سپاسگزاری خواند.

به گزارش روابط عمومی بانک ملت، پیش از این، دکتر بیگدلی، مدیرعامل بانک ملت در گزارشی، اهم اقدامات این بانک در راستای تحقق راهبردهای اجرایی کشور در بخش‌های مالی، اعتباری، مسئولیت‌های اجتماعی و سودآوری را تشریح و عناوین و دستاوردهای حاصله را در بخش‌های مختلف نظیر فروش املاک و دارایی‌های مازاد، تامین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان و کسب‌وکارهای کوچک، جذب منابع ارزی و ریالی و راه‌اندازی سامانه‌هایی همچون فرابانک، سامیار و... برای رئیس دفتر و سرپرست نهاد ریاست‌جمهوری تبیین کرده بود.

واریز سود مشارکت نمایندگان بیمه رازی

در راستای توجه ویژه مدیرعامل بیمه رازی به شبکه فروش و نظر به چرخش‌های استراتژیک این شرکت و نقش برجسته نمایندگان در راهبردها و اهداف سازمان، پرداخت سود مشارکت در منافع به نمایندگان برای نخستین بار در بیمه رازی انجام شد.

به گزارش روابط عمومی بیمه رازی، پرداخت سود مشارکت در منافع علاوه بر اینکه موجب افزایش حس تعلق نمایندگان فعال و با ماندهِ عملیاتیِ مثبت نسبت به شرکت می‌شود در تشویق سایر نمایندگان به کنترل ریسک و همراهی با سیاست‌های شرکت نقش موثری ایفا می‌کند.

گفتنی است، سود مشارکتِ پرداخت شده مطابق با ضوابط ابلاغی بیمه مرکزی و مربوط به عملکرد سال ۱۳۹۸ بوده و با عنایت به تاکیدات مدیرعامل به‌طور مستمر و هر سال محاسبه و پرداخت خواهد شد.

نگاه سرمایه‌گذاران به مذاکرات

عرضه‌ها در نبود تقاضا همچنان در بازار سهام پُرزورند و بورس بازان در تله این قاعده همچنان در انتظار هستند. به گزارش اقتصادنیوز، روز نخست هفته جاری با افزایش سمت عرضه و عدم تقویت تقاضا همراه شد که همین مسئله روی افت ۱۰ هزار واحدی شاخص (۰.۸درصد) تاثیر گذاشت. انتظارات نسبت به آینده بازار سهام و چشم‌انداز پیش‌رو همچنان در ابهام است. سرمایه‌گذاران این روزها چشم خود را روی همه چیز بسته‌اند و تنها در انتظار روند مذاکرات احیای برجام هستند. اگرچه نشانه‌های روشن و سیگنال‌های مثبتی مبنی بر به نتیجه رسیدن مذاکرات شنیده می‌شود اما به نظر می‌رسد در هر صورت رسیدن به حصول نتیجه زمانبر خواهد بود و حتی ممکن است دولت بعدی را هم درگیردار روند احیای برجام کند. با این وصف با افزایش عرضه‌ها و بی‌اطمینانی ایجادشده در بازار که رکود ممتدی را به‌دنبال داشته، چشم‌انداز روشنی در انتظار نیست. در شرایطی که وضعیت تولید و فروش شرکت‌های بزرگ مثبت ارزیابی می‌شود اما بازیگران بورس بی‌تفاوت به این قاعده، بیشتر رفتار خود را در تصویر کلان‌تری از آینده قاب اقتصاد ایران تبیین می‌کنند که همچنان دورنمای روشنی در دست نیست. از این زاویه، تحلیل رفتار بورس‌بازان را باید در قاب بزرگ‌تری تبیین کرد. اگرچه سیاست‌گذاران و دولتمردان بر دورنمای مثبت بورس در همان مختصات سال گذشته تاکید کرده‌اند اما به نظر می‌رسد در نبود تقاضای موثر، فعلا نمی‌توان همان رفتارهای سال گذشته را برای بازار امسال سهام تطبیق داد.

بازار سهام، ۱۴۰۰ را قرمزپوش آغاز کرد

فرار نقدینگی؛ در دبی‌درمان بورس

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

بازار سهام تهران برخلاف آنچه پیش‌بینی می‌شد، سال ۱۴۰۰ را با تابلوهای سرخ آغاز کرد. اغلب کارشناسان پیش از نوروز بر این باور بودند که بورس سال جدید را بسیار قوی آغاز می‌کند اما نگاهی به شاخص‌های بازار سهام تهران در هفته‌های اخیر نشان می‌دهد این پیش‌بینی تحلیلگران بورسی تا به حال محقق نشده است. حالا که شرایط بورس این‌گونه رقم خورده بسیاری از سهامداران قدیمی معتقدند نوسانات نرخ دلار باعث شد انتظارات تورمی هم کمرنگ‌تر از روزهای پایانی سال۹۹ شود و به همین دلیل جو روانی بازار سرمایه نیز به سمت ناامیدی و نگرانی از سوختن سرمایه‌ها میل کرده است. از سویی کارشناسان نیز معتقدند ایجاد چشم‌انداز خوشبینانه نسبت به آینده مذاکرات با امریکا باعث شده نرخ ارز سقوطی نسبی و مقطعی را تجربه کند اما این اتفاق به‌دلیل هیجانی بودن آن پایدار نخواهد بود و نوسهامداران نباید با تصمیمات احساسی سرمایه خود را به خطر بیندازند و در روزهای منفی سهام خود را به قیمتی کمتر از آنچه ارزش واقعی آنهاست، بفروشند. در هر حال، آنچه این روزها در بورس تهران کاملا مشهود است، نگرانی سهامداران تازه‌وارد و حتی برخی قدیمی‌هاست که نسبت به سقوط نرخ دلار یا تزریق دلار به بازار با هدف کنترل قیمت‌ها بدبینی بسیاری دارند و این دست اقدامات را مانعی اساسی برای رشد بورس می‌دانند. از همین‌رو آمار و ارقام نشان‌دهنده خروج بخش کوچکی از سرمایه‌های بورسی از این بازار است. اما آنچه مشخص نیست، مقصد پول‌هایی است که برای فرار از کاهش ارزش ناشی از تورم در به در دنبال مامن قابل اعتمادی می‌گردند.

عکس: آیدا فریدی

برخی نگران تاثیر منفی کاهش نرخ دلار در بازار سهام هستند، در حالی‌که حتی اگر برجام هم احیا شود به نظر نمی‌رسد نرخ دلار بیشتر از ۱۰ درصد کاهش را تجربه کند. این میزان کاهش قیمتی نمی‌تواند تاثیر چندانی روی بورس داشته باشد

واکنش بورس به احتمال احیای برجام

پس از انتشار اخباری پیرامون احیای برجام، بورس پایتخت بیش از ۱۱ هزار واحد ریزش کرد که بیشترین میزان ریزش در سال ۱۴۰۰ است.

به گزارش اقتصادنیوز، در معاملات روز اول هفته بورس تهران شاخص کل با افت ۱۱ هزار و ۶۴۸ واحدی به رقم یک میلیون و ۲۸۲ هزار و ۸۷۴ واحد رسید.

به نظر می‌رسد اصلی‌ترین عامل افت شدید شاخص بورس کاهش نرخ دلار تحت‌تاثیر اخبار مثبت درباره احتمال بازگشت ایران و ایالات متحده به برجام است.

شاخص هموزن نیز هزار و ۵۳۳ واحد پایین آمد و در سطح ۴۴۱ هزار و ۱۱۴ واحدی ایستاد.

همچنین شاخص کل فرابورس ۱۱۹ واحد افت کرد و به ۱۸ هزار و ۳ واحد رسید.

■ سهم‌های تاثیرگذار

«فولاد»، «فملی» و «شستا» نمادهای بزرگ بازار بودند که بیشترین تاثیر منفی را بر شاخص داشتند. در جدول پُرتراکنش‌ترین نمادهای بورس، برکت صدرنشین است و اپال و شستا در رتبه‌های بعدی هستند. در فرابورس نیز رافزا، بپیوند و آریا پُرتراکنش‌ترین نمادها به‌شمار می‌روند.

■ افت ارزش معاملات بازار

روز شنبه ارزش معاملات کل بازار سهام به رقم ۵ هزار و ۱۳۶ میلیارد تومان رسید که نسبت به روز چهارشنبه ۳.۷درصد کاهش یافته است. ارزش معاملات خرد نیز ۳۵درصد کاهش یافت و به ۲ هزار و ۵۰۳ میلیارد تومان رسید.

■ رشد ارزش صف‌های فروش

در پایان معاملات نخستین روز هفته، ارزش صف‌های خرید نسبت به روز چهارشنبه یک درصد کاهش یافت و به رقم ۹۹ میلیارد تومان رسید.

حقوقی‌ها دست به کار شوند

امید پورمحمود، کارشناس بازار سهام با اشاره به وضعیت کنونی بازار سرمایه به صمت گفت: وضعیت بازار سرمایه به گونه‌ای است که بسیاری از سهامداران فقط به فکر فرار از بازار هستند و متاسفانه کسی به پیامدهای تصمیمات خود فکر نمی‌کند، در واقع می‌توان گفت که اغلب سهامداران تحت‌تاثیر هیجانات قرار دارند.

وی در ادامه افزود: کسی به فکر این نیست که اصلا الان موقع خروج از بورس است یا نه؟ اغلب به این نتیجه رسیده‌اند که باید از بورس فرار کنند و دلیل آن را هم به روشنی نمی‌دانند و به‌دلیل همین ذهنیت شاهد فضای ملتهبی در بورس تهران هستیم.

پورمحمود اقدام سهامداران حقوقی برای خرید سهام در بورس را برای بهبود شرایط بازار ضروری دانست و بیان کرد: به نظر می‌رسد تا زمانی که حقوقی‌های بورس دست به خریدهای بزرگ نزنند، شرایط تغییری نخواهند کرد، چه بسا که وضعیت بغرنج‌تر از آنچه شاهد آن هستیم، بشود.

■ وضعیت سایر بازارها جذاب نیست

این کارشناس بازار سهام با تاکید بر وضعیت نه‌چندان جذاب سایر بازارها، به صمت گفت: می‌توان روی بازارهای موازی هم کار کرد، به نحوی که سهامداران متوجه شوند بازارهای موازی جذابیت خاصی ندارند که به امید آنها سرمایه را از بازار سهام خارج کنند! نباید فراموش کرد که سرمایه‌گذاران همیشه در پی سود هستند، وقتی هم که نقدینگی را از بازاری خارج می‌کنند باید آلترناتیوی برای آن پیدا کرده باشند، وگرنه این تصمیم اصلا منطقی و عقلایی نیست، چراکه پول در اختیار این افراد گرفتار تورم روزافزون می‌شود و ارزش آن روز به روز کاهش پیدا می‌کند.

وی ضمن اشاره به وضعیت بازار ارز ادامه داد: به‌عنوان مثال، بازار ارز می‌تواند نمونه روشنی باشد از وضعیت سایر بازارها، چراکه با شنیدن اخبار گشایش در مذاکرات به نظر می‌رسد نرخ دلار رو به کاهش بگذارد (چنانچه در ابتدای هفته نیز شاهد چشمگیر قیمت‌ها بودیم) که در این صورت ورود به بازار ارز به هیچ عنوان گزینه مناسبی برای سرمایه‌گذاری موفق نخواهد بود.

■ تاثیر کاهش نرخ دلار بر بازار سهام

این تحلیلگر بورس به تحلیل بازار در صورت ریزش نرخ دلار پرداخت و عنوان کرد: از سویی هم برخی نگران تاثیر منفی کاهش نرخ دلار در بازار سهام هستند، در حالی‌که حتی اگر برجام هم احیا شود به نظر نمی‌رسد نرخ دلار بیشتر از ۱۰درصد کاهش را تجربه کند.

این میزان کاهش قیمتی نمی‌تواند تاثیر چندانی روی بورس داشته باشد اما به لحاظ روانی ممکن است تاثیرات بیشتری داشته باشد و بورس را تحت‌تاثیر قرار دهد.

■ گشایش اقتصادی به نفع بورس است

پورمحمود در پایان به احتمال بهبود وضعیت اقتصادی مردم اشاره و خاطرنشان کرد: از سویی هم انتظارات تورمی به‌نسبت بالایی وجود دارد که می‌تواند با کاهش نرخ دلار و ایجاد جو روانی ناشی از آن، زمینه را برای کاهش نرخ کالاهای موجود در بازار فراهم کند.

این مسئله می‌تواند باعث بازتر شدن فضای اقتصادی و افزایش قدرت مانور مردم شود، همین موضوع امکان بازگشت خارج‌شدگان از بازار را به بورس افزایش می‌دهد، چراکه بورس در واقع شمایی از گردش اقتصادی کشورهاست و در کشور ما نیز دقیقا همین نقش را می‌توان برای بورس قائل شد.

به عبارتی اگر وضعیت اقتصادی بهبود یابد طبیعتا به آینده بازار سهام نیز می‌توان امیدواری بیشتری داشت.

در پیش‌بینی‌هایی که می‌توان از آینده مذاکرات داشت، آینده بسیار بهتری برای بازار سهام می‌توان متصور بود

ابهامات، کار دست بورس داد

مصطفی صفاری، کارشناس بازار سرمایه با مبهم دانستن شرایط اقتصادی و سیاسی کشور به صمت گفت: ابهامات زیادی پیرامون اقتصاد ایران وجود دارد که تلنبار شدن آنها باعث شده تعادل برهم بریزد. طبیعتا برای حل مشکلات اقتصادی که بورس را نیز شامل می‌شود باید تمام تلاش خود را بکنیم و این ابهام‌ها را یکی پس از دیگری از میان برداریم.

وی در ادامه افزود: در کل مقوله سرمایه‌گذاری احتیاج به شفافیت و روشن بودن چشم‌اندازهای کلان اقتصادی و حتی سیاسی دارد و به همین دلیل است که گفته می‌شود امنیت سرمایه‌گذاری در هر کشوری به شرایط اجتماعی و سیاسی آن کشور وابستگی بالایی دارد، چراکه همه این حوزه‌ها با هم در یک سینرژیسم اثر هستند و برآیند همگی میزان امنیت سرمایه‌گذاری در کشورها را مشخص می‌کند.

■ شفافیت راه چاره است

صفاری با تاکید بر اهمیت شفاف‌سازی سازکار داخلی بازار سهام، عنوان کرد: یکی از راه‌هایی که می‌تواند مقدمات جمع شدن بازار را ایجاد کند، انتشار شفاف اطلاعات شرکت‌های بورسی است، این فاکتور در تمام بازارهای سرمایه جهان عامل بسیار مهمی برای رونق بازار است، چراکه همانطور که گفته شد سرمایه‌گذار به سمت بازاری سوق پیدا می‌کند که در مقایسه با سایر حوزه‌ها از شفافیت بیشتری برخوردار است. از همین‌رو روسای سازمان بورس اگر تمایل به رونق بازار داشته باشند باید تلاش کنند اطلاعات بدون واسطه و کامل و شفاف به سهامداران برسد.

■ باید دامنه نوسان را ادامه داد

این کارشناس بازار سرمایه به موضوع قوانینی چون دامنه نوسان اشاره و تاکید کرد: ادامه یافتن موضوع قوانینی مانند دامنه نوسان نیز می‌تواند به‌عنوان اقدامی اورژانسی وضعیت بازار را بهبود ببخشد. اما دلیل اصلی این ریزش‌ها و خروج سرمایه از بازار سهام گیجی و سردرگمی است که بین نوسهامداران و حتی برخی از باسابقه‌های بورس وجود دارد.

■ سرمایه ترسو است

صفاری به نحوه رفتار ذاتی صاحبان سرمایه اشاره کرد و به صمت گفت: نباید فراموش کرد که سرمایه و سرمایه‌گذار در تمام جهان بسیار ترسو و مانند پرنده‌ای است که با نخستین سنگریزه‌ای که به سمت آن پرتاب می‌شود، فرار می‌کند؛ یعنی سرمایه‌گذار اگر اندکی احساس خطر کند یا اینکه امنیت جای دیگری را بیشتر بداند، به‌طور قطع فرار را بر قرار ترجیح می‌دهد.

وی در ادامه تصریح کرد: درباره سهامداران بازار سرمایه تهران نیز دقیقا این امر صادق است. برای حل این مشکل نیز باید تلاش کنیم فضای پرابهام اقتصادی را هرچه بیشتر تلطیف کنیم. در این صورت قطعا فعالان بازارهای دیگر نیز به سمت بازار سرمایه میل می‌کنند.

■ پیش‌بینی بازار

صفاری در پایان با ابراز خوش‌بینی نسبت به آینده بورس، خاطرنشان کرد: در مجموع با توجه به تحولاتی که در کشور مشاهده می‌کنیم و همچنین پیش‌بینی‌هایی که می‌توان از آینده مذاکرات داشت، آینده بسیار بهتری برای بازار سهام می‌توان متصور بود. به همین دلیل است که سهامداران باید به دور از احساسات تصمیم بگیرند و برای حفظ منافع خود هم که شده، کمی در گرفتن تصمیمات ناگهانی و احساسی تامل کنند.

سخن پایانی...

بررسی‌های میدانی در شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد سهامداران بورسی ظاهرا به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ اول عده‌ای که به طرز جالبی نسبت به بازار سهام تعصب خاصی پیدا کرده‌اند و به نظر نمی‌رسد به این سادگی‌ها بساط خود را از این بازار جمع و به حوزه دیگری اسباب‌کشی کنند. اما دسته دوم عده‌ای هستند که با کوچک‌ترین تلنگری ممکن است قید بورس را برای مدتی نامعلوم و شاید برای همیشه بزنند. اگر به گفت‌وگوهای این عده در فضای مجازی توجه کنیم به این نکته خواهیم رسید که «اعتماد» عنصر مغفول در بازار سرمایه است.

از همین‌رو مسئولان سازمان بورس و همچنین وزارت امور اقتصاد و دارایی اگر نگران روند بازار هستند باید تمهیداتی بیندیشند تا بورس در راستای شفافیت هرچه بیشتر حرکت کند، چراکه بدون ترتیب دادن این دست اقدامات دیر یا زود شاهد خروج بزرگ سرمایه از بازار سهام باشیم. خروجی که ممکن است پرونده بورس را برای سال‌های طولانی بسته نگاه دارد.

یادداشت

ضرورت استقلال بورس احساس می‌شود

علیرضا عسگری‌مارانی
مدیرعامل اسبق سرمایه‌گذاری ملی

مدتی است کارشناسان و فعالان بازار سهام پیرامون موضوع تغییر قوانین بازار سهام تهران به بحث و تبادل‌نظر می‌پردازند و این نظرات به میزان قابل‌توجهی در تضاد و تناقض با یکدیگر قرار دارند. یکی از مهم‌ترین نقاط افتراق بین این دو دسته، مباحثی مانند دامنه نوسان و حجم مبناست.

عده‌ای به اشتباه فکر می‌کنند دامنه نوسان تنها در بورس ایران وجود دارد و بقیه بازارهای سهام در جهان چنین محدودیتی را برای انجام معاملات قائل نشده‌اند. این در حالی است که تصور این عده نادرست بوده، چراکه این قانون تقریبا در تمام بازارهای سرمایه جهان وجود دارد و اجرا می‌شود. البته آنچه تقریبا منحصر به بازار ایران می‌شود، موضوع حجم مبناست که می‌تواند به‌عنوان نقطه‌ای افتراقی بین بازارهای ایران و خارج مورد اشاره قرار گیرد.

همانطور که گفته شد، دامنه نوسان در همه بازارها وجود دارد و اصل پذیرفته‌شده و کارآمدی است که در بورس‌های جهانی هم استفاده می‌شود.

معمولا دامنه نوسان را در بازارهای گوناگون حدود ۲۰درصد در نظر می‌گیرند و در بازار سهام تهران نیز به همین شکل است. البته یکی از مشکلات ما در بورس دامنه نوسان است اما معضل اصلی در بازار حجم مبناست که در هیچ بازاری وجود ندارد و در بورس تهران نیز ۱۶سال قبل این قانون را وضع کردند.

البته باید توجه داشت که حذف دامنه نوسان بدون برداشتن حجم مبنا از فهرست قوانین بورسی معنا و مفهوم ندارد.

موضوعی که در این میان باید مورد توجه همه مقامات و همچنین فعالان بازار قرار بگیرد، لزوم حفظ استقلال بازار است. مهم این است که همه حوزه‌های اقتصادی از دخالت دولت در امان باشند و این مقوله را به‌عنوان محور سیاست‌گذاری‌های اقتصادی خود قرار دهیم.

برای مثال، بانک مرکزی به‌عنوان مرجع سیاست‌گذاری پولی کشور باید استقلال داشته باشد اما در کشور ما این‌گونه نیست، به همین دلیل است که با مشکلاتی اعم از تشدید همه ساله تورم مواجه هستیم.

بازار سهام نیز یکی از همین حوزه‌هاست که استقلال لازم را ندارد و ما اگر به فکر توسعه بورس هستیم باید این نکته را در نظر داشته باشیم که تنها در صورت قائل شدن استقلال برای بازار نمی‌توان انتظار ثبات و انسجام را از سازمان بورس داشته باشیم.

اما در زمینه تغییر اصولی دامنه نوسان، کاملا با منتقدان به عملکرد سازمان بورس هم‌نظر هستم، چراکه باید این محدودیت به‌گونه‌ای تعیین شود که صف خرید یا صف فروش ایجاد نشود. همانطور که گفتم تمام بورس‌های جهان از این ابزار برای ایجاد تعادل در بازار استفاده می‌کنند.

همین که صف‌های خرید و فروش سهم در بازار تشکیل می‌شود، زمینه را برای فساد فراهم می‌کند. نمی‌خواهم اصلا اسم رانت و... روی آن بگذارم.

بحث مدنظر من کلان‌تر از این حرف‌هاست، چراکه معتقدم بازار سهام را از جهان خارج وارد کشور کرده‌ایم، پس باید اصول و قواعد آن را بی‌کم و کاست رعایت کنیم. ما حق نداریم مفاهیم و قوانین را هرطور که دل‌مان خواست تغییر دهیم.

یکی از مواردی که باید از آن چشم‌پوشی کنیم و رویه خود را تغییر دهیم، موضوع نرخ گذاری‌های غیراصولی و دستوری است. به‌عنوان مثال، حق نداریم عرضه‌های اولیه را مانند گوشت قربانی در بازار پخش کنیم تا یک ماه صف خرید در بورس ایجاد شود. یکی از بزرگ‌ترین مشکلات ما، تعیین قیمت‌هایی است که به‌طور کاملا غیرمنطقی و ازسوی نهادهایی مانند وزارت صنعت، معدن و تجارت و... انجام می‌شود، در حالی که در دنیا چنین سازکاری وجود ندارد، چراکه چند شرکت تامین سرمایه در کنار یکدیگر سهم را ارزش‌گذاری و با مشخص کردن یک بازارگردان، عرضه را شروع می‌کنند.

دوشنبه
۱۶ فروردین ۱۴۰۰- ۲۲ شعبان ۱۴۴۲ - ۵ آوریل ۲۰۲۱-شماره ۱۷۵۹-پیاپی ۳۰۷۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر: عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

مطبوعات: وظیفه ستاد مقابله با کرونا صرفا تعیین رنگ نیست

طرح: حسین علیزاده

موج چهارم کرونا در ایران راه افتاد

ناقوس مرگ

مسئولان بهداشتی افزایش فوتی‌ها در هفته‌های آتی را پیش‌بینی می کنند

خبرهای خوبی از کرونا به گوش نمی‌رسد. با پایان تعطیلات نوروزی خبر افزایش درگیری افراد با این اپیدمی و آغاز موج چهارم کرونا با شدت بیشتری عنوان و تکرار می‌شود. رئیس‌جمهوری نیز در نشست اخیر ستاد ملی مبارزه با کرونا اعلام کرد مجموع رفت‌وآمدهای قبل از عید و بعد آن سبب شد با مشکلی در شیوع کرونا مواجه شویم. حسن روحانی ضمن بیان این مطلب از آغاز موج چهارم کرونا در دو استان خبر داد و گفت: در صورت تعلل در رعایت پروتکل‌های بهداشتی این وضعیت می‌تواند در سایر نقاط کشور هم تکرار شود.

در انتظار روند صعودی بیماری

معاون کل وزیر بهداشت با اشاره به افزایش موارد بیماری کرونا در کشور، گفت: قطعا وارد موج چهارم کرونا شده‌ایم و در چند هفته آینده روند موارد سرپایی، بستری و مرگ‌ومیر ناشی از بیماری در کشور صعودی خواهد شد. به گزارش ایسنا، ایرج حریرچی درباره احتمال بروز موج چهارم کرونا در کشور، گفت: ما قطعا وارد موج چهارم کرونا شده‌ایم. در چند هفته آینده روند موارد سرپایی، بستری و مرگ‌ومیر ما صعودی خواهد شد؛ بر همین اساس باتوجه به افزایش بیماران سرپایی و بستری فعلا پیش‌بینی می‌کنیم تا حدود ۴ هفته آینده روند رو به صعودی به‌ویژه در مرگ‌ومیر کرونا داشته باشیم. وی افزود: تنها یک راه‌حل مقابل ما قرار دارد که آن هم رعایت دستورالعمل‌ها است. مواجهه با دیگران در دورهمی، رستوران، اداره و... باید کنترل شود و ما باید حساب کنیم نسبت به شرایط عادی چقدر کمتر با دیگران در تماس هستیم. وظیفه داریم این تماس را کاهش داده و از ماسک استفاده و اصول بهداشتی را رعایت کنیم. وی گفت: اگر مردم بتوانند از ۲ ماسک متفاوت استفاده کنند بهتر است، اما حتی داشتن یک ماسک هم خیلی خوب است و اصل اساسی رعایت فاصله حدود ۲ متری با سایرین است. حریرچی که در یک برنامه تلویزیونی صحبت می‌کرد، تاکید کرد: کسانی که تاکنون نکات بهداشتی و توصیه‌ها را رعایت کردند یعنی خانواده‌ها، شهرها و گروه‌ها اکنون بیشتر در معرض آسیب هستند، زیرا دیگران به‌دلیل رعایت نکردن مبتلا شدند، زجر کشیدند و کشته دادند و تا حدودی ایمنی پیدا کردند؛ در حالی که کسانی که خوب رعایت کردند نباید فکر کنند که ۱۳ ماه رعایت کردند حالا می‌توانند برای مدتی هم رعایت نکنند، چراکه مبتلا می‌شوند و فوت می‌کنند.

شتاب شدید موارد ابتلا به کرونا

معاون کل وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تاکید بر اینکه موارد ابتلا به کرونا و بستری مبتلایان بسیار شدید است، اظهار کرد: در پیک‌های قبلی، بیماری در برخی استان‌ها اوج می‌گرفت و در برخی استان نزولی می‌شد اما اکنون جز خوزستان موارد ابتلا در همه استان‌ها به‌ویژه استان‌های چهارمحال‌وبختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، کردستان، بوشهر، هرمزگان، ایلام، البرز و قزوین صعودی است. وی گفت: روند بستری نیز در مقایسه با ۲، ۳ هفته گذشته ۲ برابر شده است. او با بیان اینکه شتاب موج چهارم کرونا به رعایت دستورالعمل‌ها و اعمال محدودیت‌ها بستگی دارد، افزود: اگر مردم رعایت نکنند، بهار سختی در پیش داریم. معاون کل وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: عامل اصلی موج چهارم کرونا افزایش ترددها، سفرهای نوروزی، دورهمی‌ها، حضور در رستوران‌ها و قهوه‌خانه‌ها و کاهش رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از ۸۳ درصد به ۵۶ درصد است. حریرچی ادامه داد: ۷ بهمن سال گذشته ۳۰۱ شهر آبی داشتیم اما با کاهش ۹۰ درصدی شهرهای آبی اکنون فقط ۳۷ شهر از نظر شیوع کرونا رنگ آبی دارند و ۱۸ شهر نارنجی ۷ بهمن اکنون به ۱۶۵ شهر نارنجی و قرمز رسیده‌اند. در روز یادشده شهر قرمز نداشتیم. وی افزود: سفرهای نوروزی در مراجعات بیماران سرپایی اثر خود را نشان داده و امروز نتیجه تست کرونای ۱۱ هزار و ۳۰۰ مورد سرپایی مثبت بود. معاون کل وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: تعداد قابل‌توجهی نیز تست نشدند یا تست آنها کاذب منفی بوده است. حریرچی افزود: موارد بستری و فوت به‌دلیل سفرهای نوروزی به ترتیب ۲ تا ۳ و ۴ تا ۶ هفته آینده مشخص می‌شود. وی با بیان اینکه ماه رمضان به کمک ما در مهار بیماری کرونا می‌آید، ادامه داد: اگر شیوه‌نامه‌های بهداشتی رعایت شود، انتظار داریم اوج‌گیری بیماری کرونا کُند شود. او افزود: تعداد مرگ‌ومیر براساس افزایش آمار مبتلایان در چند هفته آینده صعودی خواهد بود؛ البته سیستم مراقبتی ما در مقایسه با سال گذشته بسیار بهتر شده است. وی گفت: میزان تردد اجتماعی در مقایسه با شرایط پیش از کرونا در ۶ ماه گذشته ۴ تا ۱۰ درصد کاهش یافته است. حریرچی اضافه کرد: با اینکه ۱۶ میلیون دانش‌آموز و معلم و ۴.۵ میلیون دانشجو تعطیل هستند و تردد شبانه و محدودیت تردد مناطق نارنجی و قرمز داریم، مردم این محدودیت‌ها را با رفت‌وآمدهای دیگر جایگزین کرده‌اند. معاون کل وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: موارد بستری و تست مثبت کرونا افزایش یافته و در برخی استان‌ها به ۵۰ درصد رسیده که در نشست‌های آتی ستاد ملی مقابله با کرونا بر این اساس تصمیم‌گیری خواهد شد.

مسافرت ۱۵۰۰۰ کرونا مثبت در نوروز

سخنگوی وزارت بهداشت نیز با بیان اینکه در حال حاضر ویروس جهش‌یافته انگلیسی کرونا تقریبا در تمام کشور گردش پیدا کرده، گفت: در ایام تعطیلات نوروز بیش از ۱۵ هزار نفر که مبتلا به ویروس کرونا بوده و از بیماری خود آگاهی داشتند، سفر کرده‌اند. سیما سادات لاری در گفت‌وگو با ایسنا، درباره وضعیت گردش ویروس کرونا در کشور به‌ویژه ویروس انگلیسی، گفت: در حال حاضر ویروس جهش‌یافته انگلیسی کرونا تقریبا در تمام کشور گردش پیدا کرده است؛ بر این اساس به مرور سویه غالب ویروس کرونا در کشور تبدیل به ویروس جهش‌یافته کرونا خواهد شد. وی افزود: بارها گفته شده که ویروس جهش‌یافته کرونا قدرت سرایت بیشتری نسبت به ویروس کرونا ووهان دارد. لاری درباره میزان جابه‌جایی ناقلان و مبتلایان به کرونا در تعطیلات نوروز، گفت: در تعطیلات نوروز بیش از ۱۵ هزار نفر که مبتلا به ویروس کرونا بوده و از بیماری خود آگاهی داشتند، سفر کرده‌اند. این افراد از تست مثبت کرونای خود آگاه بودند و این اقدام منجر به چرخش بیشتر ویروس کرونا شده است. وی تاکید کرد: پیش‌بینی این است که حداقل در هفته‌های آخر فروردین دچار افزایش ابتلا و بستری خواهیم شد. در حال حاضر نیز با روند افزایشی بیماری در کشور مواجهیم. سخنگوی وزارت بهداشت همچنین گفت: احتمال وقوع خیز چهارم بیماری در کشور دور از ذهن نیست و در هفته‌های آینده باید شاهد نتیجه سفرها و کاهش رعایت پروتکل‌های بهداشتی باشیم که این موضوع در روند افزایشی بیماری و بستری و فوت به‌علت کووید ۱۹ مشهود خواهد بود.

سخن پایانی...

مسئولان وزارت بهداشت معتقدند برای مشخص شدن نتایج سفرهای نوروزی و دورهمی‌هایی که در تعطیلات برگزار شده، حداقل باید تا هفته آخر فروردین صبر کرد. براساس آخرین آمار در حال حاضر روند افزایشی ابتلا و بستری در برخی استان‌ها مشاهده می‌شود که بر همین اساس تعداد شهرستان‌های قرمز به ۴۶ و شهرستان‌های نارنجی به ۱۱۹ مورد رسیده است. این موارد را می‌توان ناشی از رعایت نکردن پروتکل‌های بهداشتی و تجمع‌ها در بازارها و مکان‌های سرپوشیده در هفته‌های منتهی به پایان سال ۱۳۹۹ دانست. در آن بازه زمانی میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی دچار افت شدیدی شده بود و در حال حاضر نیز همین وضعیت ایجاد شده و میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی به ۵۶ درصد رسیده و با خطر خیز چهارم بیماری در کشور روبه‌رو هستیم. همان‌طور که در بیش از یک سال گذشته بارها تکرار شده، بیماری کووید ۱۹ قابل پیش‌بینی نیست و کاملا به رفتار اجتماعی خودمان بستگی دارد. هر قدر میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی و استفاده از ماسک بیشتر باشد و هرقدر به مواردی مانند سفر نرفتن و حضور نیافتن در دورهمی‌های خانوادگی توجه شود، میزان سرایت بیماری کاهش پیدا می‌کند. روندی که با توجه به آمار مراجعات سرپایی به مراکز درمانی رعایت نشده و امید است با سرعت بخشیدن به تامین واکسن و همچنین ورود واکسن داخلی به چرخه واکسیناسیون، موارد ابتلا به بیماری کاهش پیدا کند و شاهد تابستانی آرام‌تر از سال گذشته باشیم.

چهره

خیز کرونای انگلیسی در بیشتر استان‌ها

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا از شروع خیز بلند کووید ۱۹ در کشور خبر داد و ضمن هشدار نسبت به این موضوع گفت: برخی استان‌ها وارد پیک جدید بیماری شدند و در برخی دیگر پیک آغاز شده و اگر پروتکل‌ها رعایت نشود قطعا شاهد خیز بلندی خواهیم بود. به گزارش ایسنا، دکتر علیرضا رئیسی در حاشیه جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا، گفت: گرچه از کسانی که سفر رفته‌اند گلایه داریم، اما به آنها خسته نباشید می‌گوییم. امروز ما آخرین وضعیت بیماری در دنیا و ایران را مرور کردیم. باتوجه به پیش‌بینی‌هایی که داشتیم باتوجه به خریدهای شب عید، مهمانی‌ها، سفرها، عدم رعایت پروتکل‌ها و ازدحام‌ها و... شاهد خیز جدید بیماری در خیلی از استان‌های کشور هستیم و به‌طور کلی روند کشوری بیماری صعودی است. وی افزود: در الگوهایی که از نظر اپیدمیولوژیک بررسی می‌کنیم الگویی که مشاهده می‌شود، نشان‌دهنده افزایش بیماران مبتلا به ویروس جهش‌یافته انگلیسی است که در بیشتر استان‌های کشور وضعیت این است و خیز جدید بیماری در حال اتفاق است. رئیسی گفت: در ایام عید نوروز امسال تردد جاده‌ای نسبت به سال قبل ۱۰۰ درصد افزایش یافته است. حتما به یاد دارید که سال قبل ترددها به نزدیک صفر رسیده بود و الان وضعیتی که در کشور با آن مواجهیم شروع خیز بلند است که برخی استان‌ها وارد پیک جدید بیماری شدند و در برخی دیگر پیک آغاز شده و اگر پروتکل‌ها رعایت نشود، قطعا شاهد خیز بلندی خواهیم بود؛ همان‌گونه که قبلا در استان خوزستان شاهد آن بودیم.

روند صعودی بیماری در ۱۱ استان

رئیسی تاکید کرد: همانطور که می‌دانید استان خوزستان چندین ماه گرفتار بیماری و خیز جدید بود و هنوز هم هست؛ اما خوشبختانه در حال طی کردن روند نزولی است که به‌دلیل رعایت پروتکل‌ها توسط مردم است.

وی افزود: در حال حاضر البرز و ایلام وارد پیک کرونا شدند و خیز بلند در آنجا آغاز شده و برخی استان‌ها هم در آستانه ورود به پیک جدید هستند. استان‌های مازندران، گیلان، چهارمحال و بختیاری، مرکزی و لرستان در آستانه ورود به موج جدید بیماری هستند و سایر استان‌ها هم کم‌وبیش روند صعودی دارند و در استان‌های آذربایجان شرقی و غربی، زنجان، فارس، سمنان و خراسان جنوبی روند صعودی آغاز شده است.

رئیسی تاکید کرد: اگر این روند ادامه‌دار شود، در هفته یا ۱۰ روز آینده که تازه اثرات سفرها را مشاهده می‌کنیم قطعا موج بسیار بلندی خواهیم داشت.

ادامه مرگ‌های سه‌رقمی

رئیسی افزود: الان میزان بستری در بیمارستان‌ها از مرز ۱۳۰۰ نفر گذشته و این نشان می‌دهد در ۱۰ روز آینده مرگ‌های سه‌رقمی ادامه‌دار می‌شود.

وی ادامه داد: برخی نکات مهم را باید اکنون رعایت کنیم؛ اول آنکه آنهایی که از سفر بازگشتند در چند روز آتی دورهمی برگزار نکنند زیرا ممکن است آلوده باشند و سایرین را بیمار کنند. همچنین کسانی که سفر نرفتند با افرادی که سفر رفته‌اند در ارتباط نباشند و آنها را به خانه خود دعوت نکنند، زیرا ممکن است آنها ناقل ویروس باشند و بیماری را انتقال دهند. تا ۵ روز کسانی که سفر رفته‌اند نباید رفت‌وآمد داشته باشند و اگر علائمی پیدا کردند به‌سرعت به مراکز درمانی مراجعه و حتما قرنطینه را رعایت کنند.

۴۷ شهر قرمز و ۱۲۶ شهر نارنجی

معاون بهداشت وزیر بهداشت درباره آخرین وضعیت رنگ‌بندی شهرها در کشور، افزود: متاسفانه تعداد شهر قرمز به عدد ۴۷ رسیده و ۱۲۶ شهر نارنجی و ۲۴۷ شهر زرد داریم و ۱۴ شهر آبی باقی مانده است؛ بنابراین حتما مردم باید پروتکل‌ها را رعایت کنند؛ به‌ویژه در این هفته که هفته بعد از بازگشت از سفرها است و ممکن است خیز بلندی از بیماری در کشور آغاز شود.

برگزاری مراسم ماه رمضان

سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا با اشاره به تصمیم ستاد درباره ماه رمضان، بیان کرد: تصمیم گرفتیم برگزاری مراسم‌ها با رعایت پروتکل‌ها را در شهرهای آبی و زرد با درصد مورد نظر داشته باشیم. البته اولویت برگزاری مراسم در فضای باز است. برای شب‌های احیا در شهرهای قرمز و نارنجی هم دوباره تصمیم‌گیری خواهد شد و به اطلاع مردم خواهد رسید.

یادداشت

اقتصاد سیاست‌زده ۱۴۰۰

حامد پاک‌طینت- کارشناس اقتصاد: همه چیز از اینجا شروع شد.

قانون بودجه ۱۴۰۰؛ بدون اصلاح ساختاری!

با فرض تحقق همه منابع، با کسری بودجه‌ای بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان روبه‌رو هستیم.

روی صادرات روزانه ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه نفت ۵۰ دلاری حساب باز شده و همه تخم‌مرغ‌ها در سبد مذاکره چیده شده است.

امسال سال برگزاری انتخابات هم هست. تا همینجا کافی است که نتیجه بگیریم که غنای سیاسی بودن اقتصاد در سال پیش رو تا چه حد بالاست و همین موجب می‌شود پیش‌بینی‌های اقتصادی صرفا با متغیر اقتصادی ممکن نباشد و این پیچیدگی امسال را برای فعال اقتصادی عیان می‌کند.

اگر به این وضعیت، ماندگاری کرونا تا پایان سال، نیاز ۲.۵ میلیارد دلاری معادل ۵۵ هزار میلیارد تومان برای خرید واکسن فقط برای نیمی از جمعیت کشور، نیازمندی‌های بخش بهداشت و درمان برای کرونای جهش‌یافته، بیمه بیکاری و برخی موارد دیگر را نیز اضافه کنیم بهتر شرایط امسال را درک می‌کنیم. دولت ایران امسال کسری بودجه‌ای را تجربه خواهد کرد که در دوران جنگ تجربه نکرده است.

معتقدم آنچه در سال ۱۴۰۰، پیش رو است و همه بازارها را به‌دنبال خود خواهد کشید، خلاف سال گذشته، نرخ ارز است.

سال گذشته تورم عامل پیشرو بود و این دلار بود که به‌دنبال تورم می‌دوید اما به گمان من امسال این تورم است که به‌دنبال دلار خواهد دوید. زمانی‌که چندان به کارآمدی داخل امیدوارم نباشیم، بخش قابل‌توجهی از این پازل به مذاکره وابسته است و دلار احتمالا در بازه ۲۰ تا ۳۰ هزار تومان تا نیمه اول سال با هر خبر خوب یا بد نوسان خواهد کرد. نیمه دوم سال شرایط به کلی متفاوت است.

رکود

به‌علت افزایش شدید سطح قیمت‌ها در سال گذشته و نبود تناسب درآمدها با آن و نیز حفظ شرایط کرونایی، بنگاه‌ها در برآورد سطح درآمدها، هزینه‌ها، میزان تولید و فروش، میزان سرمایه در گردش و نرخ فروش با پیچیدگی‌های جدی روبه‌رو خواهند شد و کسادی در بخش‌های بزرگی در اقتصاد قطعی است.

بخش خدمات همچنان بزرگ‌ترین بازنده امسال است؛ هرچند شرایط بهتری نسبت به سال گذشته دارد. بخش کشاورزی اثرپذیری چندانی از اعمال تحریم و کرونا نداشته و بیش از هر چیز متاثر از وضعیت بارندگی و سیاست‌های دولت است؛ بنابراین یک رشد ملایم برای آن پیش‌بینی می‌شود. در بخش صنعت پیش‌بینی در زمینه رشد، کمتر از پارسال است، به این دلیل که اگر تحریم بماند با افت تقاضا روبه‌رو هستیم و اگر تحریم لغو شود با افت نرخ دلار مواجه خواهیم بود.

شرایط بازار سرمایه نیز شبیه پارسال نیست. باوجود ارزنده بودن بسیاری از سهم‌ها، اعتمادی که در بین آحاد جامعه از بین رفت مدت‌ها طول خواهد کشید تا برگردد؛ بنابراین باتوجه به جمیع جهات پیش‌بینی می‌شود بازار سرمایه شرایطی آرام همراه با رخوت را در سال جاری سپری کند و بخشی از فعالان این بازار جذب بازار دلربا و پرریسک ارزهای دیجیتال شوند.

عمران و مسکن

پروژه‌های عمرانی معمولا از درآمد نفت تغذیه می‌شوند؛ بنابراین متصور است با گشایش احتمالی در مذاکرات، فعالان این حوزه سال بهتری داشته باشند. تولیدکنندگان محصولات ساختمانی و عمرانی نیز سال خوبی در پیش دارند؛ به‌ویژه آنکه دولت آینده به این بخش توجه ویژه‌ای خواهد داشت و حتی در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات راه‌های دیگری برای تامین اعتبارات این بخش در نظر گرفته می‌شود که برای اقتصاد بدون تبعات نخواهد بود. همه اینها اما به این معنا نیست که بازار مسکن در رونق باقی می‌ماند!

بازندگان سال

گردشگری، تفریح، خدمات رفاهی، دخانیات و کالای لوکس در معرض بیشترین آسیب خواهند بود و بخش پوشاک، خدمات ورزشی و رستوران و کافه به ثبات نسبی می‌رسند.

برندگان سال

حوزه سلامت و دارو، شوینده‌ها، صنعت غذا، صنایع پایین‌دست نفت، گاز و پتروشیمی و بیمه بخش‌های برنده امسال و بخش فناوری اطلاعات، خرده‌فروشی آنلاین، تولید محتوا و استارت‌آپ‌ها به شرط برقراری اینترنت یک سال رویایی در انتظارشان است!

دولت

به‌دلیل فاصله شدید هزینه‌ها و درآمدها رفاه و معیشت مهم‌ترین نگرانی جامعه است و بی‌توجهی به آن تبعات پیش‌بینی‌ناپذیری دارد؛ بنابراین یارانه داغ‌ترین موضوع مناظره‌های انتخاباتی خواهد شد. همچنین در صورت گشایش سیاسی و امکان ثبات مصنوعی نرخ دلار، موضوع فرار سرمایه دوباره به یکی از جدی‌ترین ریسک‌های اقتصادی کشور تبدیل می‌شود

بنگاه اقتصادی

رصد مستمر تورم، تراز تجاری، قیمت‌های جهانی و دیگر متغیرهای بیرونی محیط کسب‌وکار و نیز طراحی یک داشبورد مدیریتی دقیق و بروز از متغیرهای داخلی بنگاه اقتصادی، رمز موفقیت شما در پیچیده‌ترین سال قرن است. سال ۱۴۰۰ مجبورید تصمیم‌های سریع و دقیق بگیرید و این امر بدون داشتن اتاق فکری متشکل از مدیرانی جسور و مشاورانی زبده میسر نیست.

آگهی تغییرات شرکت سرمایه گذاری اندیشه محوران سهامی خاص به‌شماره ثبت ۲۰۳۹۷۰ و شناسه ملی ۱۰۴۶۰۰۶۴۱۲۰ به استناد صورتجلسه هیئت مدیره مورخ ۱۳۹۹.۱۲.۱۰ و اجازه مجمع فوق العاده ۹۹۰۹۰۱۵ و مجوز شماره ۱۲۲۰۷۶۹۷۵ مورخ ۹۹۰۱۰۲۱ سازمان بورس تصمیمات ذیل اتخاذ شد: سرمایه شرکت از مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال منقسم به ۱۰۰۰۰۰۰۰ سهم با نام ۱۰۰۰۰ ریالی از محل مطالبات حال شده افزایش یافت و ماده مربوطه اساسنامه اصلاح گردید. ذیل ثبت از لحاظ افزایش سرمایه در تاریخ فوق الذکر تکمیل امضا گردید!
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیر تجاری تهران (۱۱۱۷۰۴۵)